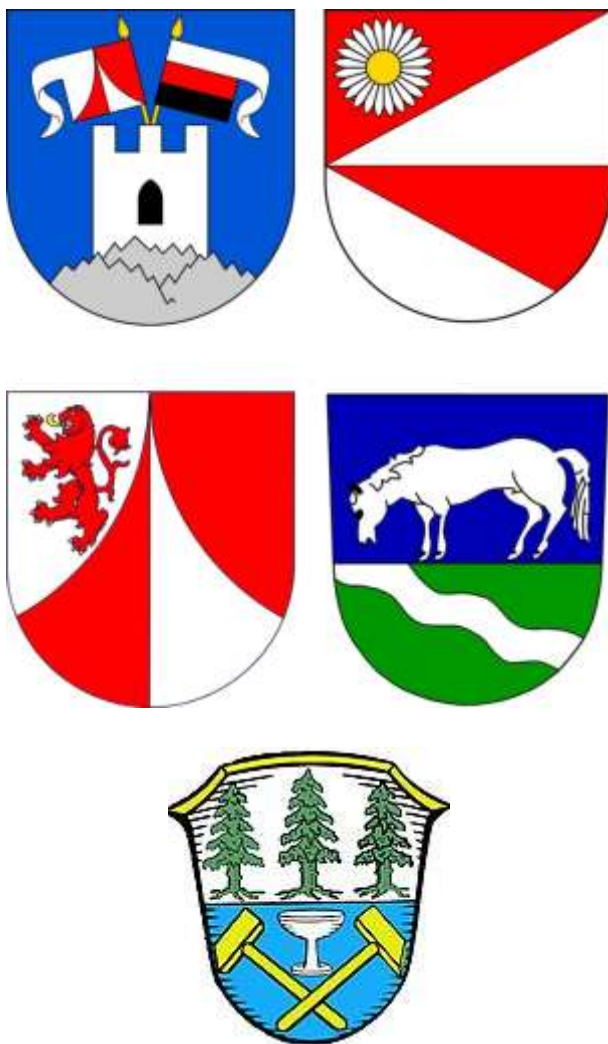

Strategie rozvoje přeshraniční spolupráce oblasti Smrčiny/Fichtelgebirge

Analytická část

Pracovní verze: 12. 11. 2012

Zpracovatel:

**Okresní hospodářská komora Cheb
K Nemocnici 2381/2, 350 02 Cheb**

„Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj“
„Investice do vaší budoucnosti“

OBSAH

1	Úvod.....	6
2	Širší vazby z pohledu urbanismu	7
2.1	Centrum oblasti.....	7
2.2	Vazby na vnitřní zájmové území (ostatní části Karlovarského kraje).....	8
2.3	Vazby na Bavorsko.....	8
2.4	Vazby na Sasko	8
3	Analýza strategických dokumentů majících vliv na zkoumanou oblast	10
3.1	Zásady územního rozvoje Karlovarského Kraje (2010).....	10
3.2	Koncepce politiky cestovního ruchu ČR 2014 – 2020	10
3.3	Analýza priorit mikroregionů a rozvojových center KVK	11
3.4	Analýza rozvojových charakteristik KK	12
3.5	Plán Rozvoje KK – akční plán aktual. 2011 + pod DM – aktuální návrh	13
3.6	Plán Rozvoje KK – aktualizace. 2012 – pracovní verze	14
3.7	Strategie Rozvoje Konkurenceschopnosti KK – strategie rozvoje (2007)	16
3.8	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací	16
3.9	Koncepce rozvoje silniční sítě KK	16
3.10	Koncepce Rozvoje Zemědělství KK.....	17
3.11	Strategický Plán Rozvoje Sociálních Služeb	17
3.12	Potenciál výrobních areálů pro hospodářství KK	18
3.13	Strategie rozvoje mikroregionu Ašsko.....	19
4	Analýza mikroprostředí zkoumané oblasti	20
4.1	Ašsko z pohledu územního plánování	20
4.2	Příroda a krajina.....	21
4.2.1	Charakteristika oblasti.....	21
4.2.2	Přírodní limity využití území	22
4.2.3	Potenciál krajiny z hlediska cestovního ruchu	24
4.2.4	Urbanizovaná zeleň, parky	24
4.2.5	Lesnictví	24
4.2.6	Zemědělská výroba	25

4.3	Obyvatelstvo, sídelní struktura	25
4.4	Hospodářství a ekonomická aktivita.....	29
4.5	Školství, zdravotnictví, veřejná správa a další občanské a technické vybavení.....	30
4.6	Dopravní infrastruktura	33
4.6.1	Železniční doprava	33
4.6.2	Silniční doprava.....	33
4.6.3	Doprava v klidu	36
4.6.4	Obslužnost území veřejnou dopravou	37
4.6.5	Cyklistická doprava.....	38
4.6.6	Pěší turistika	41
4.7	Cestovní ruch a volnočasové aktivity	41
4.7.1	Ubytování a výkonnost cestovního ruchu	41
4.7.2	Kulturní, historické a urbanistické hodnoty	46
4.7.3	Sportovní vybavenost	46
4.7.4	Vybrané naučné stezky a specifické hodnoty přírody a krajiny.....	48
5	Analýza mezzoprostředí zkoumané oblasti	49
5.1	Spolupráce s ostatními mikroregiony ČR a SRN	49
5.2	Spolupráce / vliv okolních měst na obce sdružení	49
5.3	Ostatní subjekty a NNO působící v regionu	49
5.4	Bezpečnost.....	51
5.5	Demografický vývoj	52
5.6	Dotační prostředky a možnosti	54
5.7	Finančně-investiční potenciál obcí	55
6	Analýza makroprostředí zkoumané oblasti.....	56
6.1	Ekonomické	56
6.2	Sociální	57
6.3	Politicko-právní	58
6.4	Technické, technologické	59
6.5	Ekologické	59
7	Konkrétní informace – zkoumané obce	61
7.1	Historie jednotlivých obcí	61
7.1.1	Hranicko	61

7.1.2	Podhradsko	62
7.1.3	Krásensko	62
7.1.4	Hazlovsko.....	63
7.2	Charakteristika jednotlivých obcí	63
7.2.1	Hranicko	64
7.2.2	Podhradsko	64
7.2.3	Krásensko	64
7.2.4	Hazlovsko.....	64
7.3	Pravidelně konané akce v obcích.....	65
7.3.1	Hranicko	65
7.3.2	Podhradsko	66
7.3.3	Krásensko	66
7.3.4	Hazlovsko.....	66
8	Rozvojový potenciál mikroregionu z pohledu veřejné správy a firem	67
8.1	Výstupy šetření mezi starosty	67
8.1.1	Kultura a tradice	67
8.1.2	Občanská vybavenost.....	68
8.1.3	Dopravní obslužnost.....	69
8.1.4	Životní prostředí.....	69
8.1.5	Sociální prostředí.....	70
8.1.6	Cestovní ruch a volnočasové aktivity.....	70
8.1.7	Podnikatelské a pracovní prostředí.....	71
8.1.8	Lidské zdroje a administrativní kapacita pro realizaci obcí a sdružení.....	72
8.1.9	Spolupráce mezi starosty a vnitřní řízení	72
8.2	Výstupy šetření mezi podnikateli	72
8.3	Výstupy šetření mezi obyvateli	75
9	Charakteristika obce Fichtelberg a bavorské části smrčín	77
9.1	Obec Fichtelberg (bavorský partner projektu).....	77
10	Průběžné shrnutí analytické části	82
11	Matice SWOT	83

Seznam zkratk:

MŠMT	- ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MPSV	- ministerstvo práce a sociálních věcí
MMR	- ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	- ministerstvo životního prostředí
DM	- destinační management

1 ÚVOD

První částí zpracovávané „Strategie rozvoje přeshraniční spolupráce oblasti Smrčiny/Fichtelgebirge“ je její analytická část, která bude tvořit úvodní část finálního dokumentu. V této fázi se jedná o pracovní verzi, která bude upravována dle požadavků zadavatele, a také s ohledem na případně nově zjištěná fakta.

Tento dokument je zpracován s využitím „Územní studie horských oblastí“ (zpracovatel Mott MacDonald 2011, zadavatel Karlovarský kraj). Analýza je na některých místech krácena, na jiných doplněna, tak aby vyhovovala potřebám zadání Strategii rozvoje Ašska.

Nepříliš rozpracovány jsou prozatím dotační možnosti, protože dokument je zpracováván právě v době přípravy nových dotačních titulů EU pro období 2014-2020, přičemž současné dotační možnosti v podstatě dobíhají, respektive se „potácejí v problémech“. Tyto informace tak budou doplněny před dokončením celého dokumentu, aby zprostředkovaná data byla co nejpřesnější. Podobně bude dopracovávána i část týkající se vazeb na aktuální strategické dokumenty, které jsou často zpracovávány vazbě na plánovací období EU, takže např. v roce 2013 bude aktualizován program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství Karlovarského kraje, v současnosti je finalizován program rozvoje Karlovarského kraje apod. Tato situace je však zároveň šancí pro představitele regionu pokusit se ovlivnit zaměření těchto dokumentů tak, aby minimálně nekolidovaly se zájmy mikroregionu.

Studie pracuje s termíny Hranicko – jedná se o katastrální území obce Hranice, Podhradsko – jedná se o katastrální území obce Podhradí, Krásensko – jedná se o katastrální území obce Krásná a Hazlovsko – jedná se o katastrální území obce Hazlov.

Zpracovatelé jsou si vědomi, že nelze vytrhnout části Hranicka, Podhradska, Krásenska, a Hazlovska z kontextu celého Ašského výběžku, jakožto je důležitá přeshraniční vazba na sousední Sasko a Bavorsko. Z tohoto důvodu je analýza zpracovaná v širším kontextu celého Ašska. I proto je hned další kapitolou popis širších územních vazeb zkoumané oblasti. Dále pak je analyzována oblast Ašska jako celek, aby se zpracovatel na konci tohoto dokumentu zaměřil přímo na obce Hazlov, Hranice, Krásná a Podhradí a jejich konkrétnější charakteristiky.

Je věnována rovněž pozornost bavorskému partnerovi – obci Fichtelberg. Území Smrčin z převážné části leží právě v Bavorsku, a proto je sdílení zkušeností zaměřeno především na bavorské rozvojové záměry v oblasti témat: rozvoj obce/regionu, ochrany životního prostředí, rozvoj cestovního ruchu.

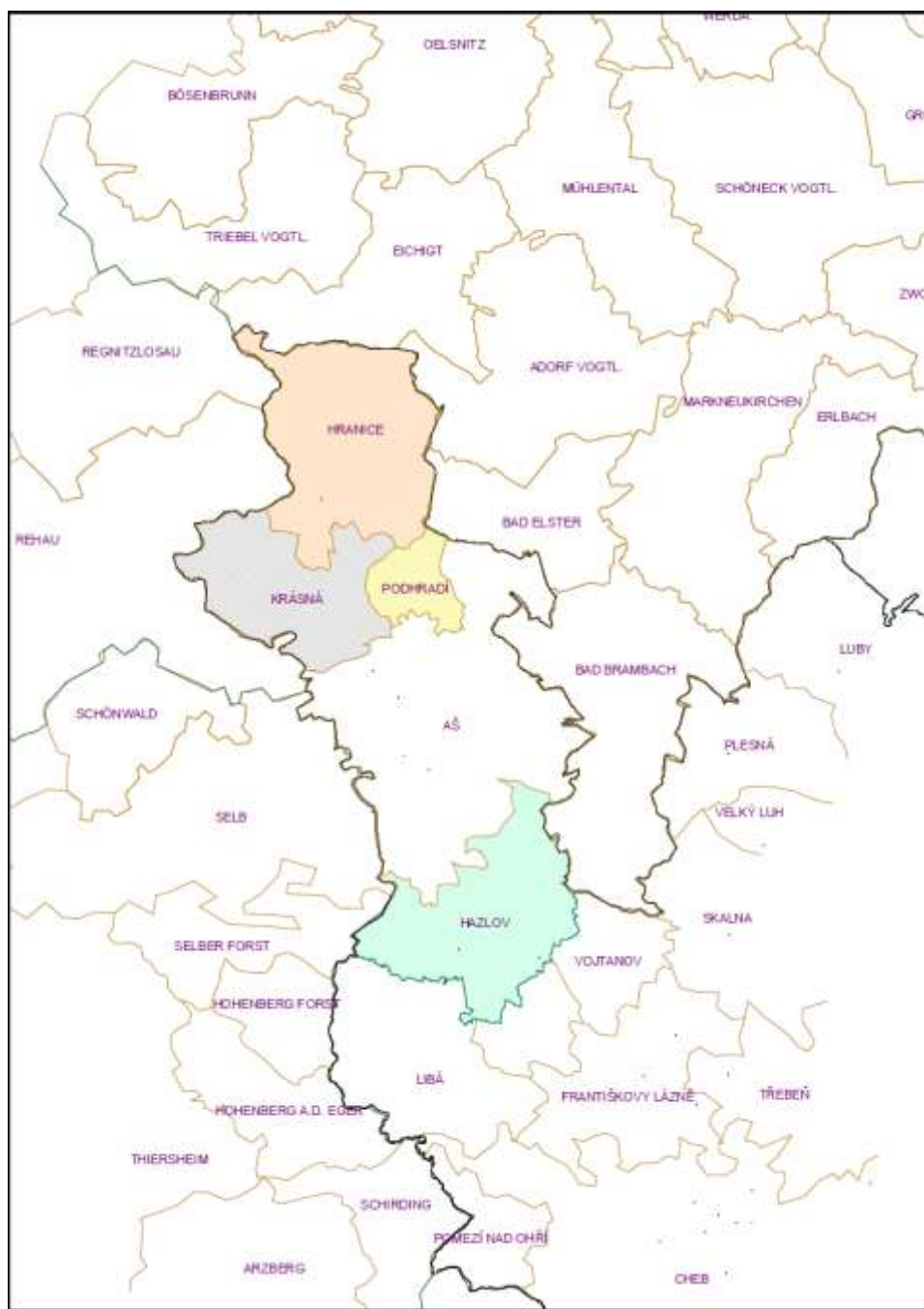
Celý dokument byl zpracováván se snahou o maximální stručnost, protože aktéři v území aspekty svého regionu znají a je potřeba je pouze stručně shrnout.

2 ŠIRŠÍ VAZBY Z POHLEDU URBANISMU

2.1 Centrum oblasti

Aš - nesporné centrum služeb v dopravně výhodné poloze mezi Saskem a Bavorskem, spolu s Chebem vhodné nástupní místo pro cestovní ruch pro celý výběžek, vhodná koordinace s Františkovými Lázněmi.

Obrázek 1 – Zkoumaná oblast – Hazlov, Hranice, Krásná, Podhradí – v regionálním kontextu (sousední obce)

Zdroj: Vlastní zpracování, Cheb, 2012

2.2 Vazby na vnitřní zájmové území (ostatní části Karlovarského kraje)

Vzhledem ke svému vymezení má Ašský výběžek vazby v koridoru Aš – Cheb realizované regionální železniční tratí (vede do Hranic) a silnicemi I/64 a I/21.

Souměstí Cheb – Františkovy Lázně dominuje západní části Karlovarského kraje a svým významem přesahuje i na okolní bavorské území, které se nevyznačuje silnějšími centry. Přes Cheb je mimo spojení do Bavorska též spojení s krajským městem Karlovy Vary, ale také s krajem Plzeňským.

2.3 Vazby na Bavorsko

Ašsko má prostřednictvím trasy I/64 přes přechod Aš/Selb spojení na dálnici A93 v křižovatce Selb-Nord. Na bavorském území je přestavěná trasa dosud vedena jako S2171 ačkoliv významem by měla být v kategorii B (návaznost na naši I. tř.). Toto spojení plně vyhovuje vazbám ve směru na jih (Marktredwitz). Na bavorské straně je budována silnice Rehau – Neuhausen, která po propojení na severní část obchvatu Aše umožní přímé propojení na A93 v křižovatce Rehau Süd ve směru na sever a přes Hof na další dálniční trasy Bavorska i Saska.

Blízkým bavorským centrem je Selb (16,8 tis. obyv.), vyšším centrem pak Hof (50 tis. obyv.), ležící při křižovatce dálnic (A9, A72 a A93).

Charakteristiky vybraných měst a obcí

Rehau – 11,0 tis. obyv., město od r. 1427, klasicistní charakter městského centra, několik muzeí, krytý bazén, nemocnice; na železniční trati Hof-Selb, krytý bazén aj.; vzdálenost od hranic ČR (Aš) 6 km.

Schönwald – 3,5 tis. obyv.; severozápadně Selbu.

Selb – 16,8 tis. obyv., město od r. 1426, patřilo k historickému Chebsku, r. 1810 součást Bavorska. Po požáru v roce 1856 rozvoj porcelánek (Rosenthal, Hutsereuter aj.), největší v Bavorsku, museum porcelánu a technické keramiky. Zimní stadion, vyhřívané koupaliště.

Hof – 46,8 tis. obyv., město od r. 1230, r. 1792 součást Pruska, r. 1810 součást Bavorska, významný železniční uzel (r. 1848), křižovatka dálnic, regionální letiště, krytý bazén, golfové hřiště; vzdálenost od hranic ČR (Aš) 5 km.

Fichtelberg – viz podrobněji dále

2.4 Vazby na Sasko

Tyto vazby jsou v současné době možné čtyřmi koridory:

- přes Hazlov a Vojtanov/Schönberg napojení na silnici B92 (Vojtanov – Plauen),

- přes Doubravu/Bad Elster, tato trasa vstupuje přímo do lázeňského území, navazující silnice K743 nemá vhodné parametry (na českém území se jedná o silnici II/216),
- přes Hranice/Bad Elster, česká silnice III. tř. navazuje na saskou S306 – rovněž tato trasa zasahuje do lázeňského území,
- přes Hranice/Ebmath (obec Eichigt), na české straně byl na trase II/217 dokončen obchvat města Hranice. Trasa navazuje na západovýchodní spojení Hof – Adorf (S309), které je etapově přestavováno. Pro vazby k Sasku se jedná o perspektivní propojení, žádoucí je dostavba severní části obchvatu Aše.

Blízkým saským (základním) centrem je Adorf (5,3 tis. obyv.). Významnější je však město Bad Elster (3,7 tis. obyv.), nejvýznamnější saské lázně. Dalšími lázněmi je Bad Brambach (2,1 tis. obyv.). Ubytovací kapacita obou lázní je cca 3 000 lůžek. Významnějším (středním) centrem je město Oelsnitz/Vogtl. (11,5 tis. obyv.), vzdálené od Adorfu cca 12 km

Charakteristiky vybraných měst a obcí

Eichigt - 13 sídel, 1,3 tis.obyv., obec ležící, severně Ašského výběžku (města Hranice) na spojnici Adorf – Hof (Bayern), 50 lůžek v ubytovacích zařízeních.

Adorf – 9 sídel, 5,3 tis. obyv., informační centrum, založen r. 1293, patří k nejstarším městům Vogtlandu, Freiburger Tor – dnes museum, historické centrum – náměstí (Marktplatz), tři kostely, radnice i Botanická zahrada, Waldbad (bazény olympijských parametrů), malý Vogtland (miniatury památek), rozhledna, vzdálenost od hranic ČR (Vojtanov) 20 km.

Mühlental – 11 sídel, 1,7 tis. obyv., obec mezi městy Adorf a Oelsnitz, hlavním sídlem je Unterwürschnitz; vzdálenost od hranice ČR (Vojtanov) 20 km

Bad Elster – 7 sídel, 3,7 tis. obyv., 2370 lůžek ubytovací kapacita, informační centrum, termální lázně, připomínáno od r. 1844, lázeňský dům 1890, lázeňský park, secesní Albert-Bad, na Kirchbergu radnice a kostel (1882) s věží 54 m vysoko, 1999 Bewegungsbad, König Albert Theater, 1883 Musikinstrumentenmuseum, 1988 Fachhochschule.

Bad Brambach – 13 sídel, 2,1 tis. obyv., 600 lůžek ubytovací kapacita, informační centrum, lázně 1912 (radioaktivní), 1996 nová kolonáda a rekonstrukce Festhalle, 2000 Kurmittelhaus, - nové lázeňské centrum, ubytovací zařízení - např. hotel Ramada (100 pokojů), mj. dva jezdecké kluby.

Plauen – 68,0 tis. obyv., 610 lůžek ubytovací kapacita, informační centrum, město 1224, od r. 1602 hlavní město Vogtlandu, počty obyvatel r. 1871 – 23 tis., 1912 – 128 tis., 7 kostelů – mj. St. Johannis Kirche – románská bazilika 1122, Altes Rathaus 1508, Alte Elsterbrücke 1224, 4 rozhledny, 2 kryté bazény.

Oelsnitz – 11,5 tis. obyv., 180 lůžek ubytovací kapacita, informační centrum, město od r. 1327, v r. 1200 Burg Voigtsberg, 4 kostely, koupaliště.

3 ANALÝZA STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ MAJÍCÍCH VLIV NA ZKOUMANOU OBLAST

3.1 Zásady územního rozvoje Karlovarského Kraje (2010)

Základní prioritou územního plánování Karlovarského kraje je vytváření vyvážených územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel v území.

Ašsko je v dokumentu uvedeno jako:

- **Specifická oblast rekreace a cestovního ruchu SR 4 Ašsko.** Problematika související s těmito oblastmi nadmístního významu přesahuje hranice jednotlivých obcí; specifické oblasti zahrnují krajinné segmenty a sídla s vyšší koncentrací vybavenosti a služeb ve sféře rekreace a cestovního ruchu.
- **Specifická oblast zemědělství SZ5 Ašsko** - oblast nadmístního významu je vymezena v rozsahu katastrálních území: Krásná, Podhradí u Aše, Štítary u Krásné. Problematika související s těmito oblastmi nadmístního významu přesahuje hranice jednotlivých obcí; jedná se o krajinné segmenty s relativně (z krajského hlediska) vhodnými podmínkami pro zemědělskou činnost, kterou je nezbytné podporovat.

3.2 Koncepce politiky cestovního ruchu ČR 2014 – 2020

Jako nosné typy CR byly v dokumentu označeny dovolená v přírodě a sportovní a aktivní dovolená. V dokumentu jsou uvedena konkrétní návrhová opatření, která budou řízena na národní úrovni, ale z nichž budou moci čerpat konkrétní subjekty a to jak veřejné, tak soukromé. Mezi opatření s potenciálně největším dopadem na Ašsko jsou:

- 1.1 Zkvalitňování podnikatelského prostředí v cestovním ruchu
- 1.2 Výstavba a modernizace základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
- 1.3 Zkvalitnění nabídky služeb cestovního ruchu
- 1.4 Zkvalitnění nabídky primárního potenciálu cestovního ruchu (zkvalitnění využívání přírodních a kulturně-historických atraktivit pro cestovní ruch)
- 2.1 Podpora činností destinačních společností
- 2.3 Rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu
- 3.1 Marketingová podpora příjezdového cestovního ruchu
- 3.2 Tvorba a marketing národních a regionálních produktů cestovního ruchu

Celkový rozpočet na podporu cestovního ruchu je v ČR avizován na 3 mld. Kč, z čehož bude 1,665 mld. Kč alokována pro regionální úroveň.

3.3 Analýza priorit mikroregionů a rozvojových center KVK

Tato analýza byla vytvořena pro potřeby tvorby nového plánu rozvoje KK. Z jejích výstupů vyplývá několik základních prioritních oblastí, na které by se měl Karlovarský Kraj soustředit. Jedná se o:

- Cestovní ruch
- Vzdělávání
- Podpora MSP
- Dopravní infrastruktura
- Životní prostředí

V Cestovním ruchu byly identifikované dvě oblasti pro budoucí podporu ze strany KK a to na veřejnou infrastrukturu cestovního ruchu (cyklostezky, veřejná zařízení pro trávení volného času apod.) a zlepšení koordinace aktivit veřejného a soukromého sektoru v jednotlivých lokalitách (organizační opatření). Shodně i zástupci členských obcí svazku vnímají potenciál cestovního ruchu jako jeden z klíčových prvků rozvoje obcí.

V oblasti vzdělání bylo za klíčový faktor rozvoje KK identifikováno vzdělávání dospělých. Toto může napomoci k rekvalifikačním nezaměstnaných osob, což by mělo mít pozitivní dopad na zaměstnanost v regionu, ovšem pouze v kombinaci s rostoucí nabídkou práce ze strany podnikatelských subjektů.

Podpora MSP by se měla orientovat na podporu inovačního podnikání, podporu přenosu výsledků výzkumu do komerční praxe a rozvoj klastrů. V tomto směru je svazek obcí schopen nabídnout podnikatelské plochy na území svých obcí a umožnit tak rozvoj firem z pohledu prostoru pro vybudování podnikatelské infrastruktury. Dále disponují obce i plochami pro rozvoj bydlení, konkrétně stavební parcely a volné byty na území obcí svazku a kvalitní a dostačující školskou infrastrukturu včetně relativně dobrého dopravního spojení.

Dopravní infrastruktura a její rozvoj jsou avizované v oblasti dobudování a zkvalitnění páteří infrastruktury kraje a na výstavbu komunikací bezprostředně spjatých s rozvojem podnikatelských aktivit, cestovního ruchu a bydlení. Toto je oblast, potenciálně zajímavá za předpokladu, kdy bude sdružení schopno jasně definovat koncepci rozvoje bydlení a rozvoje podnikání na svém území a následně bude jasně komunikovat s krajem o spolupráci při rozvoji dopravní infrastruktury.

Oblast životního prostředí se pro sdružení Ašsko nejeví jaké prioritní. V analýze priorit je řečeno, že by měla být podpořena primárně opatření u zdrojů znečištění (ovzduší, voda), dále podporu snižování spotřeby energií, odpadové hospodářství, ochrana krajiny, protipovodňová opatření a environmentální vzdělávání. Na území svazku nejsou zdroje znečištění. Potenciál pro rozvoj může být ve využití obnovitelných zdrojů energie, konkrétně větrné, případně využití biomasy. Příležitost lze spatřovat také ve snižování energetické náročnosti.

V příloze č. 1 této analýzy bylo uvedeno, že potenciál pro zlepšení leží v doplnění strategických dokumentů u lokálních aktérů a také v jejich následné implementaci. Proto je třeba, aby bylo zaměřeno konkrétních návrhových opatření u strategických dokumentů zaměřeno i na implementaci navržených akcí pro realizaci strategických cílů.

3.4 Analýza rozvojových charakteristik KK

Analýza byla zpracována pro území celého kraje a hodnotí společné charakteristiky v 18 oblastech. Pro potřebu strategie rozvoje byly vybrány jen ty problémy či rozvojová témata, která jsou sdružení relevantní.

Znalostní ekonomika a inovační systém

Klíčové výzvy, které je třeba řešit, jsou následující:

- Nízká produktivita práce
- Dominance tradičních odvětví
- Málo rozvinutý a výkonný zpracovatelský průmysl
- Nižší zastoupení komerčních služeb

Pohled členských obcí sdružení Ašsko:

Problém zániku tradičních odvětví je patrný zejména v Aši, kde omezilo výrobu či zaniklo několik klíčových firem, které zde historicky působily, což má samozřejmý vliv i na okolní obce, které nemají ani nemohou vytvořit dostatek pracovních míst. Rozvoj zpracovatelský průmysl je dnes potřeba řešit spojitostí se zajištěním kvalifikované pracovní síly, zajištěním dostatečné občanské vybavenosti a ostatních služeb.

Analýza byla zpracována pro území celého kraje a hodnotí společné charakteristiky v 18 oblastech

Znalostní ekonomika a inovační systém

Klíčové výzvy, které je třeba řešit, jsou následující:

- Nadprůměrná míra nezaměstnanosti
- Změna struktury uchazečů o práci

Oba tyto problémy zasahují i obce sdružení, ovšem jejich příčina není ovlivnitelná vůlí ani činnostmi zástupců sdružení. Jedná se o strukturální charakteristiky a řešení těchto problematických aspektů je hledat na úrovni KK.

Demografie

Klíčové výzvy, které je třeba řešit, jsou následující:

- Stárnutí populace
- Rozdílná migrační atraktivita KK pro české obyvatelstvo a cizince

Z těchto dvou aspektů je pro území svazku charakteristický spíše první. Více prostoru je

tomuto tématu věnováno v kapitole Demografický vývoj v analytické části zaměřené na Mikroprostředí.

Školství a vzdělání

Klíčové výzvy, které je třeba řešit, jsou následující:

- Vzdělanostní struktura obyvatelstva
- Nevyhovující nabídka středního a vyššího vzdělání ve vztahu k požadavkům trhu práce
- Kapacita škol a školských zařízení z hlediska budoucích potřeb

Charakteristika KK spočívá v nízké úrovni vzdělání obyvatelstva. Toto platí i pro SOKV. Další dvě témata jsou svým rozsahem také celokrajská a v současné době již probíhá řada aktivit, které se snaží nepříznivou situaci řešit. Praktický dopad je však dlouhodobý.

Sociální služby

Klíčové výzvy, které je třeba řešit, jsou následující:

- Kapacita zařízení poskytujících sociální služby z hlediska budoucích potřeb

Toto téma je vnímáno jako ne příliš vážné. Stávající infrastruktura se jeví jako dostatečná, ale je akcentován fakt, že populace ve věku nad 65 a nad 80 let bude v budoucnosti přibývat a toto sebou ponese důsledky ve formě zvýšené míry poskytovaných sociálních služeb.

Porovnání KK s německými regiony

Region sousedící se svazkem a potenciální nejbližší partner je Vogtlandkreis v kraji Chemnitz. Ze základních charakteristik tohoto regionu ovšem vyplývá, že má obdobné problémy jako na území ČR, tedy vysoká nezaměstnanost, nižší úroveň HDP na obyvatele a produktivita práce v porovnání s Bavorskem.

V Bavorské části SRN sousedí s Ašskem regiony Hof a Wunsiedel i. Fichtelgebirge v kraji Oberfranken Fichtelgebirge je svým charakterem bližší Ašsku i nezaměstnanost je oproti Hofu zvýšená, nicméně na obou územích je nižší než na Ašsku.

3.5 Plán Rozvoje KK – akční plán aktual. 2011 + pod DM – aktuální návrh

Tento dokument obsahuje informaci o plánovaných, realizovaných a dokončených projektových záměrech. Z těch, které jsou potenciálně relevantní pro sdružení Ašsko, byly vybrány následující:

Připravované projekty

Projektový záměr **ROZVOJ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY SILNIC II. A III. TŘ. V KARLOVARSKÉM KRAJI II. ETAPA** – Kraj plánoval využít ROP NUTS II. SZ k financování rekonstrukcí silnic II. a III. Třídy. Plánovaný rozpočet 23 mil. Kč, více informací není v dokumentu k dispozici.

Realizované projekty

Projektový záměr **GLOBÁLNÍ GRANT DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ V KARLOVARSKÉM KRAJI – DRUHÁ ETAPA** – Zaměřený na zvyšování odborné kvalifikace pracovníků škol.

Projektový záměr **GLOBÁLNÍ GRANT ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI DĚTÍ A ŽÁKŮ, VČETNĚ DĚTÍ A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI V KARLOVARSKÉM KRAJI – DRUHÁ ETAPA.** – Zaměřeno na děti a žáky od 3 do 18 let.

Projektový záměr **INDIVIDUÁLNÍ PROJEKT KARLOVARSKÉHO KRAJE ROZVOJ PÉČE O OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM NA ÚZEMÍ KARLOVARSKÉHO KRAJE** – Cílovou skupinou jsou jak osoby s duševním onemocněním tak úředníci a zaměstnanci obecních úřadů. Cílem je rozvoj péče o zmíněné osoby.

Projektový záměr **ZVYŠOVÁNÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ STANDARDIZACÍ A ZLEPŠOVÁNÍM ŘÍDÍCÍCH PROCESŮ VE ŠKOLÁCH** – Zavádění standardů kvality ve vzdělávání

Projektový záměr **PROJEKT CLARA II: ROZVOJ SPOLEČNÉ PARTNERSKÉ SPOLUPRÁCE VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKO - SASKÉM REGIONU** – Prohloubení vztahů zapojených obcí s cílem spolupracovat na rozvoji regionu na různých tématech jako je doprava, cestovní ruch, rozvoj venkova a dalších.

3.6 Plán Rozvoje KK – aktualizace. 2012 – pracovní verze

Tento materiál, který byl pro analýzu prostředí použit, zatím není dokončen, nicméně základní teze a nosné myšlenky by se měnit neměly. Z dokumentu byla opět vybrána témata, které mohou být pro rozvoj členských obcí svazku zajímavá.

1. Konkurenceschopnost

Opatření 1. C.1.1 **Rozjezd podnikání/podnikavost** je zaměřené na podporu podnikání, zejména vznik nových podnikatelských subjektů a jejich rozvoj. Jako potenciální nositelé projektu jsou identifikováni KARP, hospodářská komora a CzechInvest.

Opatření 1. C.1.2 **Specializace (klíčová odvětví) ekonomiky kraje** je zaměřené na podporu a rozvoj stávajících podniků v klíčových oborech a to formou podpory vzniku kooperačních iniciativ.

Opatření 1. C.2.2 **Strategické přímé zahraniční investice** by mělo přispět k novým investicím ze zahraničí. Pro zdárné naplnění tohoto opatření bude potřeba vytvořit potřebnou infrastrukturu a důležitá bude i komunikace s obcemi a majiteli rozvojových ploch.

2. Cestovní ruch

Opatření 2. 1.1 **Aktivní propagace Karlovarského kraje jako atraktivní turistické destinace** klade důraz na efektivní propagaci všech atraktivit kraje, tedy i zlepšení propagace oblastí mimo hlavní turistické cíle, jakou je i území svazku Kamenné Vrchy.

Opatření 2. 2.2 **Zavedení kvalitního celoživotního vzdělávání v oblasti služeb v CR**, ze kterého by měla vyplynout podpora vzdělávání, zejména jazykového pro podnikatele a jejich zaměstnance pracující v oblasti cestovního ruchu

3. Sociální oblast a zdravotnictví

Níže uvedená navrhovaná opatření mohou mít za určitých předpokladů pozitivní vliv jak na služby poskytované daným cílovým skupinám tak ve svém důsledku i pozitivní efekt na životní podmínky na území svazku

Opatření 3. 1.1 **Zkvalitnění a rozšíření sítě rozmanitých sociálních služeb pro seniory**

Opatření 3. 1.2 **Vyvážená síť poskytovatelů sociálních služeb pro vybrané cílové skupiny**

Opatření 3. 1.3 **Vytvoření dostatečné a kvalitně fungující sítě sociálních služeb pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené na celém území kraje**

Opatření 3. 2.3 **Zvýšit dostupnost preventivních služeb zdravotní péče v periferních lokalitách kraje a podpora zdravého životního stylu**

4. Životní prostředí

V této kapitole je potenciál pro vyhledání a přípravu projektů zaměřených na obnovitelné zdroje výroby tepla a energie a zateplování veřejných budov. Dále je zde potenciál pro investice do zatraktivnění venkovské krajiny a zlepšení přírodních podmínek.

Opatření 4. 1.1 **Podpora využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu tepla a el. Energie**

Opatření 4. 1.2 **Snižování energetické náročnosti veřejných budov**

Opatření 4. 3.1 **Zachování/obnova kulturní krajiny ve venkovských lokalitách**

Opatření 4. 3.2 **Ochrana přírodně cenných lokalit a biodiverzity území**

5. Doprava

Opatření 5. 1.1 **Dostavba rychlostní silnice R6 v celé její délce**

Opatření 5. 1.2 **Druhá etapa obchvatu města Aš a přeshraniční spojení s městem Rehau**

Opatření 5. 1.4 **Rozvoj napojení kraje veřejnou (zejména vlakovou) dopravou na vnější dopravní síť**

6. Veřejná správa a systém řízení bezpečnosti

V rámci této kapitoly budou realizovány projekty zaměřené na zefektivnění fungování úřadů a veřejné správy a také na zlepšení technického zázemí.

3.7 Strategie Rozvoje Konkurenceschopnosti KK – strategie rozvoje (2007)

Dokument obsahuje řadu konkrétních návrhů a opatření zaměřených na zvýšení konkurenceschopnosti KK. Tato opatření jsou realizována na krajské úrovni nebo přímo ovlivňují podnikatele působící na území kraje. Ti mají v současné době možnost využít výstupů z jednotlivých opatření. Klíčovým partnerem jsou zde KARP a hospodářská komora.

3.8 Plán rozvoje vodovodů a kanalizací

Koncepce je naplánována do roku 2015. Na toto období jsou pro všechny obce zpracovány konkrétní plány investic. Pro účely tohoto dokumentu není předmětné na tomto místě přepisovat údaje uvedené v dokumentu. Všechny jsou jednoduše a přehledně dohledatelné na stránkách <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/prvk/>

3.9 Koncepce rozvoje silniční sítě KK

Koncepce rozvoje silniční sítě je důležitá pro rozvoj regionu z několika důvodů. Analyzuje stav komunikací jejich vytiženost jak pro osobní tak pro nákladní dopravu a na základě těchto parametrů stanovuje priority oprav a rekonstrukcí s ohledem na disponibilní finanční prostředky.

V období do roku 2020 je v rámci priorit s nejvyšší prioritou koncepce plánováno:

Návrh investic

- Silniční obchvat Aš – silnice II/217
- Rekonstrukce Aš – Hranice II/217 (provozní staničení km 10 – 11,5)

Na roky 2020 – 2029 je plánováno v rámci priorit se střední důležitostí:

- Rekonstrukce Aš – Hranice II/217 (krom provozní staničení km 10 – 11,5)
- Rekonstrukce silnice Hranice - Bad Elster III/2172
- Přeložka bývalé trasy silnice II/213 v prostoru obcí Hazlov - Vojtanov (v návrhu vyraženo ze silnic II. třídy)

Na období po roce 2030 je plánováno v rámci priorit s nízkou důležitostí:

- Přeložka navrhované trasy silnice II/216 jižně od města Aš
- Modernizace silnice Aš – Plesná III/02114 – podmíněna jiným investičním záměrem (přechod Plesná – Bad Brambach)

Z výše uvedených informací vyplývá, že opravy silniční sítě na území Ašska jsou tématem, které je pro Karlovarský kraj prioritní a lze tedy očekávat v příštích 10 letech zlepšení

dopravní obslužnosti regionu, zejména zlepšené napojení na Bavorsko, což bude mít pozitivní dopad na případnou přeshraniční spolupráci a realizaci přeshraničních projektů. V druhém a třetím kroku je plánováno posílení dopravního spojení se Saskem.

3.10 Koncepce Rozvoje Zemědělství KK

Dokument zveřejněný na stránkách KK byl naposledy aktualizovaný v roce 2002. Z tohoto důvodu nebyla provedena detailní analýza jeho obsahu.

3.11 Strategický Plán Rozvoje Sociálních Služeb

Pro roky 2011 – 2012 byl vytvořen plán práce, ve kterém je několik konkrétních projektů, které budou realizovány na území kraje.

Priorita 1. Optimalizace sítě sociálních služeb v souladu se zjištěnými potřebami, s důrazem na dostupnost a provázanost sociálních služeb, na zvyšování kvality sociálních služeb a na efektivní využívání sociálních služeb.

V této prioritě je řada konkrétních činností, jejichž realizací se zabývají příslušné odbory KK či jím zřízené subjekty, případně externí dodavatelé. Konkrétní výstupy by se měly projevit ve zlepšené schopnosti plánování sociálních služeb a komunitním plánování a proškolení řádově desítek zaměstnanců pracujících v různých oblastech sociálních služeb.

Priorita 2. Podpora procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování. Metodická podpora procesu plánování sociálních služeb v obcích na území Karlovarského kraje za účelem dosažení jednotných výstupů tohoto procesu (v souladu s Metodikami pro plánování sociálních služeb).

Tato priorita by se měla reálně projevit v intenzivnější komunikaci a spolupráci při komunitním plánování mezi příslušnými pracovníky odboru sociálních věcí KK, jednotlivými obcemi KK a poskytovateli sociálních služeb.

Priorita 3. Zlepšení informovanosti obyvatel Karlovarského kraje v oblasti plánování a poskytování sociálních služeb, se zajištěním zpětné vazby k obcím.

Z projektu realizovaného v této prioritě byl vytvořen web <http://www.ipkktransformace.cz>, vytvořen seznam poskytovatelů sociálních služeb na území KK a byl vytvořen plán informování veřejnosti o dané problematice.

Priorita 4. Podpora rozvoje sociálních služeb pro seniory s důrazem na vytvoření systému vzájemně na sebe navazujících sociálních služeb. Zaměření pozornosti především na sociální služby: denní stacionáře, pečovatelská služba, osobní asistence, pobytové služby.

Touto prioritou jsou ovlivněny zejména stávající poskytovatelé sociálních služeb a jejím prostřednictvím i osoby z cílových skupin. Důraz je zde kladen na spolupráci poskytovatelů.

Priorita 5. Podpora rozvoje sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Zaměření pozornosti především na sociální služby: chráněné bydlení, podpora samostatného bydlení, osobní asistence, pečovatelská služba, sociálně terapeutické dílny.

Zde je obsah obdobný jako u priority 4, jen cílová skupina je odlišná.

Priorita 6. Podpora rozvoje služeb sociální prevence pro děti a mládež. Zaměření pozornosti především na sociální služby: nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Podpora prevence sociálně patologických jevů s důrazem na oblast prevence kriminality a protidrogové prevence.

V této prioritě se některé aktivity mohou dotknout občanů na území Ašska.

Priorita 7. Podpora rozvoje služeb sociální prevence s ohledem na potřeby území. Zaměření pozornosti především na sociální služby: azylové domy (pro jednotlivce – muže, ženy), azylové domy (pro matky/otce s dětmi), domy na půl cesty.

Tato priorita se zaměřuje na preventivní činnost – projekty budou realizovány až do roku 2015 a to zejména ve vybraných lokalitách kraje, kde bude mít tato činnost největší dopad.

Priorita 8. Podpora rozvoje odborného sociálního poradenství na úrovni obcí s rozšířenou působností.

Priorita 9. Tvorba a rozvoj systému sociálních služeb pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, a pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu závislosti na návykových látkách.

Konkrétní akce v této prioritě již byly ukončeny.

3.12 Potenciál výrobních areálů pro hospodářství KK

Materiál je zaměřen na identifikaci areálů s potenciální využitelností pro rozvoj podnikání. V celém KK bylo identifikováno několik oblastí, které mají vysoký potenciál pro využití.

V rámci tohoto dokumentu bylo identifikováno několik významných areálů, jejichž případný rozvoj bude mít pozitivní efekt na Ašsko. Konkrétně se jedná o hospodářský park Aš, který byl identifikován jako Greenfield.

Ostatní rozvojové plochy na území Ašska nebyly identifikované. V dokumentu je řada doporučení na využití dotačních a dalších podpůrných programů na získání finančních prostředků k realizaci investic. Z praktického hlediska již téměř žádný není relevantní,

neboť většina byla vázána na rozpočtové období do roku 2013 a ve velké míře jsou již tyto prostředky vyčerpané.

Doporučený postup pro další rozvoj:

- Zvážit rozvojový potenciál
- Zakomponovat využití areálů do strategických dokumentů obcí, měst, mikroregionů
- Vyřešit všechny základní předpoklady pro rozvoj (majetkoprávní vztahy, dopravní obslužnost, infrastruktura, územní plány atd.)
- Podpora využití a rozvoje těchto areálů

3.13 Strategie rozvoje mikroregionu Ašsko

Analytická část byla využita jako podnět pro sestavení analýzy prostředí a pro posouzení trendů ve vybraných kapitolách. V návrhové části byly prozkoumány jednotlivé projekty a s výsledky bude pracováno v návrhové části této studie.

4 ANALÝZA MIKROPROSTŘEDÍ ZKOUMANÉ OBLASTI

4.1 Ašsko z pohledu územního plánování

Vývoj území Ašska

Počet obyvatel v období 1991-2011 se zvýšil o cca 1800, oproti roku 1970 však jen o cca 400. Rozvoj je v podstatě soustředěn do Aše, Hazlova a případně do Libé.

Nabídka ploch v územním plánu je postačující, přednostně by měly být využity existující proluky ve stavbě a plochy přestavbové.

V období 1997 – 2010 bylo dokončeno 485 bytů, z toho 349 v Aši, 49 v Libé, 28 v Hazlově a 27 v Krásné.

Komentář k vybraným územním plánům (ÚP)

Hazlov - poměrně rozsáhlá rozvojová plocha jihozápadně hlavní silnice (I/64) bude znamenat budoucí zmnožení konfliktů (hlukové zatížení, přechody přes silnici).

Hranice - rozsáhlý obchvat realizován.

Aš - město má rozsáhlé proluky v zastavěném území i přestavbové plochy. Perspektivu má sportovně rekreační areál Háj. Problematické je navrhované vedení severní části obchvatu města (viz dále), které negativně ovlivňuje i sousední obec Krásná, která je s městem v podstatě spojena.

Problémy k řešení přeshraničních vazeb

Aš / Krásná – Rehau:

Realizací silnice I/64 (JZ obchvatu Aše) a silnice II/217 (západního obchvatu Hranic) se vytvořily podmínky pro přehodnocení silničních vazeb v prostoru Ašska. Nezbytné je dokončení SZ části obchvatu Aše, a to zřejmě v jiné trase, než která je sledována v dosavadním Územním plánu města i v Zásadách územního rozvoje (ZÚR) Karlovarského kraje. Důvodem je mj. též rozestavěná silnice Rehau Süd - Neuhausen, které by po realizaci chybějícího přeshraničního úseku umožnila přímé spojení Aš - Hof.

Pro SZ obchvat Aše se nabízí využití koridoru stávající železniční trati (do prostoru Smrčina). Do této přeložky by byla zapojena nová silnice od Rehau, tzn., že jižní část obchvatu po odbočení na Rehau by byla v síti silnice I. třídy (zřejmě pokračování I/64) a severní část jako přeložka silnice II/217.

Tato problematika se dotýká územních plánů města Aše a sousední obce Krásná. Změně ÚP by měla předcházet (po dohodě s bavorskou stranou) ověřovací studie přeshraničního úseku nové trasy.

4.2 Příroda a krajina

4.2.1 Charakteristika oblasti

Oblast Ašska spadá do Krušnohorské soustavy, podsoustavy Krušnohorská hornatina a celku Smrčiny. Tento celek je tvořen okrsky: IIIA-1A-a Hranická pahorkatina, IIIA-1A-b Studánecká vrchovina, IIIA-1A-c Hájská vrchovina, IIIA-1B-a Blatenská vrchovina a IIIA-1B-c Vojtanovská pahorkatina.

Hranická pahorkatina je tvořena ordovickými až kambickými chloristicko-sericitickými fylity. Reliéf je mírně zvlněný, erozně denudační, s plochými rozvodnými hřbety a široce rozevřenými, mělce modelovanými údolími vodních toků v povodí Sály. Lesy jsou soustředěny do několika komplexů, převládají smrkové monokultury, méně pak borovo-smrkové kultury s příměsí břízy.

Studánecká vrchovina je plochou kernou vrchovinou plochého tektonického vyklenutí, z ordovických až kambických chloristicko-sericitických fylitů a kvarcitů. Příznačné jsou meziúdobní strukturně denudační hřbety a reliкty zarovnaných povrchů. V lesích jsou smrkové a borovo-smrkové kultury.

Hájská vrchovina je tvořena kvarcitickými a drobnými dvojslídny svory, dvojslídny a biotickými pararulami až svorovými rulami. Reliéf je erozně denudační, značně rozčleněný. Ve vrcholových oblastech se nacházejí tektonicky rozpadlé smrčinské klenby s kupovitými vrchy, meziúdobními hřbety s drobnými reliкty zarovnaných povrchů. Údolí Bílého Halštrova a jeho přítoků jsou hluboká, široce rozevřená. V lesích jsou zastoupeny smrkové a borové monokultury a borovo-smrkové porosty. Místa se nacházejí i porosty březové a porosty z borovice hedvábné.

Blatenská vrchovina je plochou kernou vrchovinou na dvojslídne žule, porfyrické biotitické žule a dvojslídnyh ortorulách s proniky neovulkanitů. Ze strukturních tvarů je významný reliкt neovulkanitického příkrovu Blatná a skalnatý hřeben Goethův vrch. Údobní síť je hustá, místa sleduje zlomové linie. V lesích převládají smrkové monokultury, méně borovo-smrkové porosty a porosty s příměsí břízy.

Vojtanovská pahorkatina je plochou pahorkatinou na porfyrické biotitické žule, dvojslídne žule a reliкtech ortorulového pláště. Reliéf je ploše zvlněný, s rozsáhlými zarovnanými povrchy (etchplény), s nízkými suky a hřbítky. Asymetrická údolí na zlomových liniích obsahují vzácné tvary zvětrávání a odnosu hluboce kaolinicky zvětralé žuly. Pahorkatina je málo zalesněná se smrkovými monokulturami, méně borovo-smrkovými porosty. Převažuje orná půda.

Podnebí dle Quitta je reprezentováno chladnějšími až mírně teplými klimatickými oblastmi – MT 5, MT 3 a MT 2. Podnebí je drsné oceanicky ovlivněné. Průměrné roční teploty jsou 5 až 5,9°C, průměrné roční srážky se pohybují mezi 750 – 800 mm. V údolních polohách se vyskytují četné inverze.

Horská oblast Ašsko se shoduje s bioregionem 1.58 Ašským. Ten se nachází v mezofytiku, vegetační stupeň je submontánní. Potenciální přirozenou vegetací v nižších polohách byly acidofilní doubravy a ve vyšších bukojedliny. Na rašeliništích byly přítomny blatkové bory, na nefelitických lokalitách květnaté bučiny a prudké svahy pokrývaly suťové lesy. Flóra je mezofilní, objevují se v ní druhy subatlantského charakteru.

Oblast byla osídlována teprve ve středověku. Lesy mají druhotnou skladbu. Na nelesních polohách převažovaly louky a pastviny, dnes dominují agroceózy. V druhé polovině minulého století byla značná část území v hlídaném hraničním pásmu a vliv lidských aktivit byl v krajině značně potlačován.

Dle vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Karlovarského kraje na životní prostředí horská oblast Ašsko odpovídá krajinnému celku Smrčiny. V tomto celku je reliéf definován jako pahorkatinný až vrchovinný. V lesních porostech zcela dominuje smrk. Většina území patří do jedlo-bukového vegetačního stupně, menší pak ke stupni bukovému. Zemědělská půda má nižší produktivitu. Orná půda je rozšířena hlavně v jižní části celku, jinde převažují trvalé travní porosty. Vysoký je podíl ladem ležících půd, zejména v příhraničním pásmu. Tato „opuštěná krajina“ je také krajinářsky nejhodnotnější. Největším sídlem v území je město Aš, dalšími většími obcemi jsou Hranice, Plesná a Luby, ale co do počtu obyvatel jsou výrazně menší. Velká část celku náleží do přírodních parků Smrčiny a Halštrov. Přírodní lokality mimořádného (nadregionálního) významu v území nejsou.

4.2.2 Přírodní limity využití území

Na zkoumaném území či v jeho bezprostřední blízkosti nalézáme následující chráněná území.

Maloplošné zvláště chráněné území

- PR Bystřina – populace perlorodky říční
- NPP Lužní potok - populace perlorodky říční
- PP Vernéřovské doly – odval důlního díla s žilníkem
- PP Goethova skalka – křemencové skalky s četnými geomorfologickými útvary
- PP U cihelny – výskyt minerálu vesuvianu (egeran)
- PR U sedmi rybníků – soustava rybníků s vodními a pobřežními společenstvy
- PR Ztracený rybník – rašeliniště

Evropsky významná lokalita

- Bystřina – Lužní potok
- Štítarský rybník
- U sedmi rybníků

Významný krajinný prvek registrovaný

- Park Podhradí - zeleň u zříceniny zámku
- *Sady míru v Aši – městský park*
- *Ašské javory*

Přírodní park

- Halštrov

Přírodní park Halštrov je součástí Havlovské pahorkatiny a Ašské vrchoviny. Nejvyšším bodem parku je Háj 757,6 m n.m. Centrální částí parku je Halštrovský les s prameništěm Bílého Halštrova. Přírodní park je rozvodím několika toků (Nebeský potok – Plesná, Sázek, Hazlovský potok a Bílý Halštrof. Výrazné zastoupení mají lesy zvláštního určení. V říčce Bílý Halštrof a jejich přítocích byly četné populace perlorodky. Z toho důvodu v 19. století vznikl v nedalekém saském městě Adorf perleťářský průmysl. Zemědělské usedlosti v krajině jsou rozptýlené a jen ojediněle zachovalé v původní podobě. Zemědělství je zaměřeno především na pastevectví.

- Smrčiny

Přírodní park má pahorkatinný až vrchovinový georeliéf, s nejvyšším vrcholem Háj (740,0 m n. m.). Z centrální části parku odtéká Ohře a Reslava. Lesy jsou převážně monokultury smrku, ale vyskytují se zde i rašeliniště s blatkou. Podél Ohře a Odavy dochází k invazi netýkavky žláznaté. V krajině jsou rozptýlené četné zemědělské usedlosti.

Územní systém ekologické stability

Na jižním okraji horské oblasti Ašsko zasahuje nadregionální biocentrum 32 Amerika. Na toto biocentrum navazuje mezofilní bučinná osa NRBK, směřující severně od Štítar do lesního komplexu při státní hranici se SRN. Vedle jednoho nadregionálního biocentra se v území nachází 8 regionálních biocenter. Prvky ÚSES jsou soustředěny do lesních porostů. Vzhledem k vysokému podílu lesů v území ÚSES není v zásadě ohrožen investičními zájmy.

Nárazníková zóna

Na území ČR se v nárazníkové zóně nachází:

- PR Bystřina
- NPP Lužní potok
- regionální biokoridor 972 Lužní potok – státní hranice

- regionální biokoridor 974 RK, 972 Lužní potok – Kozí hřbet
- EVL Bystřina – Lužní potok,
- přírodní park Smrčiny

4.2.3 Potenciál krajiny z hlediska cestovního ruchu

Krajinné atraktivity na Ašsku jsou spíše místního než nadmístního významu. Přesto mezi pozoruhodnosti v tomto kraji patří Vernéřovské doly, kde je naleziště amblygonitu. Ten se v Evropě nachází pouze v Portugalsku a na Urale. Turisticky velmi atraktivní území je Goethova skalka, skály jsou využívány i k horolezeckému výcviku. Lokalita byla oblíbenou vyhlídkou J. W. Goetha, avšak to bylo v době, kdy tyto útvary neobklopovaly vzrostlé lesy. V přírodní památce U cihelny se vyskytuje vesuvian, který se zde nazývá egeran. Jedná se o složitý alumosilikát vápníku, hořčíku a železa. Silikát vápníku – wollaston – se nachází v ložisku u Hazlova. V bezprostřední blízkosti Ašska stojí za návštěvu největší saské lázně Bad Elster, NPR Soos s unikátními mokřadními společenstvy a bavorský hrad Hohenberg. Hohenberg při pohledu z české strany je krajinnou dominantou. Využíván je německými ochránci přírody jako ekologicko-výchovné centrum.

4.2.4 Urbanizovaná zeleň, parky

Ač jsou v řešeném území evidované dva parky, Sady míru v Aši a park v Podhradí, které jsou vedeny jako významné krajinné prvky registrované. Park v Podhradí je extenzivně udržován a dotčen náletovou zelení. Sady míru v Aši jsou udržované, mají nepravidelnou dispozici a celou řadu sadovnický hodnotných vzrostlých stromů. Přesto ašský park z pohledu zahradní architektury má průměrnou hodnotu. Významné parky by mohly být pravděpodobně u původních šlechtických sídel (Libá, Hazlov, Skalná aj.), avšak doba nedávno minulá způsobila postupnou devastaci těchto objektů.

4.2.5 Lesnictví

Poměr lesů k ostatním kulturám je v Ašském výběžku oproti České republice nadprůměrný. Lesnatost ve sledované horské oblasti je 47,29%. Rozložení lesů je nestejněmorné. Vyšší zastoupení je při státní hranici. Méně lesů je v k. ú. Hranice u Aše a v enklávě mezi Hazlovem, Vojtanovem a Poustkou. V porostech výrazně převládají smrkové monokultury, ojediněle v příměsí je i borovice, javor, dub a buk. Na svazích s pastvinami rostou březové háje a v nivách vodních toků podmáčené olšiny. Na rašeliništích se objevuje borovice blatka. Převážná část lesů je zařazena do kategorie zvláštního určení (66,75 %).

Téměř všechny pozemky na lesní půdě vlastní Lesy České republiky, s. p. Druhým, ale ne příliš výrazným vlastníkem, jsou obce, zejména město Aš. Vlastnictví fyzických osob je velmi sporadické. Z hlediska zdravotní stavu se jedná o lesní porosty zdravé až mírně poškozené, pouze ojediněle jsou postižené silně.

Zpřístupnění lesa po lesních cestách pro cyklisty a turisty je dostatečné. Cyklotrasy v této oblasti mají poměrně hustou síť. Významným rekreačním zázemím jsou příměstské lesy

u Aše. Přechodnou neprůchodnost lesní krajinou může zapříčinit těžba a odvoz dřevní hmoty. Harmonogram těžby je dán lesním hospodářským plánem, který se zpracovává na desetileté pěstební období. Na základě tohoto plánu je jasná představa, které lesní cesty a v jakém období budou mít omezenou průchodnost. Zabezpečení průchodnosti je řešeno v předstihu s vlastníkem lesních pozemků.

K odnětí pozemků určených pro funkci lesa (PUPFL) v důsledku výstavby v posledních letech nedošlo, ani se v nejbližší době nepřipravuje. V platném územním plánu města Aš jsou vymezeny průseky pro novou lanovku a sjezdovou trať na severním svahu vrchu Háj.

4.2.6 Zemědělská výroba

Zemědělská činnost byla od doby osídlení jednou z tradičních výrobní činností. Zemědělská půda na Ašsku k 31. 12. 2010 je zastoupena 48,64%. Poměr luk a pastvin k orné půdě je téměř vyrovnaný. Trvalé travní porosty tvoří 51% zemědělské půdy a orná 45,45 %. Zbytek jsou zahrady a ovocné sady. V současné době zemědělská půda bývá pronajímána německým zemědělci.

K 31. 12. 2010 se realizovalo na Ašsku 13 pozemkových úprav (PÚ), z toho 2 komplexní pozemkové úpravy (KPÚ) a 11 jednoduchých pozemkových úprav (JPÚ). Ukončené KPÚ jsou od sebe vzdálené, nemají na sebe vazbu. U zahájených KPÚ je nutné věnovat zvýšenou pozornost cestní síti, aby v krajině vznikl ucelený průchozí systém.

Tabulka 1 - Přehled realizovaných, zahájených a připravovaných pozemkových úprav k 31. 12. 2010 na území Ašska (včetně města Aše)

	počet PÚ	k zahájení	zahájené	ukončené
KPÚ	11	1	8	2
JPÚ	10	-	-	10
k.ú. bez PÚ	9	-	-	-
celkem	31	1	8	13

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Zemědělská půda a lesy jsou na Ašsku zastoupeny v podstatě stejným podílem, orná půda 48% a lesní půda 47%. Při realizaci budoucích komplexních pozemkových úprav by bylo vhodné věnovat mimo jiné zvýšenou pozornost průchodnosti krajiny. Je nutné zajistit návaznost lesních a polních cest.

4.3 Obyvatelstvo, sídelní struktura

Ašsko představuje plošně i populačně (19 tis. obyv.) nejmenší část sledovaných horských oblastí v kraji (viz tabulky), z hlediska hustoty osídlení a jeho růstové dynamiky se však pozitivně odlišuje od Slavkovské a také Krušnohorské oblasti. Celkový populační vývoj Ašska byl pozvolnější než v Krušnohorské části, ale na rozdíl od ní neztratil dynamiku v posledních 4 letech. Ašsku nejvíce prospělo postupné otevření hranic po roce 1990, takže se

z prakticky uzavřeného výběžku u železné opony dostalo opět do vysoce exponované, resp. tranzitní polohy (tuto historickou funkci dokládá např. zdejší vysoká četnost hradů a podobných památek). Příznivá je blízkost Chebu (32 925, leden 2012), který patří mezi jedno z mála velkých měst v ČR s růstem počtu obyvatel v poslední dekádě. Hustá síť malých měst má základ již v minulosti a de facto odpovídá charakteru osídlení v přilehlém Německu.

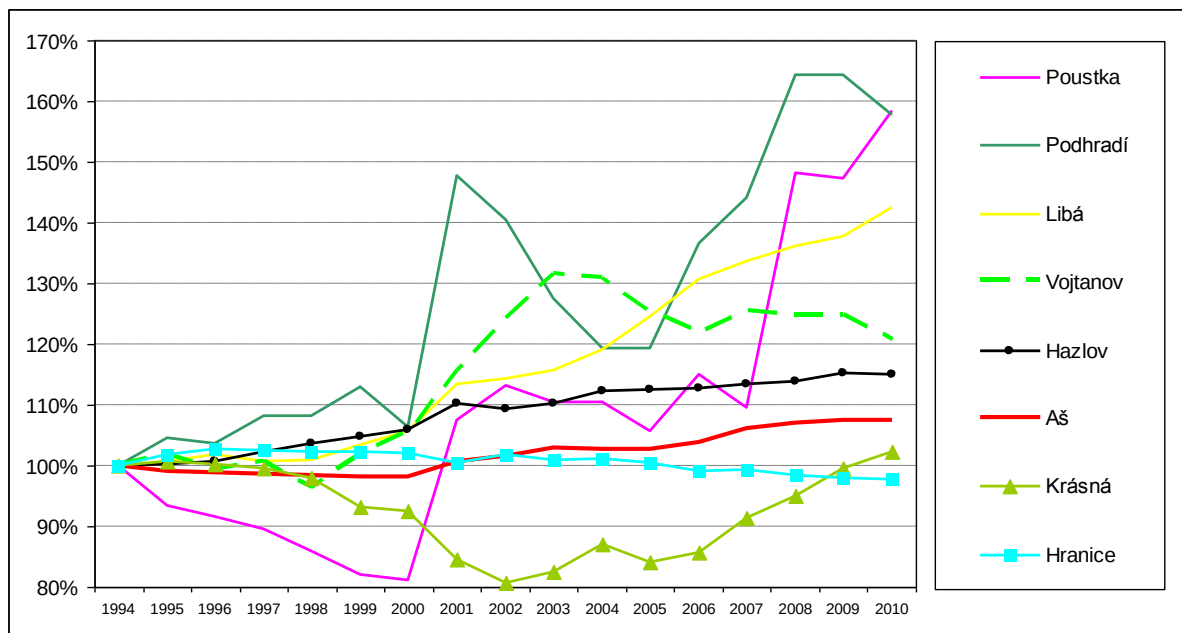
Oblast Ašska (Ašského výběžku) je vymezena 8 obcemi, z nichž největší Aš (13 054 obyv., leden 2012) je nesporným centrem oblasti, Hranice patří mezi velké obce (2 191 obyv., leden 2012). Pro většinu obcí je typická rozvolněná až chaotická urbanistická struktura (způsobena postupným chátráním neobydlených domů po odsunu), doplňovaná po roce 1990 výstavbou nových rodinných domů. Dále je území obcí doplněno výrobně-skladovými areály. Častá jsou málo využitá zařízení bývalých celnic. Dalšími špatně fungujícími stavbami jsou: předávací nádraží, zemědělské a vojenské brownfieldy (opuštěné pohraniční rotty).

Všechny obce Ašského výběžku jsou zachyceny v grafu níže, který ukazuje populační dynamiku v posledních 17 letech. Vývoj malých obcí je logicky proměnlivý a jejich rychlý růst odráží reakci obyvatel na otevření hranic. Po otevření hranic měli obyvatelé možnost vyjíždět za prací do Německa, kde si vydělávali prostředky k realizaci nové výstavby rodinných domů.

Aš je možno označit za stabilizované až mírně růstové město, pouze průmyslové a dopravně zatížené Hranice signalizují pokles atraktivity pro obyvatele. Územně analytické podklady (ÚAP) uvádějí jako problém v oblasti velký počet neobydlených bytů.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obcích horské oblasti Ašsko

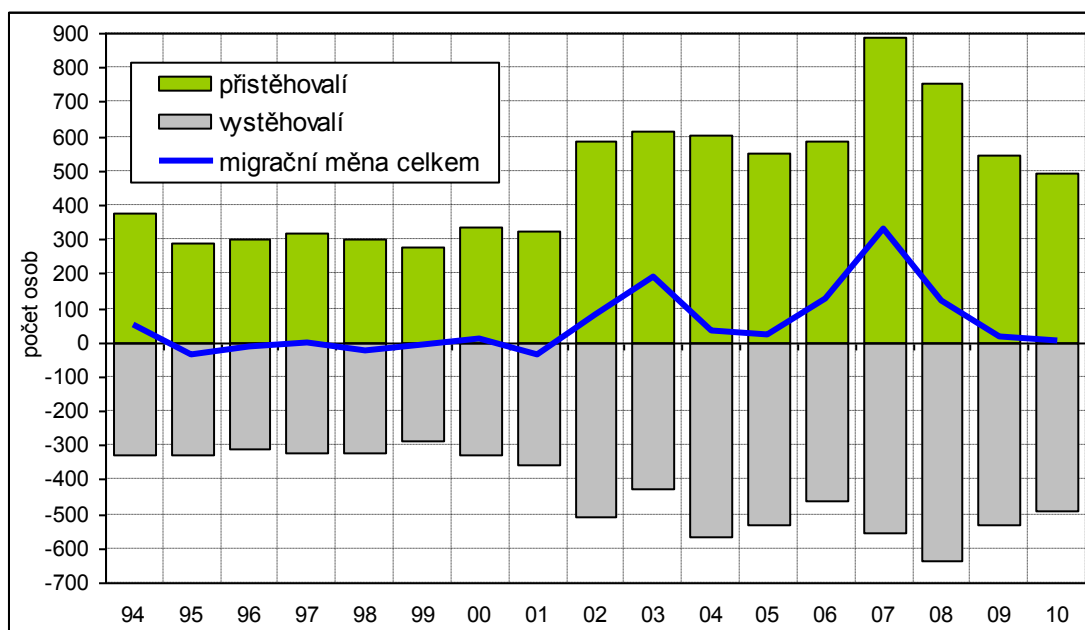
(bazický index, rok 1994 = 100 %)

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

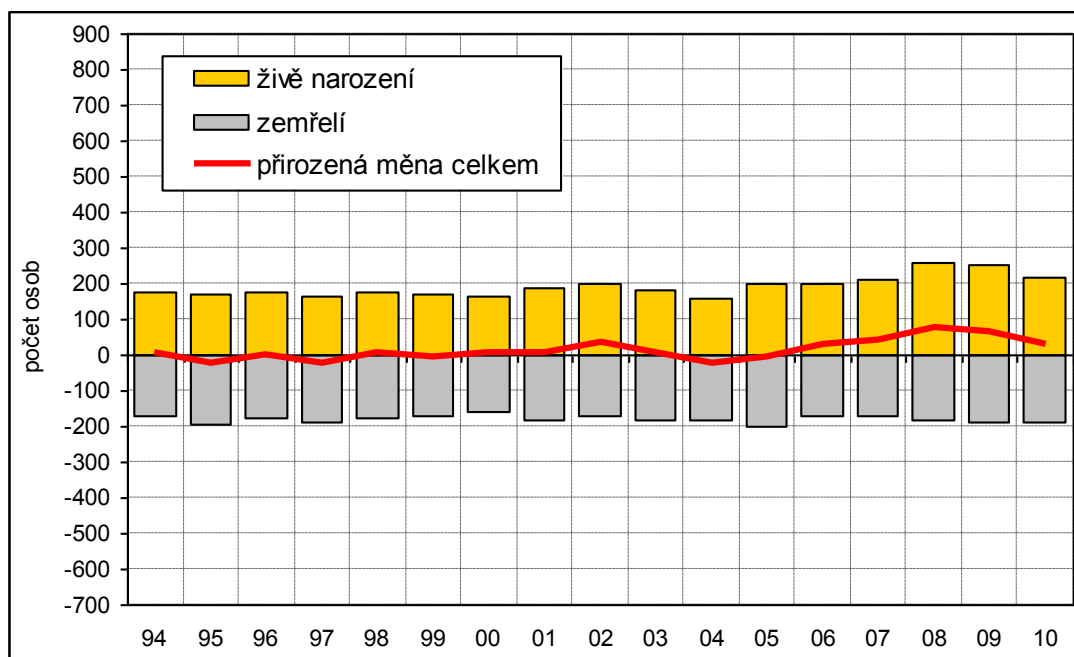
Grafy vývoje jednotlivých složek populační měny pro Ašskou oblast ukazují především rozhodující význam migrace pro celkový vývoj (a růst obratu flukтуаční migrace od roku 2002) – viz obr. č. 3, zatímco bilance přirozené měny obyvatelstva má nevýznamné odchylky od nuly, nedošlo zde k propadu porodnosti v 90. letech (vliv mladší věkové struktury) – viz obr. č. 4.

Graf 2: Vývoj migrační měny v horské oblasti Ašsko celkem

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Graf 3: Vývoj přirozené měny v horské oblasti Ašsko celkem

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Další sociální specifika oblasti jsou kromě „mladé“ věkové struktury, zejména podprůměrná vzdělanost. Osob s pouze základním a nedokončeným středním vzděláním nebo vyučených jsou podle posledního sčítání obyvatelstva (2011) celkově přibližně dvě třetiny v SO ORP Aš (je pravděpodobné, že ve sledovaných obcích mimo město Aš bude jejich podíl ještě vyšší). Pro vysokoškolské oblasti stále není dostatečně atraktivní k trvalému pobytu, a to ani v rámci celkově podprůměrně vzdělaného Karlovarského kraje, jak ukazuje tabulka č. 2.

Tabulka 2 - Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Území	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	bez vzdělání, neukončené ZŠ	ZŠ	SŠ - vyučení	SŠ - všeobecné	SOŠ + pomaturitní	VOŠ	VŠ - bakalářské	VŠ - magisterské a vyšší	nezjištěno
Česká republika	9 034 544	1,1%	16,8%	32,8%	6,8%	22,9%	1,3%	2,0%	10,4%	5,9%
Karlovarský kraj	265 537	1,8%	20,6%	33,2%	6,1%	20,3%	1,0%	1,4%	5,8%	9,9%
Cheb (okres)	81 841	1,9%	20,6%	32,2%	6,5%	19,9%	0,9%	1,3%	5,6%	11,0%
Aš (SO ORP)	14 808	2,6%	24,0%	35,3%	6,1%	17,7%	0,6%	0,9%	3,6%	9,2%

Zdroj: ČSÚ: SLBD, 2011

Z hlediska státní příslušnosti a národnosti nevykazuje region v porovnání s ČR významné odlišnosti, samozřejmě kromě většího podílu občanů slovenské a vietnamské národnosti, resp. státní příslušnosti (viz tabulky č. 3 a 4).

Tabulka 3 - Obyvatelstvo podle státní příslušnosti

ČR	Obyvatelstvo celkem	Česká republika	SRN	Ruská federace	Slovenská republika	Vietnam	Ukrajina	ostatní
Česká republika	10 562 214	94,86%	0,20%	0,34%	0,80%	0,50%	1,12%	2,19%
Karlovarský kraj	310 245	91,50%	1,46%	1,45%	0,51%	2,02%	0,80%	2,27%
Cheb (okres)	95 908	89,14%	2,37%	0,69%	0,56%	3,65%	0,84%	2,76%
Aš (SO ORP)	17 635	91,35%	0,52%	0,07%	0,86%	3,36%	0,91%	2,94%

Zdroj: ČSÚ: SLBD, 2011

Tabulka 4 - Obyvatelstvo podle národnosti

Území	Obyvatelstvo celkem	Česká	Slovenská	Německá	Vietnamská	jiná	neuvezeno
Česká republika	10 562 214	63,7%	1,4%	0,2%	0,3%	8,4%	26,0%
Karlovarský kraj	310 245	62,7%	2,4%	1,5%	1,2%	2,7%	29,6%
Cheb (okres)	95 908	61,2%	2,5%	0,9%	2,3%	2,6%	30,4%
Aš (SO ORP)	17 635	59,5%	3,4%	1,8%	2,0%	3,1%	30,2%

Zdroj: ČSÚ: SLBD, 2011

4.4 Hospodářství a ekonomická aktivita

Podle dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001 (SLDB 2001)¹ o pohybu za prací bylo v Ašské oblasti cca 8,4 tisíce pracovních příležitostí, což je vyšší intenzita než v ostatních horských oblastech Karlovarského kraje, které jsou relevantní pro srovnání se zkoumaným regionem. Vyjíždka do zaměstnání z oblasti (celkem 2,6 tis. osob) převyšovala jen mírně dojíždku (2,2 tis. osob), vyjíždka směřuje převážně do Chebu. Na Ašsku předpokládáme mnohem vyšší vyjíždku „pendlerů“ přes hranici vzhledem k blízkosti Bavorska s větší nabídkou práce. Ani v této oblasti se ale skokové změny neočekávají. Velkým handicapem oblasti je nedostatek kvalifikovanějších pracovních sil, tomu odpovídá i struktura zdejších pracovních příležitostí s převážně manipulačním charakterem. Podstatnější počet **pracovních příležitostí** měla podle SLDB 2001 pouze Aš (cca 5,7 tis.) a Hranice (1,2 tis.).

Sektorová skladba pracovních příležitostí v Ašské oblasti vykazuje zanedbatelný podíl zemědělství (pod 2 %), podíl sekundárního a terciárního sektoru je vyrovnaný.

Průmysl v Aši je rozdělen do malých jednotek a řady odvětví. Asi 25 podniků, ponejvíce s německým vlastníkem, působí v elektrotechnice, zpracování plastů, textilu, strojírenství, porcelánu, výrobě tapet atd. Pouze asi 6 podniků zaměstnává více než 100 osob. Také v Hranicích postavily německé firmy své filiálky – elektrotechnika (největší GR Electronic má cca 700 zaměstnanců), zpracování skla a další. V Hazlově jsou 2 firmy – pokovování a knihvazárna, asi po 100 zaměstnancích.

Celkově je možno hodnotit průmysl na Ašsku jako příznivě diverzifikovaný a stabilizovaný díky úzkým vazbám na Německo, bohužel jde o málo kvalifikované činnosti.

¹ Dosud nejsou publikovány konečné výstupy Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2011), v případě jejich zveřejnění budou části textu odkazující na SLDB 2001 aktualizovány.

Nezaměstnanost je přesto poměrně vysoká v malých obcích (Krásná, 11,1 %, Podhradí, 14,9 %, prosinec 2011). V hlavních sídlech regionu je situace lepší – Aš (7,6 %, prosinec 2011), Hranice (5,2 %, prosinec 2011), Hazlov je jistou výjimkou (10,2 %, prosinec 2011). Nicméně úroveň mezd zaměstnanců je velmi nízká (podobně jako v jiných horských oblastech Karlovarského kraje). Nízká úroveň mezd souvisí také s nízkou mírou zaměstnanosti a strukturou pracovních míst. Okres Cheb má vůbec nejnižší úroveň starobních důchodů v ČR, přestože jsou stále velmi nivelizovány.

4.5 Školství, zdravotnictví, veřejná správa a další občanské a technické vybavení

Kapacita škol je přirozeně koncentrována do Aše. Poptávka po ZŠ je na Ašsku zvýšená vzhledem k mladší věkové struktuře, počet žáků ale klesl např. v Hranicích. Prognóza populačního vývoje podle jednoletých věkových skupin dětí a nároků na kapacity je možná, ale přesahuje rozsah této studie. V Aši je spojené Gymnázium a střední odborná škola (8 i 4-leté obory, celkem 300 studentů). V Krásné, ani v Podhradí nenajdeme školské zařízení.

Tabulka 5 - Školy v Ašské oblasti (2009/2010)

Obec	Mateřské školy				ZŠ 1. stupeň				ZŠ 1.-2. stupeň				ZUŠ
	počet	učitelé	třídy	žáci	počet	učitelé	třídy	žáci	počet	učitelé	třídy	žáci	žáci
Hazlov	1	4	2	52					1	12,3	9	136	
Hranice	1	3	2	42					1	13,4	9	154	
Aš	4	33,5	18	411					4	73,6	54	1157	403
Libá	1	1,5	1	24	1	1,9	1	21					
Celkem	7	42	23	529	1	1,9	1	21	6	99,3	72	1447	403
Podíl na HO celkem	18%	26%	26%	25%	11%	9%	5%	9%	27%	26%	26%	28%	21%

Pozn.: učitelé - stav přepočtený na plný úvazek

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání, MŠMT

Z hlediska sítě zdravotnických zařízení logicky dominuje město Aš, dostupnost vyšších zařízení včetně nemocnice v Chebu je přijatelná. Horská služba v této oblasti základnu nemá, ačkoli se o ní uvažovalo. Stanoviště rychlé záchranné služby pro tuto oblast jsou v Aši a v Chebu, dojezdové časy do 15, resp. 20 minut jsou dodržovány. V Krásné, ani v Podhradí nenajdeme zdravotnické zařízení.

Tabulka 6 - Zdravotnické vybavení v Ašské oblasti (2009)

Obec	Samostatná ordinace nebo detašované pracoviště							Sdružené ambulantní zařízení, zdravotní středisko	Dětský domov (místa)	LDN Aš (lůžka)	Ostatní samostatná zařízení	Lékárna
	Děti a dorost	Dospělí	Stomatologie	Gynekologie	Specialisté	Ostatní	Zdravotní, rychlá záchranná služba					
Hazlov	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Hranice	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Aš	3	5	8	3	4	3	2	0	140	130	8	6
Celkem	5	6	10	4	4	3	2	0	140	130	8	8

Zdroj: Ústav zdravotnických informací MZ

Působnost úřadů v Ašském výběžku je přirozeně dána, a to včetně sídla a obvodu ORP Aš. Město Aš je populačně cca 90. největší v souboru všech 206 obcí s rozšířenou působností. Ačkoli jeho váha v zázemí je celých 75 % (14. nejvyšší v souboru všech ORP) z důvodu tvaru výběžku, není zde důvod pro revizi, pokud zatím poměrně nový koncept sítě ORP v ČR zůstane zachován (jeho problémy jsou hlavně v okolí Prahy a dalších aglomeracích).

Tabulka 7 - Základní úřady v Ašské oblasti

Obec	ORP	POU	FÚ	Stavební úřad	Matrika
Hazlov	Aš	Aš	FÚ v Aši	MÚ Aš	Obecní úřad Hazlov
Hranice	Aš	Aš	FÚ v Aši	MÚ Aš	MÚ Hranice
Krásná	Aš	Aš	FÚ v Aši	MÚ Aš	MÚ Aš
Podhradí	Aš	Aš	FÚ v Aši	MÚ Aš	MÚ Aš
<i>Aš</i>	<i>Aš</i>	<i>Aš</i>	<i>FÚ v Aši</i>	<i>MÚ Aš</i>	<i>MÚ Aš</i>
Libá	Cheb	Cheb	FÚ v Chebu	MÚ Františkovy Lázně	Obecní úřad Libá
Poustka	Cheb	Cheb	FÚ v Chebu	MÚ Františkovy Lázně	MÚ Františkovy Lázně
Vojtanov	Cheb	Cheb	FÚ v Chebu	MÚ Františkovy Lázně	MÚ Františkovy Lázně

Zdroj: Portál veřejné správy ČR

Počet poboček pošt a služeben policie odpovídá dobré dostupnosti oblasti a velikosti obcí.

Plynofikace byla od roku 2001 doplněna např. v Krásné, ve většině malých obcí dosud chybí. Podobná situace je v čištění odpadních vod jak ukazuje tabulka č. 5.

Tabulka 8 - Ostatní občanské a technické vybavení (2008-2010)

Obec	Pošta	Policie	Plyn	Veřejný vodovod	Kanalizace s ČOV	Kanalizace bez ČOV	Zeleň v péči OÚ	Ostatní plochy veřejné zeleně
			(% napoj. bytů)	(% napoj. bytů)	(% napoj. bytů)	(% napoj. bytů)	ha	ha
Hazlov	ano	ano	ano	50-75 %	50-75 %	není	49,3	76,5
Hranice	ano	ne	nad 75 %	50-75 %	nad 75 %	do 25 %	10,5	47,6
Krásná	ano	ne	nad 75 %	nad 75 %	nad 75 %	není	5,3	0,6
Podhradí	ne	ne	není	nad 75 %	celá obec	není	7,0	3,0
Aš	ano	ano	nad 75 %	celá obec	nad 75 %	není	49,3	76,5
Libá	ano	ne	ano	ano	ne	?	?	?
Poustka	ne	ne	není	nad 75 %	není	nad 75 %	10,0	12,0
Vojtanov	ano	ano	není	50-75 %	není	není	1,0	5,0

Zdroj: ČSÚ; policie - Malý lexikon obcí 2008; pošta – Malý lexikon obcí 2010; technické vybavení - šetření ČSÚ 2010 (odhady starostů o procentu pokrytí obce) nebo Malý lexikon obcí 2008 (ano-ne) pro ty obce, kde výkaz nebyl k dispozici, (zeleň - v intravilánu, zejména veřejné parky, sportovní areály vč. golfových hřišť, školní hřiště, izolační pásy aj.)

Z hlediska výroby elektrické energie nacházíme na Ašsku několik větrných elektráren (viz tabulka č. 6), vodní elektrárny v regionu nenacházíme (nejblíže v okolí Chebu), stejně tak zde nejsou elektrárny tepelné. Ašsko disponuje relativně malým technickým potenciálem pro výstavbu větrných elektráren.

Pro umístování vysokých větrných elektráren ZÚR Karlovarské kraje vymezují plochy vhodné pro umístění větrných elektráren. Na řešeném území Ašska se tyto plochy nevyskytují.

Tabulka 9 - Větrné elektrárny na Ašsku

Lokalita	Katastrální území	Počet turbín	Typ	Celkový instalovaný výkon [kW]	Rok uvedení do provozu	Roční výroba elektřiny (2009) [GWh]	Výška náboje (m)	Průměr rotoru (m)
Krásná u Aše	Újezd u Krásné, Štítary u Krásné	4	Vestas V90	8000	2009	0.568	105	90
Trojmezí u Hranic A		2	Vestas V52, V47	1200	2008	1.8	55	
Trojmezí u Hranic B		1	Tackle TW 600	1500			60	

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

4.6 Dopravní infrastruktura

4.6.1 Železniční doprava

Ašsko je zpřístupněné od celostátní tratě č. 140 Chomutov – Karlovy Vary – Cheb (koridor ŽD3) a od celostátní tratě č. 170 (Praha – Plzeň – Cheb):

- regionální trať č. 148 Cheb – Aš – Hranice. Délka tratě je 44km. Stanice na trase jsou: žst Cheb, zastávka Františkovy Lázně-Aquaforum, žst Františkovy Lázně, zastávka Vojtanov, žst Hazlov, žst Aš, žst. Aš – město, zastávka Aš-předměstí, zastávka Štítary, zastávka Podhradí, zastávka Studánka, zastávka Hranice v Čechách.
 - o V úseku Cheb – Aš délky 30km jezdí v jednom směru 9 souprav za den, spojení trvá 35 min.
 - o V úseku Aš – Hranice projíždí 1 vlak tam a zpět v odpoledních hodinách.
- Celostátní trať č. 147 Františkovy Lázně – Vojtanov – Plesná – SRN délka tratě 14km. Stanice na trase jsou žst Františkovy Lázně, zastávka Žírovice, žst Vojtanov, zastávka Plesná. Doba jízdy 24 min., denně zde jezdí 8 párů spojů, doba jízdy 1,5 hod.
- Regionální trať č. 146 Tršnice – Luby u Chebu. Tzv. Halštrovská dráha, je jednokolejná neelektrifikovaná regionální dráha v okrese Cheb. Délka této tratě je 21 km, stanice: žst Cheb, žst Tršnice, zastávka Třebeň, zastávka Nový Drahov, zastávka Vonšov, zastávka Skalná, zastávka Velký Luh, zastávka Nový kostel, zastávka Dolní Luby, zastávka Luby u Chebu. Na trati je v současné době zajišťován provoz 9 páry vlaků denně. Délka jízdy 40 min. Objevují se návrhy na uzavření této trasy a nahrazení autobusovou dopravou.

Na zrušené trati z Hranic do Adorfu je těleso dobře zachováno. Některé mostní objekty jsou zrušeny. Stávající koridor zrušené tratě by se mohl využít např. jako cyklostezka.

Uvažuje se o obnovu provozu na trati v úseku Aš – Selb, kterou by provozovala bavorská společnost cca 1spoj/hod. Problém je zejména na německé straně, kde je potřeba dostavět zrušené úseky.

4.6.2 Silniční doprava

Na dopravní tepnu, rychlostní komunikaci R6, je Ašský výběžek napojen radiálou ve směru sever – jih. Tuto radiálu postupně tvoří silnice:

- I/21 v úseku Cheb – obchvat Františkových Lázní – Vojtanov – hranice SRN (Sasko),
- I/64 v úseku Františkovy Lázně – obchvat Aše – hranice SRN (Bavorsko),
- II/217 v úseku Aš – Hranice – hranice SRN (Sasko).

Další komunikací vyšší třídy v oblasti je silnice II/213 (Libá – Hazlov – Skalná – II/212) ve směru západ – východ.

Stávající stav a informace o stavu přípravy staveb

Silnice I/21 (Cheb – Vojtanov - SRN)

Komunikace je v dobrém stavebním stavu. Jako bodovou závadu lze vnímat křižovatku s I/64, kde je nyní průsečná neřízená křižovatka, v jejíž těsné blízkosti je situován úroňový železniční přejezd celostátní tratě Trstěnice – Františkovy Lázně – Vojtanov – Plesná – SRN se silnicí I/64. Další průběh na Vojtanov a hraniční přechod je bez problémů.

ZÚR Karlovarského kraje - na I/21 je severně od R6 navrženo rozšíření na čtyřpruhové uspořádání, včetně nového vedení obchvatu Františkových Lázní ve více odsunuté poloze, zahrnující obchvat sídla Horní Lomany s mimoúrovňovým křížením železniční tratě a mimoúrovňovým napojením silnice I/64.

Tabulka 10 - Stav přípravy – silnice I/21 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS)

Popis staveb na I/21	Stav projektové dokumentace	Stav přípravy
MÚK Střížov – Horní Ves	DÚR	IZ
MÚK Horní Lomany – Vojtanov	DÚR	územní rozhodnutí

Zdroj: SÚS Karlovarského kraje, 2011

Předmětem stavby Silnice I/21 MÚK Střížov – Horní Ves je zkapacitnění stávající silnice I/21. Hlavním účelem stavby I/21 MÚK Horní Lomany – Vojtanov je homogenizace stávající dvoupruhové silnice I/21 v úseku severně od Františkových Lázní mezi Horními Lomany a Vojtanovem.

Silnice I/64 (Františkovy Lázně – obchvat Aše – SRN)

Bodovou závadou je výše zmiňovaný úroňový železniční přejezd u křižovatky se silnicí I/25 u Františkových Lázní. U silnic návrhové kategorie S9,5 a vyšší se křížení silnic s dráhami řeší zásadně mimoúrovňově. Další průběh silnice I/64 odpovídá parametrům silnice I. třídy.

ZÚR Karlovarského kraje - ve výhledu je uvažováno s přestavbou v úseku Antonínova Výšina – Hazlov a Hazlov – přeložka Aš na kategorii S 11,5/80 s odstraněním bodových závad. *Pozn.: Stav přípravy dle ŘSD – DÚR z r. 2003, předpokládané vydání ÚR 2012.*

Silnice II/217 (Aš – Hranice – SRN)

Silnice II/217 se napojuje na silnici I/64 u Nového Žďáru jižně od Aše. Pokračuje průtahem Aše a dále na sever k novému obchvatu Hranic a na hranice SRN. V souvislosti s otevřením hraničního přechodu došlo ke změně dopravního významu trasy. Z tohoto důvodu je průtah centrem Aše vnímán jako bodová závada. Další průběh není zcela homogenní, některé úseky jsou v kategorii max. S6,5, nový obchvat Hranic je postaven v kategorii S7,5. Stavební stav je dobrý.

ZÚR Karlovarského kraje – Je navržen severozápadní obchvat Aše.

I nadále je hlavním cílem pokračovat v obchvatu města Aše stavbou "II/217 Silniční obchvat Aš, II. etapa" a dále stavební úpravou (rozšířením) stávající silnice II/217. Stávající územně plánovací dokumentace vedení trasy II. etapy obchvatu Aše vede v blízkosti obytné zástavby. Město Aš zadá novou vyhledávací technickou studii, která by vyhodnotila nejvhodnější variantu vedení trasy a která by následně mohla být v definitivní podobě stabilizována v ZÚR. Tato studie bude vypracována v roce 2012.

Tabulka 11 - Stav přípravy – silnice II/217 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS)

Popis staveb	Stav projektové dokumentace	Stav přípravy
Rekonstrukce silnice Aš - Hranice	DSP	stavební povolení

Zdroj: SÚS Karlovarského kraje, 2011

Silnice II/213 (Libá – Hazlov – Skalná – II/212)

V úseku Libá – I/64 je stav komunikace dobrý, komunikace má v zásadě parametry II. třídy. Jako nepřehledný se jeví průjezd v Hazlově z důvodu špatného dopravního značení. Část úseku mezi Hazlovem, Vojtanovem a Starým Rybníkem je v kategorii S6,5.

ZÚR Karlovarského kraje navrhuje:

- Úsek mezi Hazlovem a Starým Rybníkem převést do silnic III. tříd.
- V původní trase zůstává v platnosti uvažovaná přeložka trasy jihovýchodně od Hazlova s novým napojením na silnici I/64 a realizace přeložky v úseku Vojtanov – Starý Rybník.
- Severně od Skalné je trasa silnice v návrhu převedena do dnešní trasy silnice III/3136 s přeložkou východně od Plesné, navazující na navrhovaný severní obchvat silnice II/216.
- V její původní trase zůstává v návrhu přeložka v prostoru sídla Křižovatka.

Stav přípravy – na komunikaci se nepřipravují žádné stavby.

Tuto základní silniční síť doplňují silnice III. tříd. Zde je výčet těch nejdůležitějších:

Z dopravního hlediska je důležitá zejména silnice III/21313 v úseku I/21 od Františkových Lázní po II/213. Z technického hlediska se jedná o komunikaci s parametry II. třídy. Dnes funguje jako propojka ze silnice I/21 od Františkových Lázní na silnici II/213 směr Skalná, Luby.

ZÚR Karlovarského kraje navrhuje přeložení tohoto úseku do silnic II. tříd, resp. na II/213. Pro tuto komunikaci neprobíhá žádná příprava staveb.

III/2172 (Hranice – hranice Bad Elster)

Silnice propojuje Hranice s lázeňským městem Bad Elster. Hraniční přechod je do 3,5t. Vozovka od Bad Elsteru je po lokálních opravách. Dopravní význam je minimální.

Silnice III. tříd jsou mimo podrobnost řešení ZÚR Karlovarského kraje.

Tabulka 12 - Stav přípravy – silnice III/2172 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS)

Popis staveb	Stav projektové dokumentace	Stav přípravy
Rekonstrukce silnice Hranice - Bad Elster	DÚR	probíhá příprava pro územní řízení

Zdroj: SÚS Karlovarského kraje, 2011

III/2175 (II/217 – Doubrava – hranice Bad Elster)

Jedná se o propojku silnice II/217 směrem od Aše přes Podhradí a Doubravu do Bad Elsteru. Hraniční přechod je omezen do 3,5t, je povolena linková autobusová doprava. Komunikace má parametry III. třídy, místně i II. třídy. Technický stav je dobrý, v úseku Podhradí – Doubrava se lokálně vyskytují výtluky.

ZÚR Karlovarského kraje – původní trasa silnice II/216 (Aš – Doubrava). Stav přípravy – na komunikaci se nepřipravují žádné stavby.

Další silnice III. tříd jsou dnes dopravně nevýznamné.

V ZÚR se předpokládá propojení silnice II/216 (úsek Aš – Bad Brambach – Plesná – II/212). V této souvislosti se předpokládají přeložky nové trasy na jihovýchodním okraji Aše s napojením na silnici I/64. Od Aše po Horní Paseky se předpokládá využití koridoru silnic III/21318 a 02116 k hranicím. Zde by bylo nutné otevřít nový hraniční přechod pro motorová vozidla do Bad Brambachu od Aše a od Plesné, kde se v ZÚR uvažuje se severním obchvatem Plesné s napojením na silnici II/212 u sídla Spálená. Zde navrhovaná trasa využívá silnice III/21240. Na německém území v této oblasti je zbudován východní obchvat Bad Brambachu. Případné propojení od Plesné by se napojilo na obchvat, směrem od Aše by však trasa procházela centrem Bad Brambachu, nebo by se musela najít nová trasa mimo zastavěnou část lázní.

Tabulka 13 - Stav přípravy – propojení silnice II/216 a II/212 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS)

Popis staveb	Stav projektové dokumentace	Stav přípravy
Propojení Plesná - Bad Brambach	DÚR	probíhá příprava podkladů pro územní řízení

Zdroj: SÚS Karlovarského kraje, 2011

4.6.3 Doprava v klidu

Z hlediska parkování nalézáme ve zkoumaném regionu pouze několik větších parkovacích ploch: parkoviště u sportovního areálu na vrchu Háj u Aše, dále parkovací plochy: vlaková stanice Studánka, Podhradí – u vlakové zastávky, Aš – město, Výhledy

4.6.4 Obslužnost území veřejnou dopravou

V oblasti funguje systém IDOK (Integrovaný dopravní systém Karlovarského kraje) a Egernet (přeshraniční tarifní ujednání). Níže je přiložen výřez oblasti Ašska z plánu sítě systému IDOK 2010.

Obrázek 2 - Výřez oblasti Ašska z plánu sítě systému IDOK 2010

Zdroj: IDOK, 2010

Seznam zón IDOK v oblasti Ašska a blízkém okolí s názvy obcí, které náleží k jednotlivým zónám. Do každé zóny integrované dopravy IDOK je přiřazeno území větších měst, obcí a jejich částí a to podle přepravních proudů cestujících.

- 11) Cheb, Františkovy Lázně, Pomezí nad Ohří
- 12) Hazlov, Libá, Lipová, Milhostov, Nebanice, Odrava, Okrouhlá, Poustka, Skelná, Třebeň, Tuřany, Vojtanov
- 13) Aš, Hranice, Krásná, Podhradí

Tabulka 14 - Dopravní obslužnost řešeného území Ašska s počtem spojů

Ašsko	počet párů spojů		
	všední den	So	Ne
Trasa autobusové linky			
Aš - Doubrava	10	4	4
Aš - Hranice - Trojmezí	17	0	0
Cheb - Libá	10 až 11	3 až 4	3 až 5
Vlakové spojení , trať č.			
č. 148 Cheb – Aš	11 až 12	8	8
č. 148 Aš - Hranice	1	1	1
č. 146 Tršnice – Luby u Chebu	9	6	6

Zdroj: příslušné jízdní řády

Dále funguje mezinárodní autobusová linka Aš – Doubrava – Bad Brambach v Pá, So, Ne s četností 3 páry spojů. Podrobnější informace o tarifních podmínkách naleznete na www.idok.info.

4.6.5 Cyklistická doprava

Cyklistická doprava je ve zkoumané oblasti poměrně rozvinutá, jak ukazuje následující tabulka.

Tabulka 15 - Přehled existujících cyklotras (cyklostezek) na území Ašska

č. trasy	průběh trasy	délka[km]	náročnost	povrch	typ	vhodnost
2057	Hranice, CLO - Aš - Výhledy - Polná - Klest, rozc. - Skalka, rozc. (Cheb)	40 (s odbočkami 50)	střední	zpevněné cesty, asphalt	zpevněné cesty (7%), asf. silnice III. tř. (74%), II. tř. (9%)	cross, trek, horská kola
2058	Krásňany, CLO - Hranice - Trojmezí - Nad Peklem, rozc. - Aš, centrum	20 (s odbočkami 30)	střední	zpevněné cesty, asphalt	vozové cesty bez provozu (70%), silnice III. tř. s malým provozem	cross, trek, horská kola
2059	Nad Peklem, rozc. - Krásná - Marak, rozc. - Podhradí - Doubrava, CLO	14	lehká	zpevněné cesty, asphalt	silnice III. tř. s malým provozem (60%), vozové cesty bez provozu	cross, trek, horská kola
2060	Aš, CLO - Aš, centr. - Verněřov, rozc. - H. Paseky, rozc. - H. Paseky, CLO	11 (s odbočkami 27)	lehká	cesty s hrubým povrchem, asphalt	vozové cesty (22%), silnice II. tř. (69%) a II. tř. se zvýš. provozem (9%)	cross, trek
2061	Verněřov, rozc. - Podhradí, rozc.	6	lehká	asfalt	vozové cesty s asfaltovým povrchem, téměř bez dopravy	cross, trek, horská kola
2062	Doubrava, rozc. - Horní Paseky, rozc. - Výhledy, rozc.	12 (s odbočkami 15)	lehká	asfalt	vozové cesty s asfaltovým povrchem, téměř bez dopravy	všechny typy kol
2063	Mokřiny, rozc. - Kančí Údolí, rozc. - Dubina, rozc. - Pomezná - Klest, rozc.	23 (s odbočkami 41)	střední	zpevněné cesty, asphalt	vozové cesty bez provozu (87%), silnice III. tř. s malým provozem	cross, trek, horská kola

2064	Skalka, bus. - Hazlov - Tábořská, rozc.	5	lehká	asfalt	místní asfaltové cesty, téměř bez provozu (2 frekventované křižovatky)	všechny typy kol
2065	Vojtanov, křiž. - Hazlov - Polná - Kančí údolí, rozc.	9	lehká	zpevněné cesty, asfalt	silnice II. tř. se zvýšeným provozem (60%)	cross, silniční kola
2066	Polná - Libá, rozc. - Dubina, rozc. - Dubina, CLO	8	lehká	zpevněné cesty, asfalt	silnice se zvýšeným provozem mezi Franky a Libou, jinak slabý	cross, trek
2067	Libá, rozc. - Hůrka - Lužná u Ostrohu	4 (s odbočkami 10)	lehká	asfalt	silnice III. tř se středně silným provozem, úzká silnice	všechny typy kol

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Připravovaná cyklostezka - Trojmezí - Újezd - Mokřiny – Libá. Projektová dokumentace je hotova a nyní se řeší majetkoprávní vztahy. Trasa je vedena také po bývalé signálce. V roce 2012 byla dokončena cyklostezka Wunsiedel – Selb – Aš, cca 45 km, po české straně cca 8 km.

Stávající cyklotrasy jsou vedeny z velké části po silnicích III. tříd, místních komunikacích a lesních / polních cestách. Je zde absence páteřní značené cyklotrasy / cyklostezky.

Tabulka 16 - Páteřní cyklotrasy - výhled

označení	průběh trasy	realizace	priorita
Eurovelo 13 (ICT)	podél západní hranice s Německem	nerealizovaná	2
	Františkovy Lázně - Hazlov - Výhledy - Aš - Hranice	částečně realizovaná	4
	Plesná - Aš	nerealizovaná	5

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Ucelený systém cyklodopravy v kraji je v současné době zajišťován firmou Autobusy Karlovy Vary, a.s., v rámci projektu CykloEgrentis. Přeprava kol je umožněna samozřejmě také po železnici.

Z hlediska cyklistického pořádá sportovní areál pod vrchem Háj u Aše řadu sportovních akcí, mezi které patří např.: závody horských kol, český pohár v cross country, fourcrossu, trialu.

Obrázek 3 - Mapa turistických cyklotras - oblast Ašsko

Pozn: fialová – cyklotrasy; červená, zelená, modrá, žlutá – turistické trasy, - hraniční přechody.

Zdroj: Karlovarský kraj, <http://mapy.kr-karlovarsky.cz/cyklotrasy/default.asp> (2011)

Mezi další záměry a podněty k rozvoji cyklistické dopravy patří:

- Aš – zbudování páteřní cyklostezky propojující Ašsko s cyklostezkou Ohře.
- Větší provázanost na cyklotrasy v SRN, např. propojení pro cyklisty Vernéřov – Bad Brambach – Plesná, Trojmezí – SRN, Újezd (nejzápadnější bod ČR) – SRN, Libá – SRN.
- Zvýšit bezpečnost cyklistů oddělením páteřních cyklotras od silniční dopravy.

- Zlepšit informační systém na trasách včetně odpočívadel a technické podpory.
- Zabezpečit dostatek parkovacích míst na důležitých nástupních místech, včetně servisu kol.

4.6.6 Pěší turistika

V regionu nalezneme následující značené trasy:

- červená
 - Trojmezí – Hranice – Aš – Libá – Klest – Cheb
- zelená
 - Podhradí – Verněřov – Výhledy – Nazlob
 - Františkovy Lázně - Vonšov
- modrá
 - hranice SRN – Hranice – hranice SRN Krásňany
 - Studánka – Podhradí – Aš – Nazlob – Ostroh – Komoří Hůrka
- žlutá
 - hranice SRN Neuhausen – Aš
 - hranice SRN Doubrava – Háj – Horní paseky, hranice SRN
 - Nový Žďár – Nebesa – Pramen Bílého Halštrova
 - Libá – Ostroh – Hazlov – Vojtanov – Skalná
 - Ostroh – Horní Lomany

Zajímavé turistické okruhy a místa jsou např.:

- Pramen Bílého Halštrova
- Goethova skalka
- Přírodní park Smrčiny
- Doubrava - minerální prameny
- Národní přírodní památka Lužní potok a Bystřina
- Podhradí
- Hraniční kámen Trojmezí
- Hazlov
- *Ašská rozhledna – vrch Háj*
- *Libá*
- *Ostroh – Seeberg*

4.7 Cestovní ruch a volnočasové aktivity

4.7.1 Ubytování a výkonnost cestovního ruchu

V ubytování v obcích Ašského výběžku hraje hlavní roli tranzit „pendlerů“ za prací a ostatních návštěvníků Německa. Poměrně významné jsou zde ale počty individuálních rekreačních chat v okrajových sídlech na svazích Smrčin. Nicméně celkově je však z tabulky 17 patrné, že oblast nedisponuje dostatečným počtem ubytovacích zařízení, což se samozřejmě promítá do výkonnosti cestovního ruchu.

Tabulka 17 - Ubytovací kapacity rekreačních objektů v Ašské oblasti

Obec	CELKEM komerční zařízení	Hotely	Penziony, apartmány, horské chaty	Podnik. chaty, turist. ubytovny, ostatní	Individ. rekreační chaty (1991)	Trvale neobydl. rekreační domy (2001)
	počet lůžek				počet zařízení	
Hazlov	4	0	4	0	45	15
Hranice	30	0	30	0	26	27
Krásná	12	0	0	12	3	1
Podhradí	40	40	0	0	10	3
Aš	210	135	60	15	74	34
Libá	46	0	0	46	3	4
Poustka	50	50	0	0	0	0
Vojtanov	18	18	0	0	0	6
Ašsko celkem	410	243	94	73	x	x
Skladba dle zařízení	100%	59%	23%	18%	x	x

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011, aktualizováno vlastním šetřením 20122

Celkově lze konstatovat, že v rámci Karlovarského kraje není Ašsko významnou destinací cestovního ruchu, a není jí ani z hlediska srovnání s průměrem České republiky, jak je patrné z následující analýzy. Nicméně je oblast Ašska zajímavá z hlediska trávení volného času místního obyvatelstva s přesahem až k městu Cheb. Z hlediska cestovního ruchu je oblast charakteristická zvýšenou intenzitou přeshraničního nákupního turismu. Trávení volného času a ani nákupní turismus se však neprojevuje v typických ukazatelích zkoumajících výkonnost cestovního ruchu, protože návštěvníci regionu zde povětšinou nepřespávají, čímž ale též region přichází o další potenciální zdroj příjmů.

Regionální charakteristika cestovního ruchu v Karlovarském kraji²

Níže prezentované statistiky cestovního ruchu jsou prezentovány na základě přepočtených ukazatelů zohledňujících počet obyvatel v regionu. Takto očištěné statistiky nejsou při běžných interpretacích statistických ukazatelů příliš používány. Přičemž z hlediska určování vztahu cestovního ruchu a regionálního rozvoje a vyjadřování intenzity cestovního ruchu v dané oblasti je takový pohled poměrně důležitý. Je využito několika v literatuře zmiňovaných ukazatelů (funkcí), které dávají do vztahu aspekty regionálního prostředí a cestovního ruchu. Tyto ukazatele jsou vypočteny na základě dostupných údajů pro celý kraj, jeho okresy a správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

² Podle TLUČHOŘ, Jan. *Vliv cestovního ruchu na rozvoj regionu a podniků v něm působících*. Disertační práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, 2011

Kiráľová (2003, s. 27) zmiňuje tzv. Defertovu turistickú funkciu, ktorá pomereňuje počet stálych lôžok v destinácii a počet miestnych obyvateľ. Táto funkcia je často nazývaná irridexem, jelikož „*předpokládá přímou úměru mezi růstem turistické funkce a růstem nevraživosti rezidentů vůči návštěvníkům destinace*“:

$$T(f) = \frac{N}{P} * 100 ,$$

kde $T(f)$... Defertova turistická funkcia,

N ... počet stálych lôžok,

P ... počet stálych obyvateľ.

Vystoupil, Šauer, Holešinská, Metelková (2006) uvádzajú ukazateľ využitia ubytovacej kapacity v percentách. Ten je vhodný predovšetkým pre porovnávanie v čase, kedy jeho vysoká miera indikuje potrebu nového ubytovacieho zariadenia (a obrátené):

$$I_{UB} = \frac{O_{365} * 100}{N * 365} ,$$

kde I_{UB} ... využitie ubytovacej kapacity,

O_{365} ... počet prenocovaní za rok,

N ... počet stálych lôžok.

Dále môže byť definovaný počet ubytovaných hostů na 100 obyvateľ (autor využil tohoto ukazateľa již v tabulce č. 15, ovšem s přepočtením na jednoho obyvatele):

$$I_H = \frac{H}{P} * 100 ,$$

kde I_H ... počet ubytovaných hostů na 100 obyvateľ,

H ... počet ubytovaných hostů,

P ... počet stálych obyvateľ.

Zřejmě nejpoužívanějším ukazatelem je intenzita cestovního ruchu, která vyjadřuje počet prenocovaní na sto obyvateľ zvolené destinace (Freyer 2001):

$$I_{CR} = \frac{O}{P} * 100 ,$$

kde I_{CR} ... intenzita cestovního ruchu,

O ... počet prenocovaní za určité obdobie,

P ... počet stálych obyvateľ.

V tabulce č. 18 jsou výše zmíněné ukazatele (funkcie) vypočteny. Z vypočtených dat je patrné, že vývoj jednotlivých ukazatelů v čase pro jednotlivá zkoumaná území je kontinuální.

Nejvyšších hodnot Defertovy turistické funkce dosahuje SO ORP Mariánské Lázně, s odstupem následované SO ORP Ostrov a Karlovy Vary. V rovině okresů je pak jednoznačně nejméně zatížen cestovním ruchem okres Sokolov. Je zřejmé, že při výpočtu této funkce v rovině jednotlivých obcí a měst, by nejvyšších hodnot dosahovaly lázeňská místa a horská střediska. Nejlepší využití ubytovací kapacity vykazují SO ORP Cheb, Mariánské Lázně a Karlovy Vary, tedy území, která zahrnují tři nejdůležitější lázeňská místa regionu. Je zřejmé, že lázeňský cestovní ruch zaručuje poměrně vysoké vytížení ubytovacích kapacit a není tolik ovlivněn sezonností. Posouzení hodnot intenzity cestovního ruchu a počtu ubytovaných hostů na 100 obyvatel potvrzuje dominantní roli lázeňských míst jako destinací cestovního ruchu. Naopak velice nízkou aktivitu z hlediska cestovního ruchu vykazuje oblast Ašska, Sokolovska a Kraslicka. Tyto sub regiony zůstávají v rozvoji turismu daleko za průměrem České republiky, naopak ostatní části Karlovarského kraje významně převyšují české průměry v jednotlivých sledovaných ukazatelích.

Tabulka 18 Ukazatele vztahu regionálního prostředí a cestovního ruchu v Karlovarském kraji

Defertova turistická funkce T (f)											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	4,26	4,31	4,37	4,37	4,24	4,23	4,30	4,35	4,46	4,41	4,26
Karlovarský kraj	7,95	8,56	8,78	9,05	8,74	9,40	9,48	9,30	9,54	9,48	9,14
Okres Cheb	10,80	11,34	11,91	12,43	11,62	13,57	13,70	12,98	13,05	12,82	12,75
Okres Sokolov	1,69	1,75	1,94	1,85	1,79	1,49	1,34	1,41	1,33	1,29	1,21
Okres Karlovy Vary	10,77	11,75	11,73	12,10	11,95	12,39	12,56	12,51	13,11	13,17	12,43
SO ORP Aš	0,58	0,78	0,54	1,04	0,87	0,85	0,62	0,80	0,68	0,68	0,68
SO ORP Cheb	7,28	8,13	7,63	8,62	8,33	9,50	9,53	9,04	9,32	8,71	8,54
SO ORP Karlovy Vary	10,05	11,18	11,19	11,33	11,61	12,16	12,50	12,40	13,07	13,29	12,40
SO ORP Kraslice	5,17	5,52	5,34	5,02	5,50	4,31	4,13	4,18	4,57	4,10	3,50
SO ORP Mariánské Lázně	24,12	24,92	28,41	28,12	25,89	30,90	31,71	30,15	30,05	30,52	30,59
SO ORP Ostrov	13,08	13,51	13,39	14,48	12,96	13,07	12,71	12,84	13,24	12,80	12,46
SO ORP Sokolov	1,07	1,08	1,34	1,28	1,13	0,98	0,84	0,92	0,76	0,79	0,80
Využití ubytovací kapacity (I _{UB})											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	27,68	24,34	22,82	24,16	25,79	25,50	25,69	24,77	23,05	21,69	22,52
Karlovarský kraj	42,71	39,73	41,19	37,63	39,14	36,32	41,04	41,99	41,44	39,38	41,14
Okres Cheb	48,86	46,12	48,66	43,43	46,64	39,72	46,78	47,67	46,81	47,37	47,04
Okres Sokolov	23,70	21,07	17,86	13,27	17,06	16,84	19,30	15,30	13,66	12,00	15,33
Okres Karlovy Vary	40,44	37,14	38,34	35,90	36,03	35,23	37,89	39,64	39,39	35,25	38,26
SO ORP Aš	N/A	N/A	N/A	10,52	15,39	14,37	19,69	9,81	6,58	10,60	10,67
SO ORP Cheb	39,08	34,85	46,77	40,98	42,64	36,37	45,30	46,65	44,04	46,75	47,18
SO ORP Karlovy Vary	42,15	38,51	39,65	38,32	37,95	36,77	39,97	42,93	42,80	36,62	40,65
SO ORP Kraslice	24,71	24,23	21,84	13,39	15,77	11,52	10,46	10,21	7,42	6,23	8,00
SO ORP Mariánské Lázně	53,09	52,02	47,42	45,80	50,03	42,33	48,09	49,04	49,31	48,35	47,55
SO ORP Ostrov	36,20	33,58	34,99	30,07	30,82	30,90	31,72	30,16	29,27	30,88	30,96
SO ORP Sokolov	22,83	18,21	15,06	13,19	18,18	21,02	27,00	19,40	20,41	17,37	21,10
Počet ubytovaných návštěvníků na 100 obyvatel (I _N)											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	105,82	110,55	102,08	111,12	119,56	120,59	123,70	124,85	122,63	114,08	115,94
Karlovarský kraj	180,99	189,70	202,34	174,99	185,07	193,85	219,93	220,88	220,49	216,52	218,07
Okres Cheb	268,52	281,55	295,07	237,97	252,96	268,49	317,42	315,04	326,57	343,51	341,79
Okres Sokolov	33,30	34,70	39,47	30,34	35,36	37,13	33,66	31,21	31,21	26,48	28,43
Okres Karlovy Vary	232,30	240,17	258,19	239,98	249,83	259,09	289,62	293,81	282,89	263,01	266,80
SO ORP Aš	N/A	N/A	N/A	13,77	10,47	10,12	12,18	10,01	8,03	8,79	9,51
SO ORP Cheb	125,76	131,99	159,24	148,76	153,67	179,08	183,44	172,02	190,27	200,86	196,82
SO ORP Karlovy Vary	239,39	245,81	258,52	250,86	268,36	277,62	310,36	318,03	308,18	283,69	289,64
SO ORP Kraslice	71,30	80,27	86,39	60,31	64,78	52,18	48,61	48,52	43,00	28,36	30,98
SO ORP Mariánské Lázně	655,60	703,41	682,01	575,59	626,69	634,52	814,88	838,85	850,33	894,05	895,79
SO ORP Ostrov	209,52	222,43	257,16	206,54	193,65	203,21	227,06	221,45	206,88	199,55	195,41
SO ORP Sokolov	26,55	26,59	31,19	25,03	30,13	34,44	31,00	28,15	29,10	26,14	27,95
Intenzita cestovního ruchu (I _{CR})											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	430,52	383,31	363,71	385,29	399,01	393,33	402,91	393,32	375,29	348,94	350,42
Karlovarský kraj	1238,94	1241,29	1320,74	1243,52	1248,04	1246,30	1419,98	1425,15	1443,24	1361,85	1372,28
Okres Cheb	1925,19	1909,13	2115,33	1970,73	1978,11	1966,45	2339,32	2259,09	2229,96	2217,17	2188,62
Okres Sokolov	146,01	134,60	126,63	89,43	111,65	91,32	94,37	78,72	66,50	56,36	67,52
Okres Karlovy Vary	1589,69	1592,30	1641,26	1585,93	1571,16	1592,66	1736,37	1810,61	1885,05	1694,86	1735,37
SO ORP Aš	N/A	N/A	N/A	40,00	49,12	44,35	44,24	28,67	16,39	26,30	26,48
SO ORP Cheb	1037,76	1033,52	1302,37	1289,82	1297,09	1260,51	1576,23	1538,46	1497,58	1485,93	1471,15
SO ORP Karlovy Vary	1546,52	1572,05	1619,02	1584,68	1608,60	1632,03	1824,16	1943,45	2041,77	1777,11	1839,33
SO ORP Kraslice	465,98	487,87	425,93	245,57	316,47	181,38	157,50	155,68	123,78	93,18	102,27
SO ORP Mariánské Lázně	4673,75	4732,04	4918,05	4700,52	4727,22	4773,91	5566,02	5395,98	5408,53	5385,98	5308,68
SO ORP Ostrov	1728,42	1655,98	1709,56	1589,78	1457,63	1473,94	1471,59	1413,68	1414,02	1442,50	1407,95
SO ORP Sokolov	89,19	71,72	73,76	61,79	75,22	75,24	83,14	65,10	56,25	49,79	61,25

Zdroj: Tluchoř, 2011

Je bez diskuze, že Karlovarský kraj je z hlediska cestovního ruchu nejrozvinutějším krajem České republiky, který směle konkuruje Praze. **Při regionální analýze však bylo zjištěno, že se cestovní ruch v Karlovarském kraji koncentruje do jednotlivých míst, které vykazují zásadní turistickou atraktivitu, a zároveň mají vybudovanou materiálně technickou základnu.** Zkoumaná oblast Ašska však vykazuje podprůměrné hodnoty z hlediska výkonnosti cestovního ruchu. To však neznamená, že zde existující ubytovací a stravovací zařízení nefungují, ale pouze to, že jich je menší množství. Nicméně varovným signálem je klesající využití ubytovacích kapacit, které v SO ORP Aš od roku 2000 v podstatě nepřetržitě klesá.

Nicméně současná nízká intenzita přenocování turistů se pozitivně projevila v zachovalosti přírody v regionu, která skýtá potenciál pro rozvoj cestovního ruchu tak, jak je ho možné sledovat v bavorské části Smrčín.

Stravovací zařízení ve zkoumaném regionu jsou zaměřena na místní obyvatelstvo, a případně na klientelu přijíždějící ze sousední Spolkové republiky Německo.

4.7.2 Kulturní, historické a urbanistické hodnoty

Na zkoumaném území nalezneme tyto památky: Podhradí – trosky hradu Neuberg, *Stavby lidové architektury*: Krásná, Dolní Paseky.

Městské muzeum Aš - textilní výroba na Ašsku (provoznuschopné tkalcovské stroje, ukázky výroby, unikátní sbírka 23 000 kusů rukavic, "Dějiny Ašska" - od r. 1270, vývoj řemesel, nábytek, porcelán, sklo, obrazy ze 17. až 19. stol. aj.

4.7.3 Sportovní vybavenost

Kryté bazény a vybraná koupaliště - krytý bazén Aš (25 m).

Relaxace - hotel v soukromém **zámku Větrov** v Krásné u Aše, který se zaměřil na VIP klientelu programem wellness pobytů s masážemi a koupelemi.

Golfová hřiště - v Hazlově (Golf Resort Franzensbad, k.s.), 18-jamkové hřiště u Františkových Lázní funguje na katastru Hazlova od roku 2002. V Ašském výběžku a blízkém okolí vytipovali developéři nabídku pro investory do dalších hřišť (www.golf-devel.com), např. následující: Černý luh, k. ú. Krásná, Trojmezí, k. ú. Trojmezí a Hranice u Aše.

Ostatní sportovní areály: Aš – sportovní areál Háj (in-line dráha, lezecká dráha, polyfunkční hřiště, tenis, aj.); **Krásná** – sportovní areál s fotbalovým hřištěm, jezdecká stáj s hippostezkami, in-line dráha.

Areál sjezdového lyžování – ve zkoumané oblasti se nachází pouze jediný v Aši na vrchu Háj.

Tabulka 19 - Aš - areál Háj

	Typ	Šikmá d.	Vodor. d.	N.v. dolní	N.v. horní	převýšení	sklon (*)	vzd. záv.	poč. os.	expozice	v (m/s)	os./hod.
H60	poma	360	355	690	752	62	9,91	12	30	JVV	2,5	750
H80 lomená	poma	678	671	652	752	100	8,48	12	56	JVV	2,5	750
		1038							86			1500

Plocha sjezdových tratí (ha):	7,88
Počet osob na sjezdovkách (souč.):	47
Výměra sjezdovky na 1 lyžaře (m2):	1677
Teoretická kapacita areálu (os.):	156

Vybavenost

Parkoviště	Občerstvení	WC	Zasněžování	Osvětlení
ano	ano	ano	ano	ano

Hodnocení: (1 - nejlepší, 3 - nejhorší)

Přir. podm.	Vybavení
2	1

Poznámky:

P zpevněné - cca 100 míst u vstupu do areálu
velmi kvalitní a vybavený areál
provozovatel Ašské lesy
+ dětský koutek s "provázkem"

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Připravuje se další rozvoj areálu – sjezdovkou a lanovkou na severním svahu vrchu Háj. Tato sjezdovka bude mít lepší parametry (délku, převýšení) a orientaci ke světovým stranám. Je již stabilizována v územním plánu Aše.

Běžecské areály a trasy

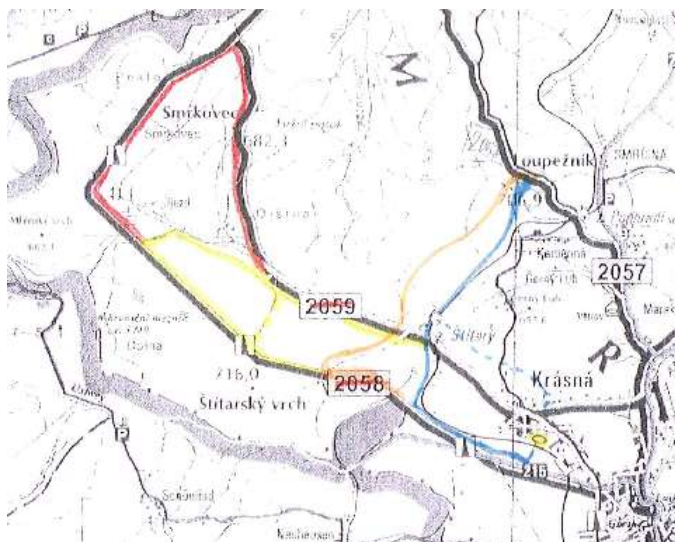
Lyžařské středisko Aš - od roku 2004 je upravována síť běžecských stop:

- Kolem vrcholu Háj 4km
- Vrch Háj – směr Podhradí a lesní spojkou zpět 6km
- Okruhy za hřbitovem 2km
- Žst. Aš město – Štítary – Loupežník – Studánka – Trojmezí – Studánka – Podhradí – Vrch Háj
- Výhledy – Doubrava – Paseky

Trasy jsou upravovány při příhodných sněhových a klimatických podmínkách. Na vrchu Háj je možnost využít 1088 m dlouhý, osvětlený okruh. Nástupní místa na běžecské trasy: Vrch Háj, Dolní Paseky, Nebesa, Výhledy.

Obec Krásná má rovněž nově k dispozici zařízení na úpravu běžecských tras. Níže je mapa se zákresem uvažovaných běžecských tras se zimní údržbou v okolí obce Krásná. Navíc je v Krásné u fotbalového stadionu realizována 400 metrová in-line dráha, kde rovněž budou běžecské stopy pro zájemce v případě dobrých sněhových podmínek k dispozici.

Obrázek 4 - Plán úpravy běžecských stop v okolí Krásné

Zdroj: Územní studie horských oblastí, Mott MacDonald, 2011

Co se týče města Aše i obce Krásná, nikde nebyly a nejsou upravené běžecké stopy zpoplatněny.

4.7.4 Vybrané naučné stezky a specifické hodnoty přírody a krajiny

Na cestě k trojstátí - naučná stezka nabízí 9 informačních panelů, které popisují přírodní a historické zajímavosti Hranicka. Měří přibližně 18 km a je první svého druhu na Ašsku. K naučné stezce je připravena sada pracovních listů a úkolů, které mohou využít nejen učitelé při výuce, ale také návštěvníci, kteří se hravou formou seznámí s přírodou. Příroda je na stezce představena ze tří úhlů pohledu – známé druhy, ohrožené druhy a příroda neživá.

Okolí hradu Seeberg – okružní naučná stezka (délky 0,8 km nebo 1,8 km a plánují se další), 10 informačních tabulí - popisuje historii obce a hradu

Přírodní památka Goethova skalka – geomorfologický útvar křemencových skal, v minulosti oblíbená vyhlídka J. W. Goethe.

Národní přírodní památka Lužní potok a přírodní rezervace Bystřina – přírodě blízké vodoteče při státní hranici s výskytem perlorodky říční.

Přírodní památka U cihelny - výskyt vesuvianu, který se v této oblasti nazývá egeran.

5 ANALÝZA MEZZOPROSTŘEDÍ ZKOUMANÉ OBLASTI

5.1 Spolupráce s ostatními mikroregiony ČR a SRN

Spolupráce s ostatními regiony je většinou závislá na jejich blízkosti. Proto obce sdružení spolupracují zejména s Euroregio Egrensis, MAS 12 a sdružením obcí Přátelé v srdci Evropy. Příprava jednotlivých projektů je často s pomocí manažerky sdružení. Spolupráce s partnery na české i německé straně je uspokojující a dobrá.

Dobrou zkušeností v některých obcích je i spolupráce škol a školek, případně volnočasových aktivit a spolků. Role obce je zde velice důležitá zejména v navazování prvních kontaktů a iniciace možných oblastí spolupráce.

5.2 Spolupráce / vliv okolních měst na obce sdružení

Zásadní význam pro rozvoj regionu a poskytování služeb občanské vybavenosti a sociálních služeb má spolupráce s městem Aš, které je centrem regionu. Dosavadní zkušenost je relativně dobrá.

Spolupráce s Karlovarským krajem vychází neutrálně. Pozitivně je hodnocena vstřícnost kraje s metodickou podporou obcí a vstřícností v případě řešení konkrétních záležitostí. Starostové mají ojedinělé horší zkušenosti s prací konkrétních odborů. Negativně je i vnímaná malá podpora kraje s rozvojem celého regionu Ašska zejména v oblasti poskytování dotací na významnější investiční akce s přeshraničním dopadem.

S regionem Smrčiny / Fichtelgebirge zatím není intenzivnější spolupráce. Doposud byly společné aktivity omezeny na vzájemné navštěvování, vyhledávání partnerů pro příhraniční spolupráci. Potenciál pro společné akce starostové vnímají a jsou vstřícní další intenzivnější spolupráci. Doposud jsou velice dobré zkušenosti s některými obcemi jako např. Rehau a Bad Elster.

5.3 Ostatní subjekty a NNO působící v regionu

Starostové obecně identifikovaly pouze subjekty, které působí na území jejich obce, tedy zájmová sdružení a spolky. S Neziskovými organizacemi či jinými regionálními subjekty spolupracovali pouze v Hranicích a to konkrétně s Klubem českých turistů a organizací KOTEC. Spolupráce s KČT je vztažena pouze na organizaci jednorázových turistických akcí.

Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách

<http://www.socialni-zaclenovani.cz>

- Psaní projektů – návaznost na spolupráci mezi NNO
- Strategické plány – agentura dává podněty pro rozvoj
- Pracovní skupiny pro komunikaci s krajem

Karlovarský Kraj http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz

- Návrhy a implementace řady projektů zaměřených na zvýšení zaměstnanosti a rozvoj území. (Více viz. kapitola Strategické směřování Kraje a ČR v následujících letech v části Makro Prostředí)

Kotec <http://www.kotec.cz/>

- Bloky na různá sociální témata pro 7 – 9 třídu – osvěta a práce s mládeží
- Nemá to moc cenu – ostatní programy mě neoslovily – záleží, jestli bude problém, ale taky jestli by měli zájem jít na vesnici...

MAS 21 http://www.mas21.cz/o_nas.html

- Rozdělování dotací s cílem podpořit hospodářský růst a kvalitu života na území členských obcí
- Platforma pro užší, tematicky zaměřenou spolupráci subjektů působících na území skupiny

Přátelé v srdci Evropy <http://www.dreilaendereck.eichigt.de/>

- Sdružení 16 obcí a měst z Bavorska, Saska a České republiky
- Platforma pro navazování a rozvoj spolupráce v česko-německém pohraničí.

Euroregio Egrensis <http://www.euregio-egrensis.cz/>

Rámec pro příští období (témata pro dotace) budou mít až v lednu 2013

- Nový rámec by měl respektovat strategii Evropa 2020
Strategie Evropa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm Národní cíle ČR v rámci Strategie Evropa 2020
 - Zaměstnanost
 - Investice do výzkumu a vývoje
 - Zvyšování energetické účinnosti
 - Vzdělání
 - Sociální začleňování a snižování chudoby
- Nyní dělají jenom cíl 3 – konzultační a administrativní orgán programu

Úřad Práce <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/kvk>

- Subjekt monitorující problematiku zaměstnanosti na daném území
- Aktivní politika zaměstnanosti (viz. Výše)

OHK Cheb <http://www.ohkcheb.cz/>

- Poradenská činnost rozvoje podnikání
- Vzdělávací činnost
- Databáze průmyslových a rozvojových zón a brownfieldů

Církev

Katolická církev - Biskupství Plzeňské <http://www.bip.cz/>

Českobratrská církev Evangelická <http://www.evangelnet.cz>

Člověk v tísní – Vary / Sokolov <http://www.clovekvtisni.cz/index2.php?id=601>

- Realizátor různých projektů zaměřených na sociálně slabé skupiny obyvatel

Svaz měst a obcí České republiky <http://www.smocr.cz>

- Podpora měst a obcí v jejich fungování. Nabízí řadu zajímavých projektů a možností zlepšit fungování města a obcí.
 - Projekt „vzdělaný zastupitel“
 - Projekt „podpora partnerství měst a obcí“
 - Řada dalších možností zapojení se a spojení s ostatními obcemi – prosazování změny legislativy či např. administrativní zátěže.

Folklorní sdružení České republiky www.folklornisdruzeni.cz

- Možná podpora kulturních a lidových tradic, volnočasových aktivit
- Metodická podpora při zakládání nových lidových souborů, potenciál pro zlepšení občanské společnosti

Skaut <http://verejnost.skaut.cz/>

- Potenciál pro intenzivnější zapojení mládeže a zlepšení fungování společnosti

Sokol <http://www.sokol-cos.cz>

- Tradiční sportovní organizace rozvíjející tělo i ducha
- Při zapojení se nabízí řada výhod ve formě zapojení se do soutěží, rozšíření možností sportovního využití v obcích
- Pozitivní dopad má i celková filozofie Sokola

Vesnice roku + propojené subjekty – možní partneři <http://vesniceroku.cz/>

- Soutěž organizovaná MMR a dalšími subjekty
- Osoby zapojené do hodnotitelských komisí – reprezentanti jednotlivých institucí a organizací mohou být cenným přínosem v oblasti metodického vedení, navazování kontaktů, podpory rozvoje obce

Spolek pro obnovu venkova <http://www.spov.org>

- Subjekt působící dlouhodobě v oblasti rozvoje venkova
- Možnosti spolupráce – přínosu pro obec:
 - Získání aktuálních informací
 - Možnost získat silnější hlas při prosazování společných zájmů na rozvoj venkova
 - Získání možnosti vzdělávání zastupitelů a zaměstnanců obcí
 - Rozvoj venkovské společnosti

5.4 Bezpečnost

Otázka bezpečnosti patří mezi zásadní z pohledu zajištění základních podmínek pro rozvoj hospodářské i občanské společnosti. Obvodní oddělení policie ČR je v Aši stejně jako městská policie. Na území Ašska není zásadnější problém s kriminalitou či závažnou trestnou činností. Drobné krádeže a výtržnosti se čas od času vyskytují. Potenciální hrozba v oblasti bezpečnosti tkví v možném krácení rozpočtů policie ČR, což by mohlo v případné kombinaci s dalším přistěhovááním rizikových skupin obyvatelstva zakládat podhoubí pro větší rozšíření trestné činnosti.

Z pohledu občanů je subjektivní pocit bezpečnosti důležitým faktorem ovlivňujícím celkovou spokojenost s místem trvalého bydliště. Proto je třeba se věnovat nejen persekuci a potírání trestné činnosti, ale také její prevenci na všech úrovních, tedy vzděláním, společenským životem výchovou a podobně.

Dle názorů občanů by se měla policie a celní správa také více orientovat na kontroly nelegálních výrobků, které jsou distribuovány zejména v tržnicích na území Ašska.

5.5 Demografický vývoj

Demografické údaje – KK a okres Cheb

Jako předpoklad pro úvahy vezmeme fakta získaná z demografických údajů ČSÚ

- Průměrná délka dožití mužů v ČR je 77 let
- Průměrná délka dožití žen v ČR je 80 let
- Poměr novorozených dětí je vyrovnaný mezi chlapci a dívkami 50 / 50
- Průměrná míra porodnosti byla v letech 2000 – 2011 1,02% což odpovídá 1,49 dítěte na ženu

Níže uvedené grafy pracují s daty za čtyři členské obce Hazlov, Hranice, Krásná, Podhradí a Aš.

Graf 4: procentní zastoupení dané věkové skupiny v populaci na území Ašska k 31. 12. 2012

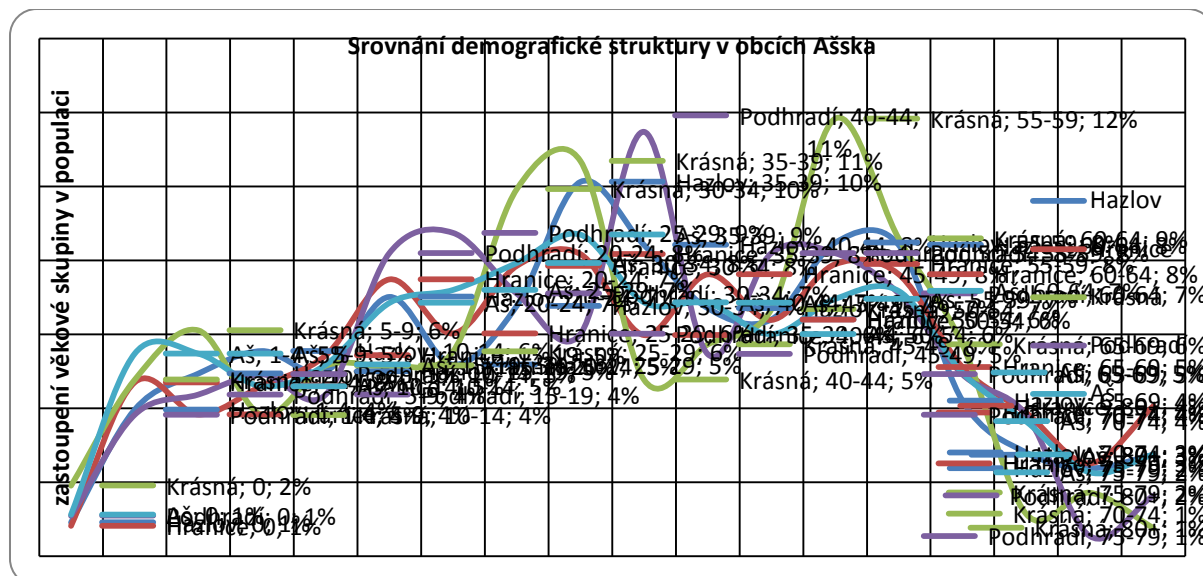

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

Z výše uvedeného grafu je patrné, že jsou silnější populační ročníky mezi 55 – 64 lety. Ve výhledu 5 – 10 let lze tedy předpokládat zvýšenou poptávku po sociálních službách oproti současnému stavu. Druhým vrcholem jsou občané ve věku 30 – 45 v produktivním věku u kterých lze předpokládat, že již více dětí mít nebudou. Díky relativně slabším ročníkům ve věku od 15 – 30 let lze předpokládat, že se výrazným způsobem nezvýší ani počet nově narozených dětí a tedy žáků mateřských a středních škol. Pokud se nezvýší počet nově

příchozích obyvatel do regionu, odrazí se tento fakt v potřebě optimalizace využití školské infrastruktury. Tento fakt je dále negativně ovlivněn nedostatkem bytů a stavebních parcel, které jsou na území sdružení k dispozici.

Graf 5: Srovnání demografické struktury v obcích Ašska

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

V Hazlově stejně jako v Hranicích je rozložení obyvatelstva v podstatě vyrovnané. Budeme-li předpokládat, že většina obyvatel s věkem pod 40 let se zde narodila, pak je vidět relativně nižší porodnost na ženu u stávající generace rodičů, než tomu bylo před 20 – 30 lety. Tento trend je ovšem celorepublikový a patrný i z ostatních údajů. Pro obce je tedy praktické spíše, než tento fakt změnit, tak se připravit a adaptovat na novou skutečnost a počítat tak s nižšími počty dětí a tedy nižší naplněností škol a naopak vyšším počtem starších ročníků a změnou poptávky po službách vhodných pro tuto věkovou skupinu.

Z dat uvedených v grafu výše je patrné rozložení jednotlivých věkových skupin obyvatelstva v jednotlivých obcích. Výrazné výkyvy má obec Krásná, kde jsou vrcholy křivek ve skupinách 5-9, 30 – 40 a 55 – 60 což v podstatě odpovídá silnému generačnímu rozložení populace s tím, že největší počet je v nejstarší generaci.

V Podhradí jsou dominantní dvacátníci a čtyřicátníci. Tedy lidé v produktivním věku. Při vzetí v potaz průměrnou porodnost je možné očekávat narození dalších dětí v příštích 5 letech. Výrazný nárůst seniorů v příštích 5 – 10 letech nenastane.

Výstupy pohovorů se starosty

Hazlov:

Ve městě jak již bylo řečeno, chybí volné byty. Stávajících 60 je obsazeno a dalších cca 25 žádostí město eviduje. Do dvou let je pravděpodobné, že město získá od pozemkového fondu pozemky pro bytovou výstavbu a do 2 – 3 let by mohlo vzniknout cca 20 – 25 parcel k výstavbě rodinných domů.

Hranice:

Zásadním problémem města je odcházení mladých vzdělaných lidí za lepšími příležitostmi k uplatnění do větších měst, což negativně působí na celkový rozvoj společnosti i města. V Hranicích je poptávka po bytech vyšší, než je nabídka.

Krásná:

Specifikum Krásné je příliv mladých rodin zejména z blízké Aše. Důvodem je blízkost k přírodě, kvalitní společenský život a zázemí pro sport a kulturu.

Podhradí:

V obci je velmi málo mladých lidí. Jsou zde volné byty, o které není zájem. Obec má také v územním plánu vytipované lokality pro výstavbu rodinných domů. O parcely však není zájem.

5.6 Dotační prostředky a možnosti

V obecnější rovině, načrtnout roviny a zdůraznit rozhraní plánovacích období EU, na které jsou navázány i české programy:

Mezi základní dotační zdroje v obecné rovině patří:

A – evropské programy

Členské státy Evropské unie se ze svých rozpočtů podílejí na fungování Evropské unie a na přerozdělování finančních prostředků v rámci různých dotačních programů. V současné době pomalu končí programové období 2007 – 2013, v rámci kterého bylo v České republice zřízeno velké množství administrativně složitých programů, jež jsou financovány zejména z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropského sociálního fondu (ESF). Jedná se především o tematické a regionální operační programy. Pro Ašsko jsou rovněž velice důležité programy Evropské územní spolupráce, konkrétně Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013 a Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Sasko 2007 – 2013. Součástí těchto velkých přeshraničních programů jsou i malé programy, jež poskytují dotace v rámci tzv. euroregionů (v našem případě euroregion Egrensis), zaměřené svým charakterem na projekty typu people-to-people (setkávací projekty). Mezi tzv. evropské programy se řadí i dotační prostředky poskytované nečlenskými státy EU, konkrétně se jedná o tzv. norské či švýcarské fondy.

B – národní programy

Národní programy zahrnují dotační tituly vypisované jednotlivými ministerstvy. Mělo by se jednat o administrativně jednodušší záležitost. Dotační tituly se často mění dle politiky, aktuálních potřeb a priorit rezortů.

C – krajské dotační tituly

Karlovarský kraj, dle svých finančních možností, rovněž v rámci svých rezortů vypisuje řadu dotačních titulů. Jedná se zejména o malé jednorocní granty.

D – nadace a fondy

Existuje celá řada alternativních poskytovatelů "dotací" zejména v rámci různých nadací a fondů. Část z nich je založena na veřejnoprávní bázi (např. Česko-německý fond budoucnosti, aj.) nebo na privátní bázi (např. Nadace ČEZ, RWE, Vodafone aj.), kde poskytovatel dotací sleduje i své podnikatelské záměry.

V současné době neexistují v České republice ani rámcové představy o budoucích evropských programech pro dotační období 2014 – 2020. Programy se budou teprve utvářet v nadcházejících letech 2013 – 2015. Z tohoto důvodu je vhodné doporučit průběžnou aktualizaci strategického dokumentu v době finalizace budoucích programových dokumentů, aby mohly být dílčí projektové záměry přizpůsobeny konkrétním dotačním podmínkám.

Cílem každé obce, města i regionu by měla být finanční nezávislost (na dotacích). Některé municipality se snaží získávat pro svůj rozvoj zdroje příjmů svými vlastními podnikatelskými aktivitami nebo i pomocí fundraisingu (sponzorských darů např. od místních firem apod.).

5.7 Finančně-investiční potenciál obcí

Vzhledem k velikosti obcí svazku není investiční potenciál příliš vysoký. Zásadní investice do infrastruktury nabývají hodnot řádově milionů Kč, což jsou sumy, které si obce bez dotace nemohou dovolit.

Bude doplněno po zaslání rozpočtů všech obcí

Od roku 2013 budou mít obce sdružení Ašsko k dispozici na základě nového rozpočtového určení daní celkem 9,32 mil. Kč ročně oproti současnému stavu, což činí nárůst příjmu o cca 28%. Konkrétně Hazlov 30%, Hranice 29%, Krásná 18% a Podhradí 20%. Z pohledu finančního plánování a řízení by bylo vhodné tento kapitál využít v kombinaci zejména s na spolufinancování projektů, na něž se obcím podaří získat dotaci, případně na priority, které budou pro rozvoj území zásadní.

6 ANALÝZA MAKROPROSTŘEDÍ ZKOUMANÉ OBLASTI

6.1 Ekonomické

Ekonomické prostředí na Ašsku považmo v celém Karlovarském kraji není dobré. Celokrajské srovnání je v dokumentu KK Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje (březen 2012).

Obecně projevuje ekonomická struktura a výkonnost Ašska prvky strukturálního postižení. Nejvýraznějším faktorem je pokles úrovně výroby v textilním průmyslu. Nízká produktivita práce a nízká úroveň mezd brání intenzivnějšímu ekonomickému rozvoji regionu. Ekonomický rozvoj regionu je ovlivňován řadou stimulů začínajících u podpory školství, průmyslu, životního prostředí i podpory obcí a to z různých zdrojů. Pro maximalizaci potenciálu využití všech těchto příležitostí je dobré koordinovat rozvoj regionu mezi městy a obcemi, podnikateli a dalšími subjekty, které ovlivňují ekonomické prostředí v regionu.

Rozpočtové určení daní:

Zásadní a pro obce sdružení i pozitivní dopad na financování bude mít změna v rozpočtovém určení daní, která vstoupí v platnost od 1. 1. 2013. Dle informací uvedených na stránkách Ministerstva financí ČR je současný a budoucí stav rozpočtového určení daní následující:

				Sdílené daňové příjmy (tis. Kč)		Výnos na jednoho obyvatele (tis. Kč)	
Název obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2011	Započtená výměra (max. 10 ha výměry katastrálních území obce na obyvatele) (ha)	Počet dětí MŠ a žáků ZŠ k 30.9.2011	Současný systém RUD	Návrh nového RUD	Současný systém RUD	Návrh nového RUD
Aš	13 413	5 586	1 560	104 835	122 696	7,8	9,1
Hazlov	1 649	2 788	187	11 820	15 414	7,2	9,3
Hranice	2 198	3 179	221	15 548	20 142	7,1	9,2
Krásná	517	2 185	0	4 225	5 001	8,2	9,7
Podhradí	172	636	0	1 338	1 604	7,8	9,3

Zdroj: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_model_sdil_dani_obci_71863.html dne 21.9.2012

Celkově se tedy finanční disponibilní prostředky obcí sdružení od roku 2013 zvýší přibližně o 9,32 mil. Kč oproti současnému stavu při zachování ostatních vstupních podmínek.

Zákon o veřejných zakázkách:

Dalším významným faktorem, který ovlivňuje ekonomické prostředí obcí je zákon o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb. Tento právní předpis do značné míry negativně působí na všechny zakázky s hodnotou nad 1 mil. Kč bez DPH. Tato úprava v praxi značně komplikuje flexibilitu i možnosti obcí rozhodovat o nakládání s veřejnými prostředky. V praxi je problematické preferovat zaměstnanost místních podporou místních firem, případně preferencí kvality před nejnižší cenou. V praxi se také často protahují termíny z důvodů odvolání neúspěšných účastníků řízení, což může mít negativní dopad i na čerpání dotací na investiční akce a naplňování závazného harmonogramu realizace investičních záměrů a projektů.

Dotační prostředky:

Rozvoj obcí je do značné míry ovlivněn možnostmi čerpat dotační prostředky z národních a přeshraničních programů. V letech 2014 – 2020 je nové rozpočtové období. Nyní se očekává posílení přeshraničních programů (cíl 3) což je pro Ašsko velký potenciál dalšího rozvoje. Otevřenou otázkou zůstává, jaké priority rozvoje a přenesené i dotační programy budou definovat jednotlivá ministerstva a Karlovarský kraj.

6.2 Sociální

Sociální prostředí na Ašsku je do značné míry ovlivněno některými zásadními faktory, které během posledních desetiletí formovaly hospodářskou a sociální strukturu regionu. Z dlouhodobého hlediska je nejzásadnější fakt demografických změn v období kolem druhé světové války kdy se téměř kompletně vyměnilo původní obyvatelstvo, byly zpřetrhané vazby a kořeny a pohraničí bylo nově osídleno. Firmy, které působily zejména v oblasti textilní výroby, pomalu zanikly či značně omezily výrobu, což mělo samozřejmý efekt na zaměstnanost i sociální život v regionu.

Mezi hlavní charakteristiky patří obecně zvýšená míra nezaměstnanosti oproti celorepublikovému průměru, ačkoliv například v Hranicích toto problém není. Problémem ovšem je ztráta pracovních míst na středních úrovních řízení v podnicích. Tito lidé byli v minulosti tahouny společenského a kulturního života. Další problematický aspekt je typický pro příhraniční regiony a to je konkrétně vznik lokalit s nízkopříjmovým obyvatelstvem či vyloučených lokalit s nepříznivými. Přestože kriminalita není na Ašsku nijak dramatická, občané i drobné přestupky vnímají spíše negativně a subjektivně těmto skutečnostem připisují vyšší váhu, než by bylo objektivně správné. Situaci ani nezlepšuje státní politika sociálních podpory, které ani v kombinaci s politikou podpory zaměstnanosti nemá v regionu požadovaný efekt.

Vývoj v ekonomické infrastruktuře má i další negativní dopad na sociální prostředí. Se ztrátou poptávky po manuálních profesích se snižuje i poptávka po absolventech oborů, které byly v regionu tradiční. Mladí lidé často nemají perspektivu získání odpovídajícího zaměstnání a i na Ašsku. Vzhledem k poměrně příznivému demografickému vývoji je třeba eliminovat

celorepublikový trend odlivu mladých lidí a mozků, což přináší další pro region i společnost negativní konsekvence. Pro rozvoj regionu je zásadní zachování středního školství v takové míře, které bude generovat absolventy, kteří naleznou v regionu zaměstnání a budou zde zůstat.

Nabídka příležitostí sociálního života je odpovídající stavu regionu. Příležitosti pro setkávání občanů zde existují, limitem je ovšem množství finančních prostředků, které mohou rodiny za tento „nadstandard“ utratit. Zde se také projevuje onen důsledek demografických změn v minulém století. Lidé nemají až takový vztah k regionu a občanská společnost nefunguje tak, jak v jiných regionech, které podobným vývojem neprošly.

Obecně je celá řada možností, které mohou dopomoci zlepšení sociálních aspektů na Ašsku. Pro jejich optimální využití je ovšem potřeba dané věci koncepčně a dlouhodobě sledovat a koordinovat konkrétní aktivity mezi jednotlivými subjekty ovlivňujícími sociální prostředí. Zázemí a infrastruktura pro kvalitní sociální život na Ašsku je dostatečná, jen je potřeba, aby byly v regionu zajištěny optimální podmínky pro využití tohoto potenciálu. Mezi ty nejhlavnější patří programy jednotlivých ministerstev, zejména MŠMT, MPSV, MMR. Další možnosti skýtají nezisková organizace, stávající i potenciální nové.

6.3 Politicko-právní

Z pohledu politiky a jejího vlivu na Ašsko je tento region relativně opomíjen. Na tomto faktu se shodují jak místní reprezentanti měst a obcí, ale také občané. Vzhledem ke své relativní vzdálenosti od centra Karlovarského kraje a izolovanosti v Ašském výběžku není potenciální politická podpora projevující se v podpoře ekonomického a sociálního rozvoje tak viditelná, jako v jiných oblastech kraje.

Významný dopad může mít na situaci v regionu výsledek voleb, které se v roce 2012 uskuteční. Za Karlovarský kraj budou Senátní volby ve volebním obvodu Sokolov. Pro Ašsko mnohem důležitější budou volby do krajského zastupitelstva. Zvolení zástupci budou mít možnost ovlivnit během dalších 4 let rozvoj všech regionů Kraje.

Volby do obecních zastupitelstev stejně jako volby do poslanecké sněmovny proběhnou v roce 2014, pokud nedojde k neočekávaným událostem. Zde je potřeba mít na paměti fakt, že rokem 2013 končí rozpočtové období EU, na které jsou Vázány dotační tituly a již probíhají vyjednávání o prioritách a struktuře národních programů a tedy i možností obcí čerpat dotační prostředky na svůj rozvoj v období 2014 – 2020. Z tohoto pohledu by bylo vhodné diskutovat už dnes s politickými reprezentanty o dalším směřování regionu a jeho rozvojových prioritách.

S touto tematikou souvisí také dění kolem ROP NUTS II. Severozápad, ze kterého měly obce možnost čerpat značné prostředky na svůj rozvoj. Negativní situace způsobená zvolenými politickými zástupci a pověřenými úředníky bude mít nejen regionálně, ale celorepublikově velice negativní dopad na rozvoj regionů a to nejen finanční, kdy rozpočty jednotlivých

regionálních i státních operačních programů budou pokračeny na svém rozpočtu nebo bude Česká republika penalizována za špatné čerpání fondů EU. Další důsledek tohoto celorepublikového problému se odráží i v obecné náladě mezi obyvatelstvem, kdy jsou z této situace znechuceni a odmítají se aktivně zapojovat do veřejného dění, což může mít v regionech jako je Ašsko významný negativní dopad na jeho budoucí rozvoj.

Potenciál, který je v politicko-právním prostředí, je liberalizace trhu, prohlubování provázanosti české a německé ekonomiky, zlepšování možností podpory zaměstnanosti zejména ve formě podpory podnikatelů a firem. Je třeba nezapomínat na roli, kterou mají soukromí investoři a drobní podnikatelé pro rozvoj regionu. Politici by měli v co největší míře podporovat podnikatele a zaměstnavatele zejména v oblasti zajištění stabilní ekonomické politiky České republiky, kvalitního systému zákonů, které nebudou podnikatelům znepříjemňovat a ztěžovat práci.

6.4 Technické, technologické

V oblasti technického a technologického prostředí budou mít na region a členské obce sdružení vliv zejména obory zabývající se energetikou. Snižování energetické náročnosti a finančně dostupná řešení využívání obnovitelných zdrojů znamenají zajímavou příležitost, kterou mohou obce v regionu využít.

Dalším potenciálem pro rozvoj regionu je využití moderních informačních a komunikačních technologií z hlediska zefektivnění veřejné zprávy, zlepšení komunikace s občany, zlepšení informovanosti o důležitých tématech, intenzivnější a méně nákladná propagace ať už investičních příležitostí, cestovního ruchu nebo přeshraniční spolupráce.

Rozvoj technologií může být pro region zajímavý i v pohledu ekonomickém. Na území Ašska působí několik společností, které využívají moderní výrobní technologie a výstupy výzkumu a vývoje uvádějí do praxe, čímž zvyšují přidanou hodnotu. Dá se očekávat, že při vyšší podpoře výzkumu a vývoje budou i místní stávající či noví zaměstnavatelé nabízet zajímavá a dobře placená pracovní místa, což bude mít zásadní vliv na další rozvoj regionu. Strategickou výhodou zde může být relativní blízkost a kvalitní dopravní dostupnost německé dálniční sítě.

6.5 Ekologické

Přírodní a ekologické prostředí Ašska je jednou ze silných stránek regionu. Příroda je zde čistá, neznečištěná, zachovalá. V řadě lokalit se vyskytují chráněné druhy rostlin i živočichů s různou mírou a stupněm ochrany.

Mezi nejvýznamnější faktory ovlivňující obce v oblasti ekologie a životního prostředí je nutnost posuzování vlivů na životní prostředí (SEA), které je v České republice upraveno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, která do značné míry ovlivňuje fungování obcí a jejich povinnosti.

„V rámci procesu SEA jsou posuzovány koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 zákona, zpracovávané v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody, koncepce, u nichž nutnost jejich posouzení, s ohledem na možný vliv na životní prostředí, vyplývá ze zvláštního právního předpisu, a dále koncepce spolufinancované z prostředků fondů Evropských společenství; tyto koncepce podléhají posuzování vždy, pokud je dotčené území tvořeno územním obvodem více než jedné obce. Pokud je dotčené území tvořeno územním obvodem pouze jedné obce, nebo pokud se jedná o změnu koncepce, podléhají tyto koncepce posouzení v případě, že se tak stanoví ve zjišťovacím řízení.“

Citace: http://www.mzp.cz/cz/posuzovani_vlivu_koncepci_sea

Potenciál pro posílení ekologických aspektů nabízí MŽP a to zejména díky jeho dotačním programům s pozitivním vlivem na přírodu či eliminujícím negativní vlivy lidské činnosti na přírodu. Jak bylo řečeno výše, od roku 2014 bude nové programovací období a struktura podpory této oblasti může být jiná, než je tomu v čase zpracování tohoto dokumentu.

7 KONKRÉTNÍ INFORMACE – ZKOUMANÉ OBCE

7.1 Historie jednotlivých obcí

7.1.1 Hranicko

Nejstarší písemná zmínka o Hranicích pochází z roku 1413. V roce 1542 bylo do Hranic zavlečeno luteránství, které do několika let zcela asimilovalo místní obyvatele. Od roku 1591 začali Zedtwitzové vydávat v Hranicích první cechovní oprávnění. Prvními oficiálními řemesly se stali krejčovství, obuvnictví, mlynářství, zednictví, tesařství a tkalcovství.

Během 17. století, kdy se v českých zemích šířila rekatolizace, odvolávali se Zedtwitzové na práva, která jim byla dána, konkrétně na svobodu vyznání. Císař však nepovolil žádné výjimky, a v roce 1629 museli evangeličtí duchovní opustit jak Hranice, tak Aš. V roce 1648 ovšem Zedtwitzové využili podmínek daných Vestfálským mírem, a přivedli do Hranic, Aše a Podhradí zpět evangelické faráře.

V roce 1822 byla postavena nová škola. Roku 1850 zde byl otevřen poštovní úřad a v roce 1868 založen spolek dobrovolných hasičů. 1. března 1913 byly založeny místní noviny. V roce 1881 jsou Hranice povýšeny císařem Josefem I. na městys.

Počátkem 19. století se v Hranicích začal rozvíjet textilní průmysl. V roce 1806 patřily výroby v Hranicích k nejsilnějším v Čechách, a dokonce předstihly i město Aš. Ovšem jen do roku 1840. V roce 1885 byl zprovozněn úsek železnice Aš-Hranice, a v roce 1906 úsek Hranice-Adorf. Železnice hodně pomohla zdejšímu průmyslu, ale již nikdy nevrátila jeho stav z počátku 19. století. První světová válka Hranice v podstatě zničila. Přinesla bídu, hladomor a utrpení.

Sílící hnutí ašského Konráda Henleina mělo velký vliv i na Hranice. Zde se také začal formovat Sudetendeutsche Heimatfront (SHF), a celé Ašsko bylo poté Henleinem předáno Hitlerovi ještě před podepsáním Mnichovského diktátu. 18. dubna 1945 vstupuje 1. pěší divize americké armády do ašského výběžku právě přes Hranice.

V roce 1945 následovalo odsunutí německého obyvatelstva na německá území, a osidlování obce Čechy z vnitrozemí, Slováky a Rumuny.

V letech 2009-2010 získali Hranice peníze na několik let plánovanou realizaci obchvatu města, která byla nutná hlavně kvůli velmi zvýšené dopravě, která se objevila po otevření hraničního přechodu Hranice/Ebmath.

V roce 2012 byla dokončena revitalizace středu města. Z evropských dotací bylo rekonstruováno hranické náměstí TGM, které bylo citelně dotčeno poválečnými demolicemi a chátráním budov a jehož stav byl již neúnosný.

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hranice_%28okres_Cheb%29, Doplněno, kráceno.

7.1.2 Podhradsko

První zmínka o obci pochází z roku 1288. Za vlády Karla IV. byl hrad napaden a rozbořen. Později byl však opraven. V roce 1392 zdědil Podhradí Konrád z Zedtwitz, jenž byl manželem Hedviky z Neubergu. Podhradí se stává centrem vlády Zedtwitzů na Ašsku. Ti postupně skupují většinu ašského území. V roce 1422 vyjímá císař Zikmund Lucemburský všechna Zedtwitzská území ze soudních pravomocí města Chebu. Vyjadřuje tím vděčnost za to, že se Zedtwitzové neúčastnili Husitských válek. V roce 1470-1490 Zedtwitzové staví v Podhradí kostel Dobrého pastýře, který je 16. století přestavěn.

V roce 1610, po velkém požáru přestává být Podhradí centrem Zedtwitzkého ašského panství. Rodina se v té době rozděluje na několik částí, které se přesouvají do nově vzniklých zámků v Kopanínách, Smrčině, Doubravě, Aši a dvou zámků v Podhradí. Tento stav zůstává víceméně ustáleným až do roku 1945.

V roce 1717 je v Podhradí postavena nová škola, jejíž budova dodnes stojí, ale již není využívána. V dnešní době v Podhradí škola není, kvůli nedostatku žáků. V roce 1902 je při požáru zničen Horní zámek včetně pivovaru, a již není nikdy obnoven. Spodní zámek je zničen o pár let později. Zbytky z obou zámků a hradu dlouhou dobu chátraly, od 21. století se obec snaží zachraňovat alespoň tyto ruiny.

V 18. a 19. století nabývá Podhradí na síle. V polovině 19. století zde žije skoro dva tisíce obyvatel, kteří se živí především v textilních továrnách, papírnách a v zemědělství. Druhá světová válka je však pro Podhradí osudná. Vysídlení německých obyvatel má za následek téměř vyhlazení obce, a roli zde hraje také velmi špatná dosídlovací politika. Od roku 1947 do roku 2001 počet obyvatel stále jen klesal.

V roce 2009 se kvůli velmi tíživé finanční situaci mluvilo na podhradském obecním úřadě o možném spojení se sousední obcí Krásná. K tomu nakonec nedošlo a situace se zlepšila. V roce 2011 obec dokonce požádala o zhotovení vlastního znaku a vlajky, které byly občany vybrány a jsou již v současné době v platnosti

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Podhrad%C3%AD_%28okres_Cheb%29 Doplněno, kráceno.

7.1.3 Krásensko

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1331, kdy patřila Krásná k majetku Neubergů, který byl osvobozen od daní. Kolem roku 1400 odkupují Krásnou a jiná území na Ašsku Zedtwitzové, kteří tyto majetky vlastní po více jak 500 let až do roku 1945. Zedtwitzové však do Krásné přicházejí až v roce 1642, kdy se Podhradské panství rozděluje na několik menších. Stěhují se sem do menšího jednopatrového záměčku se zahradami, u kterého měla údajně stát i tvrz. Okolo roku 1828 však zámek vyhořel, a kvůli nedostatku peněz nebyl Zedtwitzzi nikdy plně rekonstruován. V 50. letech 20. století byl poté pro špatný stav stržen.

Vysídlení německého obyvatelstva z Československa v roce 1945 způsobilo téměř vyliďnění Krásné. Některé okolní vesnice, jako třeba Újezd, zůstali zcela bez života. V rámci zřizování hraničního pásma byla většina těchto vesnic vybydlena a domy strženy a srovnány se zemí

Ke Krásné patří také vila Větrov. Po skončení druhé světové války zde byl státem zřízen dětský domov. Spisovatelka Markéta Zinnerová do prostředí tohoto dětského domova zasadila svou, později také zfilmovanou, knihu "Indiáni z Větrova". Dnes zámček slouží jako hotel a restaurace. Mezi lety 1960 a 1989 byla Krásná součástí města Aše, poté se stala samostatnou obcí zástavbou přímo navazující na Aš.

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kr%C3%A1sn%C3%A1_%28okres_Cheb%29 Doplněno, kráceno.

7.1.4 Hazlovsko

První zmínka o obci pochází z roku 1224. Do konce 18. století byl Hazlov převážně zemědělskou obcí. Na počátku 19. století se v Hazlově, stejně jako na celém Ašsku začal rozvíjet průmysl, převážně textilní. V roce 1822 byla otevřena první přádelna, která byla poháněna vodním kolem.

Již v roce 1553 zde byl v sousedství dnešního zámku založen pivovar s nejstarší tradicí na Ašsku. Ten již zanikl.

V současnosti je v obci zpracovaná studie na revitalizaci centra obce, kterou se zatím nepodařilo zrealizovat. Postupně se sanuje ruina zámku.

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hazlov> Doplněno, kráceno.

7.2 Charakteristika jednotlivých obcí

V rámci zpracování strategického dokumentu proběhlo dotazníkové šetření formou anketního dotazování na vzorku obyvatel. Celkem bylo dotazováno 306 respondentů, což tvoří přibližně 7 % z 4 538 obyvatel žijících v zájmovém území. Z názorů široké veřejnosti lze konstatovat níže uvedené charakteristiky. Závěrečné zprávy za jednotlivé obce jsou přílohami č. 1 – 4.

Region je jednoznačně vymezen díky politickému ohraničení státní hranicí ašského výběžku a všichni se tak přirozeně řadí k Ašsku. Pro území je význačná krásná zachovaná příroda a atraktivní krajina. Ve sledovaných obcích není problém s nezaměstnaností, problematika je však výše mezd. Vyšší mzdy by umožnily obyvatelům více utrácet a tím podpořily rozvoj služeb i kulturně-společenského života. Problematicky je vnímáno, že řadě skupin obyvatel se vyplatí nepracovat, ale pobírat různé sociální dávky. Obyvatelé jsou vesměs spokojeni a uvědomují si, že obce a města jsou limitovány počtem obyvatel, a že v sídlech nemohou být služby jako ve velkých městech. Region je vnímán jako bezpečný. Pro všechna sledovaná sídla je typické, že skrze ně řada potenciálních návštěvníků a zákazníků pouze projíždí. Ať už se jedná o Němce, co po obchvatu objede Hranice směrem na Aš, nebo projede Hazlovem či

cyklistu, který projede Podhradím či Krásnou, je zde potenciál získat tyto cílové skupiny, aby v obcích zastavily a utratily v nich finanční prostředky za různé produkty či služby. Vybudování železnice kdysi přineslo do regionu rozvoj a blahobyt, bylo by vhodné tuto společnou "páteř regionu" nejen zachovat, ale ve spolupráci s místními subjekty i dopravci dále rozvíjet. V území se nachází řada nevyužitých objektů (brownfieldů), ať už se jedná o objekty průmyslové, zemědělské, pohraniční stráže, bývalé hotely, obchody apod. Bylo by vhodné udělat ucelený přehled nemovitostí, jež jsou k dispozici k podnikatelskému využití a rovněž i přehled nabídky místních produktů, jež by mohly být i v místě spotřebovány (pomocí sami sobě).

7.2.1 Hranicko

Město je významným regionálním zaměstnavatelem s potenciálem pro další rozvoj průmyslové výroby i služeb. V okolí města je překrásná příroda a krajina. Je třeba podpořit mezilidské vztahy, soudržnost obyvatel, jejich vztah a sounáležitost k místu, aby si uvědomovali bohatou historii a vybudované hodnoty. Zejména u mládeže a nově přistěhovaných nabídnout pestré možnosti volnočasového vyžití (preventivní opatření proti vandalství, alkoholismu apod.).

7.2.2 Podhradsko

Podhradí je obec s významnou historií obklopená krásnou přírodou a atraktivní krajinou. Potenciál se jeví ve využití tohoto kulturně-historického a přírodního dědictví v oblasti rozvoje cestovního ruchu a volnočasových aktivit (slavnosti, tradice, atd.). Příležitost pro rozvoj obce je rovněž pozvolné získání nových obyvatel, avšak případná výstavba rodinných domů by neměla narušit dosavadní urbanismus a ráz obce. Vhodné by bylo rovněž revitalizovat brownfield bývalé továrny a využít je jakýmkoli vhodným způsobem (tvorba pracovních míst).

7.2.3 Krásensko

Obec Krásná je malebná čistá neustále se rozvíjející obec, s kvalitním životním prostředím pro rodiny s dětmi, a s pestrými nabídkami kulturně-společenského a sportovního vyžití. Vzhledem k bezprostřední blízkosti Aše nepřítomnost řady služeb občanské vybavenosti či nabídky zaměstnání není problémem. Rozvoj obce by měl být uvážlivý, aby se nezměnil současný ráz obce. Místní i návštěvníci oceňují zejména krásné klidné čisté venkovské prostředí. Výzvou pro obec zůstává lokalita Štítar, resp. její obyvatelé.

7.2.4 Hazlovsko

Obec má výhodnou geografickou polohu a dopravní dostupnost mezi významnými regionálními centry Aš – Františkovy Lázně/Cheb v atraktivním česko-bavorsko-saském trojmezí. Problematická se jeví situace na radnici a nejasný směr (cíl) rozvoje obce, která nyní de facto stagnuje. Hazlov je větším sídlem, a proto by řada respondentů chtěla více služeb občanské vybavenosti přímo v místě.

7.3 Pravidelně konané akce v obcích

7.3.1 Hranicko

Bílou stopou kolem Hranic – leden/ únor dle povětrnostních podmínek – veřejný závod na běžkách, cíl a start: Sokolovna Hranice, několik tras dle věkových kategorií

Cyklovýlet a turistický pochod Českem, Bavorskem a Saskem – květen – 2 různě dlouhé okruhy pro pěší a cyklisty

České Vánoce – 2. polovina prosince – vystoupení pěveckých souborů (MŠ a ZŠ Hranice, soubory z Aše) v Besedě

Den dětí – kolem 1. června – soutěže a atrakce pro děti

Dětský maskarní karneval – únor / březen, pořádá SUD (Sdružení určené dětem)

Hasičský pochod – květen – pochod pro širokou veřejnost s různými stanovišti s úkoly

Hranické divadelní léto – červenec – odpolední a večerní představení – divadlo M+M s hosty

Hurá prázdniny – pořádá SRPŠ – červen – soutěže pro děti

Mariánská pouť – poslední víkend v srpnu – pořádá Město Hranice se Svazem zahrádkářů, posezení s kapelou, stánkový prodej, atrakce

Mikulášská diskotéka pro děti – kolem Sv. Mikuláše (víkend), diskotéka za účasti Mikuláše, pořádá SUD

Oslava MDŽ – kolem 8. března (sobota) – zábava v Besedě s květinovým dárkem pro ženy, pořádá SPCCH (Svaz postižených civilizačními chorobami) společně s ZO KSČM

Oslavy 1. Máje – Májová veselice v Besedě, pořádá SPCCH (Svaz postižených civilizačními chorobami) společně s ZO KSČM

Pálení čarodějnic – 30. dubna – táborák, stavění Májky

Prátelské setkání občanů Čech, Bavorska a Saska na Kaiserhammeru – 1. víkend v červenci – forma poutě (posezení u hudby, stánkový prodej)

Rozsvěcení vánočního stromu – sobota před 1. adventní nedělí – koncert v evangelickém kostele – vystoupení trubačů na věži, rozsvěcení stromu na Masarykově náměstí

Sokýč Fest – polovina letních prázdnin - vystoupení rockových a metalových kapel v Hranicích u Sokolovny

Sraz motorkářů Chebska ve Studánce – 2. polovina července – sraz motorkářů Chebska s hudebním vystoupením a soutěžemi, spanilá jízda a vystoupení kaskadérů

Šibřinky – závěr masopustu – maskarní bál pro dospělé, pořádá TJ Hranice

Turnaj v malé kopané O pohár starosty města Hranice – poslední neděle v červnu - pořádá fotbalový oddíl Hranice, soutěž 6-členných družstev

Vánoční dílna – prosinec - výstava výrobků dětí ze školy s následným prodejem v Besedě

Vánoční posezení pro seniory – týden před akcí České Vánoce – vystoupení dětských hranických souborů v Besedě, pořádá SPCCH (Svaz postižených civilizačními chorobami) společně s ZO KSČM

Varhanní koncerty – 4 x v roce, pořádá Město Hranice s Evangelickou církví v rámci projektu Cíl 3

7.3.2 Podhradsko

Podhradské posvícení – dvoudenní církevní slavnost s doprovodným kulturním programem – duben/květen – pořádá obec s evangelickou církví

Živý betlém – před Vánoci – pořádá obec s dobrovolníky

7.3.3 Krásensko

Putování světlušek a krásenské buchty – procházka obcí s lampiony a vyhlášení soutěže o nejchutnější buchtu + ochutnávka – říjen - pořádá spolek Krásenské buchty a Klub Krásňaček

Inline maraton – veřejná štafeta na bruslích na inline dráze v Krásné – léto – pořádá obec

Zimní královna – putování za zimní královnou, pohádkové atrakce a prodej vánočních výrobků - 4. advent – pořádá Klub Krásňaček

Krásenský den – zábavné odpoledne se soutěžemi a atrakcemi pro širokou veřejnost, pořádá obec

Hasičské soutěže – tradiční i netradiční hasičské disciplíny – pořádá SDH Krásná ve spolupráci s obcí

7.3.4 Hazlovsko

Masopustní karneval pro děti – únor - pořádá rada rodičů při MŠ

Cesta pohádkovým lesem pro děti k svátku Dne dětí - první neděle v červnu, pořádají místní organizace

Poutní mše svatá do kostela Povýšení s. Kříže v Hazlově - neděle následující po 14. září – pořádá Římskokatolická farnost Aš

8 ROZVOJOVÝ POTENCIÁL MIKROREGIONU Z POHLEDU VEŘEJNÉ SPRÁVY A FIREM

Tato kapitola je zpracována na základě rozhovorů se zástupci vedení obcí, které proběhly v měsících červenci a srpnu 2012. Zástupci obcí (starostové) při rozhovorech hodnotili jak současný stav, tak i možnosti rozvoje zkoumaného regionu. Podobný průzkum byl proveden i u firem v regionu v září 2012 a je též vstupem pro tuto kapitolu.

8.1 Výstupy šetření mezi starosty

V rámci provedené analýzy prostředí byla realizována setkání zástupci obcí Hazlov, Hranice, Krásná a Podhradí. Ve všech případech byly provedeny strukturované pohovory, jejichž výstupy jsou uvedené níže. Texty v podkapitolách obsahují vyjádření představitelů obcí, které byly zjištěny při konzultacích.

8.1.1 Kultura a tradice

Hazlov: V oblasti kultury a společenského života je hlavním problémem v Hazlově chybějící společenský sál či kulturní středisko, kde by se mohly organizovat společenské a kulturní akce. V současnosti je využívána zasedací místnost obecního úřadu a tělocvična místní školy. Možnost pořádání některých akcí je i v místním opraveném kostele, ovšem tyto objekty jsou pro větší akce typu oslav, plesů či tematicky zaměřených akcí nevyhovující.

Obec má zájem na vyváženém rozvoji společnosti a svou pozornost zaměřuje na všechny věkové skupiny obyvatelstva. Podporuje vzdělávání předškolní, školní i celoživotní, podporuje činnost místních spolků a organizací a dbá na vztahy s podnikateli i seniory. Určitou komunikaci obec udržuje i s původními obyvateli a rodáky obce, kteří publikují svůj vlastní „občasník“.

V Hazlově jsou následující sdružení a spolky: sbor dobrovolných hasičů, rybáři, včelaři, myslivci, fotbalový klub, kuželkářský klub, taneční (sídlo v Aši), sdružení při MŠ a ZŠ – klub maminek a Klub „Svíčkový báby“. Občané sdružení v těchto spolcích pořádají řadu kulturně společenských a volnočasových akcí. Spolupráce s obcí je dobrá, ovšem v některých případech je problematická spolupráce mezi jednotlivými spolky, která vychází z některých osobních nevhodností.

Hranice: Kulturní a společenský život je jednou z oblastí, o kterou radnice dbá. V posledních 20 letech je ovšem patrný pokles úrovně kulturních a společenských akcí, který je důsledkem demografického vývoje a faktu, že se z města odstěhovala „střední třída“, která byla v těchto oblastech nejaktivnější.

V současné době se pořádá řada již tradičních akcí (koncertů, festivalů, společenských akcí pro děti a další). Mezi nejvýznamnější patří divadlo jednoho herce a tradiční setkávání na Trojstátí.

Návštěvnost těchto akcí má stále své rezervy. Dle dlouhodobého sledování účasti vyplývá, že se všech akcí účastní cca 200 místních obyvatel. Na některých akcích je tedy výrazný podíl návštěvníků z okolních obcí jak na české, tak německé straně.

Krásná: V Krásné je společenský a kulturní život bohatý. Je zde řada aktivních lidí, kteří během roku organizují sami nebo ve spolupráci s obcí kulturně společenské akce, které jsou atraktivní i pro obyvatele Aše a okolních obcí. I zde je patrná skutečnost, že se akcí účastní pravidelně jen menší část obyvatel Krásné.

Mezi významné poutě pořádané místními spolky, akce pro děti, Krásenský den a řada dalších.

Podhradí: Podhradí jako malá obec má velice omezené možnosti společenského a kulturního využití. Tradiční společenské akce jsou v předvánočním období, kdy je v obci živý betlém, a v čase kolem Velikonoc Podhradské posvícení na které jezdí lidé z okolí. Třetí tradiční a významnou akcí je každoroční varhanní koncert v kostele. Mezi další akce patří kácení máje a den dětí.

V podhradí byla před několika lety vybudována naučná stezka kolem zříceniny hradu, která je pro místní i návštěvníky atraktivní lokalitou a důvodem návštěvy obce. Představuje zde jak historii, tak vzácnou a zachovanou flóru.

I v podhradí je patrný společenský trend, kdy se akcí účastní jen někteří občané. Problémem je také neexistence zařízení, kde by se mohli občané setkávat. Nyní jsou všechny akce krom koncertu pořádané pod otevřeným nebem. V obci chybí společenský sál či jednoduché zastřešené zázemí pro společenský život.

8.1.2 Občanská vybavenost

Hazlov: Obec se potýká s typickými problémy vycházejícími z její velikosti. Mezi ty nejzásadnější patří problém s dostupností a kvalitou lékařské péče, nabídkou obchodů, které mají existenční problémy z důvodu malé poptávky po zboží a výhledově i případné zrušení pošty, která je nedílnou součástí života obce a do určité míry nahrazuje chybějící bankomat.

V některých okrajových lokalitách stále nejsou některé objekty napojeny na veřejný vodovod a kanalizaci. Vzhledem k jejich odlehlosti se s připojením ani nepočítá. Obec není plynofikovaná a plynofikaci se nepočítá. Žádoucí by bylo posílení kvality pokrytí mobilních operátorů v některých lokalitách

Hranice: Ve městě není problém s nedostatečným zásilováním. Vše potřebné zde je. V posledním roce byl zaznamenán výrazný pokles intenzity srážek, který se citelně projevil na snížení úrovně podzemní vody. Kvůli tomuto jevu došlo k vysychání studen v lokalitách, kde není veden vodovodní řad. Tato situace by byla v dlouhodobém kontextu zásadní a z pohledu obce prioritní. V případě dlouhodobé klimatické změny by byla potřeba dobudovat vodovodní řad a optimalizovat síť kanalizace tam, kde by to bylo relevantní.

Nabídka obchodů s potravinami je relativně dostatečná, ovšem pestrost sortimentu je problematická a neuspokojuje potřeby občanů. Lidé postrádají obchod s širším sortimentem. Město naráží na problém malého počtu obyvatel a proto nevůle některého z řetězců otevřít zde supermarket.

Ve městě je zdravotní středisko, ovšem problém je se sehnáním lékaře, který by zde dlouhodobě ordinoval. Jako problematická je vnímána absence stálé služebny policie, která je v souvislosti s demograficko-sociálním vývojem ve městě stále více žádaná.

Vzdělávací infrastruktura má dostačující kapacitu, jen je potřeba objekty rekonstruovat. Kvalita vzdělání je dobrá a škola má i své úspěchy. Problematicky je vnímaná situace ve středním školství, zejména zrušení učňovského vzdělávání v Aši.

Problematický je fakt, že ve městě není dostatek bytů, které by uspokojily poptávku lidí, kteří jsou zaměstnaní v místních podnicích.

Krásná: Obec je dostatečně zasíťovaná a napojení na vodu, plyn a kanalizaci jsou ve všech lokalitách vyřešené. Od září 2012 je v obci nově vybudovaná školka. Sociální služby jsou pro občany k dispozici v sousední Aši. Obec má i vlastní sociální byty pro seniory.

Podhradí: V obci je vodovod a možnost napojení na kanalizaci. Ne všichni ji ovšem využívají. V obci chybí již zmiňované zázemí pro společenský život. Vzhledem ke své velikosti je obec dostatečně vybavena a potřebné služby sociální či zdravotní jsou dostupné v nedaleké Aši.

8.1.3 Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost území je relativně dobrá. Spojení veřejnou dopravou je dostatečné, ovšem částečně problematicky je vnímána návaznost spojů z Aše na Cheb, které se míjejí o 5 minut. Úroveň silniční sítě je na hlavních tazích dobrá, problematické jsou komunikace nižších tříd, které jsou často v nedobrému stavu, ale na jejichž opravy obcím nezbyvají finanční prostředky.

Obce řeší některé specifické problémy. V Hazlově by bylo potřebné zvýšit bezpečnost chodců při přecházení hlavní silnice z Chebu do Aše vybudováním přechodu pro Chodce a zajištěním dodržování předepsané rychlosti. Z Hranic je důležité dobudovat kvalitní silnici do Aše, protože současná šíře vozovky je problematická zejména v zimních měsících. V krásné je největším problémem propojka na Kamennou osadu. V podhradí je nejproblematictější stav povrchů některých komunikací, které je třeba opravit.

8.1.4 Životní prostředí

Životní prostředí na území všech obcí sdružení patří mezi silné stránka. Vyskytují se zde lokality s chráněnými druhy živočichů i rostlin, které jsou většinou dobře přístupné s vybudovanou infrastrukturou pro návštěvníky.

Výraznější ekologické zátěže či skládky se nevyskytují. Opakujícím problémem jsou malé černé skládky, které obce musí na své náklady odstraňovat. Zásadní ekologické problémy k řešení na území sdružení nejsou.

8.1.5 Sociální prostředí

Společnou charakteristikou území jsou relativně dobré vztahy mezi občany navzájem a další ne příliš pozitivní fakt, že je pouze málo lidí, kteří se aktivně zapojují do veřejného a společenského dění. Soužití a spolková činnost v jednotlivých obcích funguje.

Mezi specifika jednotlivých obcí patří následující:

Hazlov: Problematická situace s mládeží. Nástiletí nemají dostatečné vyžití, nemají zájem o zapojení se do volnočasových aktivit, ať už zájmových kroužků, které jim byly nabízeny, nebo o věnování se sportu.

Hranice: Sociální obyvatel je dobrý. V poslední době ovšem ne příliš pozitivně působí fakt přistěhovávaní nových rodin z nižších sociálních vrstev, které původní obyvatelé vnímají jako negativní fakt, přestože faktické problémy se nevyskytly.

Krásná: Na katastru obce jsou určité vyloučené lokality, které je třeba z dlouhodobého pohledu řešit. Jako výzva byl identifikován i prostor pro posílení vztahu k obci a celkově k území. Je zde potenciál pro zlepšení regionálního citění a intenzivnějšímu vztahu k místní lokalitě a komunitě.

Podhradí: V obci nejsou ani vyloučené lokality ani jiné problémové sociální faktory. Do budoucna by se mohl vyskytnout problém v případě, že obec bude muset vynakládat prostředky na plat starosty a tyto peníze pak budou chybět v rozpočtu.

8.1.6 Cestovní ruch a volnočasové aktivity

Krom obecných charakteristik regionu popsanych ve čtvrté kapitole starostové identifikovali několik praktických aspektů, které jsou popsány níže. Společnou charakteristikou pozitivně působící na rozvoj cestovního ruchu a volnočasových aktivit je členství ve sdružení Přátelé v srdci Evropy, které spojuje obce na české i německé straně hranice a společně zlepšuje možnosti pořádání zajímavých akcí a také jejich propagace.

Hazlov: Mezi největší turistická lákadla patří golfové hřiště, které ovšem pro obec či místní podnikatele příliš velký přínos nemá. V zámeckém areálu je opravený kostel a na opravu zámeckého areálu se čeká kvůli rozhodnutí o přidělení dotace. Mezi atraktivní lákadla, která nejsou příliš známá, patří Goethovy skály. Jako potenciál pro zatraktivnění území byla identifikována potřeba vybudování několika parkovacích míst v jejich blízkosti. Potenciál skýtají také přírodní prameny a celkové zlepšení navigačního systému a informačních tabulí. Území Ašska je atraktivní pro cyklo i pěší turistiku.

Hranice: Cestovní ruch je v obci zejména díky velice zachovalé a atraktivní přírodě a jedinečnému specifiku „trojstátí“. Problém ovšem je chybějící turistická infrastruktura v podobě ubytovacích kapacit a restauračních zařízení odpovídající kvality a úrovně.

Krásná: Silnou stránkou obce je dostatek infrastruktury pro sport (multifunkční a fotbalové hřiště, in-linová dráha, dětská hřiště) a relativně dobrá hustota cyklotras a cyklostezek. Plánovalo se i vybudování sítě hypostezek.

Podhradí: Památkou regionálního významu je zřícenina hradu včetně naučné stezky, kostel a varhany a výskyt chráněných druhů rostlin. Lokalita je atraktivní i pro návštěvníky z ciziny. Limit je v tom, že v místě není restaurace ani ubytovací zařízení.

8.1.7 Podnikatelské a pracovní prostředí

Hazlov: Zázemí k podnikání je v Hazlově omezené. Maloobchodní síť je limitovaná koupěschopnou poptávkou. Obec má ve vlastnictví cca 13 ha zemědělské půdy, kterou pronajímá. Další podnikatelské plochy jsou v soukromém vlastnictví. Jedná se o objekt bývalého podniku Tosta, který je dlouhodobě nevyužitý. Potenciální podnikatelskou příležitostí může být místní zámek. Ten je ovšem ve špatném technickém stavu a jeho komerční využití by vyžadovalo vysokou investici. Proto reálná šance na opravu v brzké době není.

Většina místních za prací dojíždí do okolních měst. Rozvoj podnikání a pracovní příležitosti limitují větší atraktivitu pro přestěhovávané nových osob a zabraňování odlivu mladých.

Na území města podniká přibližně třicet podnikatelských subjektů. Jejich spolupráce s městem je v podstatě neutrální.

Hranice: Významným faktorem pro rozvoj města je fakt, že ve městě není problém s nezaměstnaností. Naopak místní podniky musí zajistit dojíždění zaměstnanců až z Chebu. Město má k dispozici plochy pro rozvoj podnikání, ovšem problém je s nedostatkem potenciálních zaměstnanců. Tento negativní fakt je posílen i nedostatkem bytů.

Řada občanů také jezdí za prací do sousedního Německa. Město je vůči investorům vstřícné. Je zde potenciál ve spolupráci mezi ostatními městy a obcemi na Ašsku ve zlepšení vzájemné komunikace a zvýšení atraktivity pro investory.

Ve městě je několik významných zaměstnavatelů a také několik rozvojových investičních plánů soukromých investorů. Na území města působí přibližně dvacítko podnikatelských subjektů.

Krásná: Obec má v územním plánu vyčleněnou plochu pro malou průmyslovou zónu. V obci se také nachází objekt starého pivovaru, který je v soukromém vlastnictví. V obci jsou dva významní zaměstnavatelé. Potenciál pro rozvoj obce a zvýšení atraktivity pro investory je plánované propojení s německou dálniční sítí.

Podhradí: Obec je vzhledem ke své poloze i velikosti závislá na pracovních příležitostech v okolí, zejména v Aši. Na území obce působí pouze několik podnikatelských subjektů. Nezaměstnanost je v obci problém. Rozvojové plochy či volné pozemky k podnikání obec nemá. Na katastru je jen nevyužitý objekt bývalého podniku Ohara, který patří soukromému vlastníkovi.

8.1.8 Lidské zdroje a administrativní kapacita pro realizaci obcí a sdružení

Ve všech členských obcích sdružení je provoz obce zajištěn kvalitními zaměstnanci a lidský kapitál je pro výkon povinností dostatečný. Obecně starostové vyjádřili spokojenost s prací manažerky sdružení. Mezi specifika jednotlivých obcí patří:

Hazlov: Na radnici je nový tým, postupně se zapracovává, doškoluje a získává zkušenosti. Spolupráce funguje dobře.

Hranice: Otázka kterou je do budoucna vyřešit je vedení městské knihovny. V obci je dostatek potenciálních osob, které by se mohly zapojit do fungování obce. Problém ovšem mohou být peníze, které podmiňují aktivitu občanů a jejich případné zapojení do dění ve městě.

Krásná: Dobrou praxí je řešení některých záležitostí dodavatelskou formou, zejména zpracovávání žádostí o dotace.

Podhradí: V dalším volebním období bude potřeba najít nástupce stávajícího starosty.

8.1.9 Spolupráce mezi starosty a vnitřní řízení

Starostové obecně vyjádřili spokojenost se vzájemnou spoluprací. V případě nějakých naléhavých situací či problémů jsou si starostové nápomocni. Existuje zde ovšem potenciál pro zlepšení spolupráce zejména v lepší komunikaci a koordinaci investičních činností. Doposud byly otázky investiční spíše řešeny individuálně. Určitá komunikace a spolupráce fungovala s Aší.

Vnitřní fungování měst je možné také zlepšovat zajištěním potřebných specifických činností. V Hazlově zkvalitněním fungování a managementu nového týmu. V Hranicích je potenciál spatřován zejména v novém pracovníkovi specializujícím se na kulturu a společenský život. Krásná a Podhradí jsou limitované svou velikostí.

8.2 Výstupy šetření mezi podnikateli

V rámci šetření odpovědělo na otázky týkající se spokojenosti s podnikatelským prostředím celkem 27 podnikatelských subjektů všech velikostí. Konkrétně Hazlov 9, Hranice 9, Krásná 6 a Podhradí 3.

OTÁZKA 1: Jste spokojeni s podnikatelským prostředím v obci?

Celkem bylo 15 odpovědí ANO a 12 NE. Zajímavým zjištěním je, že spíše negativní názor byl v Hazlově a Hranicích (shodně 4 kladné a 5 záporných). V Podhradí a Krásné byla jen jedna odpověď záporná.

OTÁZKA 2: Co očekáváte od obce z hlediska Vašeho podnikání?

Na tuto otázku 19 respondentů NIC. Někteří dodali, že po negativních zkušenostech neočekávají nic. V případě kladných odpovědí se vyskytovaly tyto:

- 3x Propagace ze strany obce (ať už místních podnikatelů, tak regionu, pokud byl podnikatel z oblasti cestovního ruchu)
- 3x Zlepšení stavu silnic a jejich údržba
- 1x Školka (Podhradí)
- 1x Možnost vyjádřit se k plánům ovlivňujícím podnikatelské prostředí, zlepšená komunikace obce s podnikateli (Hazlov)

OTÁZKA 3: Je něco, jak by Vám mohla obec usnadnit podnikání?

Odpovědi na tuto otázku byly v některých případech obdobné, jako u výše zmíněných. Rozdíl je v tom, že někteří podnikatelé tyto aspekty považují za samozřejmost, někteří jako za přidanou hodnotu a dodatečnou podporu podnikatelů. Mezi odpovědi se vyskytovaly:

- Reklama a propagace podnikání a obce jako takové
- Údržba komunikací a ponechání v klidu podnikat
- Zajištění kvalitní infrastruktury (kanalizace, silnice)
- Zlepšení komunikace s podniky, koordinace rozvojových záměrů, zajištění podmínek pro bydlení a občanskou vybavenost.
- Zadávání zakázek obcí místním podnikatelům
- Pomoc při lobingu a prosazování požadavků na úřadech (opravy cest, vyjednávání s Lesy ČR)
- „Změna vlády“, zlepšení podnikatelského prostředí, snížení administrativní a finanční zátěže podnikatelů
- Stabilizace pracovního prostředí, zázemí pro občany, prevence odlivu lidí z regionu. Zlepšení informovanosti pro turisty - infocentrum v Aši, celkové zatraktivnění regionu.
- Bezpečnost v obci, otevření banky a bankomatu (zajímavý postřeh z Hranic – bude-li ve městě bankomat, lidé nebudou jezdit vybírat peníze do Aše, kde je i utrati).

OTÁZKA 4: Jste ochotni spolupracovat (finančně, barterově) na rozvoji obce/regionu?

Na tuto otázku odpovědělo kladně 22 subjektů. Přibližně polovina uvedla, že již s městem spolupracují a že spolupráce je dobrá a kvalitní. Podnikatelé uvedli, že přispívají finančně či věcnými dary. Přibližně čtvrtina uvedla, že by spolupracovali, kdyby byli požádáni, případně

kdyby pro ně obec na oplátku něco udělala (propagace, zakázka, ...). Tři respondenti na otázku neodpověděli a dva uvedli, že nejsou ochotni přispět finančně.

OTÁZKA 5: Co jsou podle Vás klíčové problémy obce (regionu), ve které působíte? Z hlediska podnikání i běžného života - tedy na co by se obec měla zaměřit?

Odpovědi na tuto otázku jsou rozčleněny dle jednotlivých obcí, neboť zajímavým způsobem vystihují názor tamních podnikatelů. Výpovědi občanů jsou citace pro zprostředkování autenticity a obecné nálady. Níže uvedené výpovědi nejsou názorem zpracovatele studie.

Hazlov:

- Infrastruktura, úroveň a stav komunikací
- Vztahy si inspiraci z fungování Poustky / Krásné - intenzivnější spolupráce s podnikateli. Opravy místních cest, propagace regionu, větší spolupráce v rámci Ašska.
- Aby se politici nehádali a dělali něco pro občany.
- Zajištění rozvoje obce.
- Pozemky pro bydlení, problém s podnikáním Vietnamců - ostatní podniky skomírají.

Hranice:

- Romové, nepořádek, výtržnosti, neklid. Další přistěhovávaní sociálně slabých, kteří od státu dostávají podporu na placení nájmu v nově pořízených nemovitostech. Žádná kontrola Vietnamců (prodej falšovaných cigaret, alkoholu). Nečinnost policie a žádná kontrola. Nízká úroveň mezd v regionu-lidé chtějí „šunt“ a nejsou ochotni si zaplatit za kvalitu.
- Kvalitní silniční infrastruktura - silnice. Dále obchod, supermarket, smíšené zboží.
- Chodníky kvůli bezpečnosti – Sedluňk, Americká ulice.
- Nehádat se na radnici, neutrácet peníze na bezúčelné projekty byť s dotací, starat se o servis pro lidi - občanská vybavenost a zkvalitnění životních podmínek.
- Obec by měla více budovat, zkrášlovat prostředí.

Krásná:

V obci 5 ze šesti vyjádřilo maximální spokojenost s fungováním obce. Pouze jeden respondent byl negativistický a negativně se vyjádřil o přístupu státu k podnikatelům

Podhradí:

- Není školka, zlepšení dopravní obslužnosti.
- Málo peněz na infrastrukturu (památky, silnice, osvětlení...).

8.3 Výstupy šetření mezi obyvateli

V rámci zpracování strategického dokumentu proběhlo dotazníkové šetření formou anketního dotazování na vzorku obyvatel. Celkem bylo dotazováno 306 respondentů, což tvoří přibližně 7 % ze 4.538 obyvatel žijících v zájmovém území. Z názorů široké veřejnosti lze konstatovat níže uvedené charakteristiky. Závěrečné zprávy za jednotlivé obce jsou přílohami č. 1 – 4.

Krásná

Obec Krásná je malebná čistá neustále se rozvíjející obec, s kvalitním životním prostředím pro rodiny s dětmi, a s pestrou nabídkou kulturně-společenského a sportovního vyžití. Vzhledem k bezprostřední blízkosti Aše nepřítomnost řady služeb občanské vybavenosti či nabídky zaměstnání není problémem. Rozvoj obce by měl být uvážlivý, aby se nezměnil současný ráz obce. Místní i návštěvníci oceňují zejména krásné klidné čisté venkovské prostředí. Výzvou pro obec zůstává lokalita Štítar, resp. její obyvatelé.

Hranice

Město je významným regionálním zaměstnavatelem s potenciálem pro další rozvoj průmyslové výroby i služeb. V okolí města je překrásná příroda a krajina. Je třeba podpořit mezilidské vztahy, soudržnost obyvatel, jejich vztah a sounáležitost k místu, aby si uvědomovali bohatou historii a vybudované hodnoty. Zejména u mládeže a nově přistěhovaných nabídnout pestré možnosti volnočasového vyžití (preventivní opatření proti vandalství, alkoholismu apod.).

Hazlov

Obec má výhodnou geografickou polohu a dopravní dostupnost mezi významnými regionálními centry Aš – Františkovy Lázně/Cheb v atraktivním česko-bavorsko-saském trojmezí. Problematická se jeví situace na radnici a nejasný směr (cíl) rozvoje obce, která nyní de facto stagnuje. Hazlov je větším sídlem, a proto by řada respondentů chtěla více služeb občanské vybavenosti přímo v místě.

Podhradí

Podhradí je obec s významnou historií obklopená krásnou přírodou a atraktivní krajinou. Potenciál se jeví ve využití tohoto kulturně-historického a přírodního dědictví v oblasti rozvoje cestovního ruchu a volnočasových aktivit (slavnosti, tradice, atd.). Příležitost pro rozvoj obce je rovněž pozvolné získání nových obyvatel, avšak případná výstavba rodinných domů by neměla narušit dosavadní urbanismus a ráz obce. Vhodné by bylo rovněž revitalizovat brownfield bývalé továrny a využít jej jakýmkoli vhodným způsobem (tvorba pracovních míst).

Sledované území celkově

Region je jednoznačně vymezen díky politickému ohraničení státní hranicí ašského výběžku a všichni se tak přirozeně řadí k Ašsku. Pro území je význačná krásná zachovaná příroda a atraktivní krajina. Ve sledovaných obcích není problém s nezaměstnaností, problematická je však výše mezd. Vyšší mzdy by umožnily obyvatelům více utrácet a tím podpořily rozvoj služeb i kulturně-společenského života. Problematicky je vnímáno, že řadě skupin obyvatel se vyplatí nepracovat, ale pobírat různé sociální dávky. Obyvatelé jsou vesměs spokojeni a uvědomují si, že obce a města jsou limitovány počtem obyvatel, a že v sídlech nemohou být služby jako ve velkých městech. Region je vnímán jako bezpečný. Pro všechna sledovaná sídla je typické, že skrze ně řada potenciálních návštěvníků a zákazníků pouze projíždí. Ať už se jedná o Němce, co po obchvatu objede Hranice směrem na Aš, nebo projede Hazlovem či cyklistu, který projede Podhradím či Krásnou, je zde potenciál získat tyto cílové skupiny, aby v obcích zastavily a utratily v nich finanční prostředky za různé produkty či služby. Vybudování železnice kdysi přineslo do regionu rozvoj a blahobyt, bylo by vhodné tuto společnou "páteř regionu" nejen zachovat, ale ve spolupráci s místními subjekty i dopravci dále rozvíjet. V území se nachází řada nevyužitých objektů (brownfieldů), ať už se jedná o objekty průmyslové, zemědělské, pohraniční stráže, bývalé hotely, obchody apod. Bylo by vhodné udělat ucelený přehled nemovitostí, jež jsou k dispozici k podnikatelskému využití a rovněž i přehled nabídky místních produktů, jež by mohly být i v místě spotřebovány (pomoc sami sobě).

Výsledky šetření za jednotlivé obce jsou přílohou této studie:

Příloha 1: Výsledky šetření mezi občany Hazlov

Příloha 2: Výsledky šetření mezi občany – Hranice

Příloha 3: Výsledky šetření mezi občany – Krásná

Příloha 4: : Výsledky šetření mezi občany - Podhradí

9 CHARAKTERISTIKA OBCE FICHTELBERG A BAVORSKÉ ČÁSTI SMRČIN

9.1 Obec Fichtelberg (bavorský partner projektu)

Obec Fichtelberg (ca. 2 300 obyvatel) se nachází v samotném srdci Smrčin (region Horní Franky ve Svobodném státě Bavorsko). První zmínky o osídlení území jsou z roku 1508, avšak samotný Fichtelberg se začal rozvíjet díky hornické činnosti od roku 1602. V současnosti patří mezi turistická centra Smrčin a řadí se mezi klimatické lázně.

Přímo v obci lze provozovat pestré volnočasové aktivity, např. pěší turistiku, cykloturistiku, Nordic-Walking, tenis, jezdectví, lyžování, hraní kuželek, lze navštívit hornické, automobilové či vesnické muzeum nebo se lze vykoupat v přírodním koupališti Fichtelsee. Mezi významné turistické atraktivity patří radonové lázně Kristel-Radon-Sole Therme. Rovněž v okolí se nachází řada turisticky atraktivních lokalit například vrchol Ochsenkopf se svou pestrá sportovní infrastrukturou, Mehlmeisel s areálem Waldhaus (obora s osvětovým centrem o životním prostředí), Wunsiedel (Luisenburg – skalní labyrint a jeviště pro kulturně-společenské akce), Bayreuth s bohatou historií a kulturně-společenským životem a řada dalších velice atraktivních míst.

V obci se nachází desítky různých spolků, svazů či sdružení (církvní, hasičský, cestovního ruchu, červeného kříže, pěveckého sboru, muzejní, jezdecký, tenisový, lyžařský, sudetoněmecký, vzdělávací atd.). Ve všech směrech se tak nabízí pestré možnosti pro rozvoj spolupráce i realizaci různých přeshraničních projektů.

Obce Bischofsgrün, Fichtelberg, Mehlmeisel a Wahrmensteinach úzce spolupracují v oblasti cestovního ruchu. Tourismus GmbH Ochsenkopf pro ně zajišťuje informační a rezervační systém a společnou propagaci. Propagační aktivity jsou logicky provázány s hierarchicky vyššími turistickými regiony Fichtelgebirge – Franken – Bayern. Obec Fichtelberg a okolní sídla mají přímé autobusové spojení s Lipskem a Berlínem. Je nutné zmínit, že v dobách železné opony bavorské Smrčiny patřily mezi velice populární dostupnou destinaci pro obyvatele Západního Berlína.

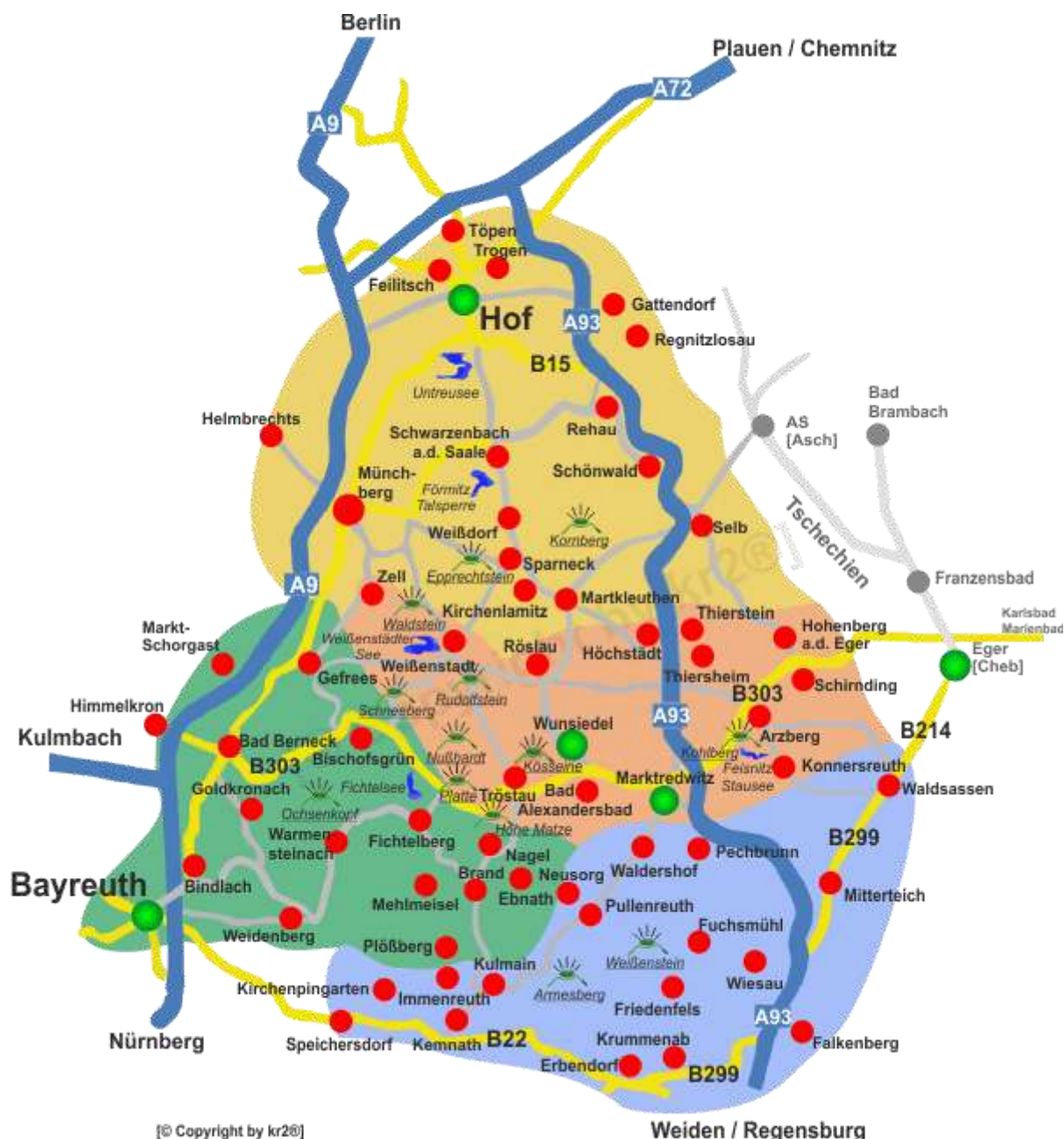
9.2 Bavorská část Smrčin

Bavorské Smrčiny se rozprostírají přibližně v prostoru Hof – Bayreuth – Weiden. Základní geografické informace jsou dostupné na internetu. (<http://de.wikipedia.org/wiki/Fichtelgebirge>). Fyzicko-geograficky jsou velice blízké české části Smrčin. Socio-ekonomicky jsou dány rozdíly kulturním a historickým vývojem obou částí. Strukturální problémy spojené s globalizací (krach tradičních odvětví, odliv obyvatelstva, apod.) jsou společné pro obě části Smrčin.

V Bavorsku se oblast Fichtelgebirge/Smrčin v zásadě člení níže uvedeným způsobem:

- žluté "Nördliches Fichtelgebirge" = "Severní Smrčiny"
- zelené "Westliches Fichtelgebirge" = "Západní Smrčiny"
- červené "Inneres Fichtelgebirge" = "Vnitřní Smrčiny"
- modré "Südliches Fichtelgebirge" = "Jižní Smrčiny"

Obrázek 5 – Mapka turistického členění bavorské části Smrčin (Fichtelgebirge)

Zdroj: http://www.fichtelgebirge.net/index.php?uebernachtung_unterkunft_fichtelgebirge_urlaub

Nejvíce veřejnosti viditelné jsou spolupráce měst a obcí v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Oficiální subjekt propagující Fichtelgebirge je Tourismuszentrale Fichtelgebirge e.V (www.tz-fichtelgebirge.de) z Fichtelbergu, ale existují i další profesionální iniciativy propagující toto území jako např. bayreuthská Netz Aktiv AG (www.fichtelgebirge.de,

www.Fichtelgebirge.Bayern-online.de) či již zmíněná spolupráce čtyř obcí kolem Ochsenkopfu realizující destinační management v rámci Tourismus & Marketing GmbH Ochsenkopf z Fichtelbergu (www.erlebnis-ochsenkopf.de), aj.

Další významný regionální subjekt je Naturpark Fichtelgebirge (www.naturpark-fichtelgebirge.org), který se orientuje na ochranu životního prostředí.

Všechna města i obce plánují svůj rozvoj. Při plánování funguje v rámci tzv. regionálního managementu komunikace mezi všemi důležitými aktéry (ochrana životního prostředí, cestovní ruch, hospodářské komory apod.).

V Bavorsku existuje veliké množství různých spolků, svazů či sdružení, v kterých jsou často zapojena města i obce. Mezi významné patří i Místní akční skupiny (česky MAS, německy LAG). Příkladem mohou být např. LAG Wohlfühlregion Fichtelgebirge e.V. (www.wohlfuehlregion-fichtelgebirge.de) nebo LAG Sechsaemterland-Innovativ e.V. (www.sechsaemterland.de) a další. V rámci LAG pak existují například i různé ILEK (Integrierte ländliche Entwicklungskonzepte, tj. Integrované rozvojové koncepty), např. ILE Brücken-Allianz Bayern-Böhmen, ILE Energieregion Fichtelgebirge, ILE Raumpartnerschaft Fichtelgebirge. Bavorské municipality se tedy účastní pestrých projektů různých hierarchických úrovní.

Pravdou je, že bavorská strana má jinou výchozí pozici a podle toho je také zřejmé nastavení jednotlivých oblastí podpory. V Česku města a obce 23 let od "revoluce" nadále bojují často se základní infrastrukturou (budování silnic, chodníků, kanalizací apod.).

Bavorské Smrčiny jsou velice dobře propagovány v oblasti cestovního ruchu v rámci hierarchického přirozeného systému Německo – Bavorsko – Franky – Fichtelgebirge.

Destinační management regionu realizuje koncepční marketingové aktivity. Jsou využívány tradiční reklamní nástroje (internet, tiskoviny...), zaměřené pro konkrétní cílové skupiny:

- Dle ročního období (sportovní nabídka: pěší turistika, Nordic Walking, cykloturistika, MTB, E-Bike, lezecké dráhy, lyžování... kulturní nabídka: kalendář akcí...)
- Dle cílové skupiny (mladí lidé a aktivní sport, rodiny s dětmi, senioři...)
- Dle geografického hlediska (destinace Fichtelgebirge, část území, konkrétní obec)
- Dle způsobu ubytování (kempy pro karavany a obytné vozy x penziony x hvězdičkové hotely)
- Dle tématu turistické trasy (česko-bavorský geopark, porcelánová stezka, stezka Jean-Paula, cyklostezka podél Mohanu, svatojakubská poutní stezka, pивní stezka ve městě Bayreuth...)
- Speciální nabídky na jednorázové akce (slavnosti, poutě, festivaly, koncerty, kabarety, apod.)

Setkat se lze nejvíce s kvalitními brožurami s komplexními informacemi o nabídce, informačními letáky, přílohami k denímu tisku. Každá tiskovina má rozsah a obsah tvořený odborníky pro specifický účel (veletrh x návštěvník v místě). Komplexnost a podrobnost je dána rovněž specifikem samotné publikace (přehled poskytovatelů služeb v místě x mapy, reliéf převýšení turistických tras apod.)

Pro Německo je obecně typické a z hlediska cestovního ruchu rovněž atraktivní:

- Zahradní a krajinné výstavy. Jedná se o revitalizaci různých ploch (často bývalé průmyslové areály) a jejich přetvoření ve volnočasové přírodní území (např. Marktrechwitz, Tirschenreuth). Populární jsou i další přírodní atraktivity jako např. stromořadí (lipová alej v Himmelkron), tematika bylin pro léčitelství, gastronomii, estetiku (Nagel), labyrinty (skalní labyrint Luisenburg u Wunsiedelu, žulový labyrint v Kirchenlamitz), obory a pozorovatelné zvěře (Mehlmeisel)
- Němci jsou fanoušky železnice ve všech podobách (muzea lokomotiv a vagonů, modelové železnice, nostalgické jízdy zvláštními vlaky...)
- Standardními atraktivitami cestovního ruchu jsou rovněž místní firmy, manufaktury, továrny (porcelán, textilie, pivovary...), kde je možné se v rámci exkurzí dozvědět o historii oboru, shlédnout produkci, vyzkoušet si různé věci a zakoupit i produkty.
- Standardní je i nabídka místní gastronomie. Průvodci regionální kuchyní kde je možné ochutnat tradiční i moderní kuchyni z místních surovin
- Dopravci, resp. dopravní svazy spolu s destinačním managementem tvoří řadu propagačních materiálů. Jedná se o letáky či reklamu v novinách kde je přehled spojení z větších měst do regionu s typy na výlet. Návštěvník tak nemusí zkoumat na internetu či na zastávce jízdní řády, protože vše má již vypsáno i s provázaností na otevírací hodiny atraktivit, možnosti pohostinství apod.

Pro cestovní ruch je stěžejní železniční doprava v taktovém intervalu ve všední dny i o víkendech. Tuto páteřní dopravu doplňují autobusy. I v regionu Fichtelgebirge existuje systém přepravy kol vlaky i cyklobusy. Velice důležité je spojení regionu přímým luxusním autobusovým spojením Berlin – Lipsko – Hof – Fichtelberg, které zajíždí přímo do řady horských obcí.

FichtelgebirgsCard

V regionu již nyní existuje dvojjazyčná česko-německá turistická FichtelgebirgsCard.

Za paušální poplatek je možné navštívit přes 80 zařízení a pamětihodností ve Fichtelgebirge, ale i v západočeských lázních a zároveň slouží jako platná jízdenka veřejnou dopravou v okresech Bayreuth, Wunsiedel, Hof, Tirschenreuth a Kulmbach, vč. samotných svob. okresních měst Bayreuth a Hof.

- Karta na 6 dní stojí pro dospělého 38 euro a dítě 19 euro
- Karta na 3 dny stojí dospělého 19 euro a dítě 10 euro

Obrázek 6 – Ukázka turistické slevové karty FichtelgebirgsCard (2012)

Zdroj: <http://bischofsgruen-tourismus.de>

V území platí i další slevové systémy, např. EgroNet, Entdeckerpass (Metropolregion Nürnberg).

Bavorské smrčiny řadu let patří mezi turistický region. Existují zde rovněž kontroverzní témata týkající se např. výstavby dálnice přes nebo kolem Smrčin, protože stávající B 303 je přetížena zejména tranzitní kamionovou dopravou. Jsou zde rovněž iniciativy na vznik tzv. Biosférické rezervace UNESCO, jež by marketingově posílila význam Smrčin a nastartovala trvale udržitelný rozvoj území v souladu s potřebami přírody. V Německu však tento status tvoří ze zákona druhé nejvíce chráněné území po Národním parku a proto je toto téma do jisté míry rovněž kontroverzní.

10 PRŮBĚŽNÉ SHRNUÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI

V analytické části dokumentu jsou zachyceny výstupy získané při rozsáhlé a komplexní analýze prostředí. V rámci šetření byly prozkoumány stávající strategické dokumenty a to jak místní, krajské i relevantní národní. Byly provedeny řízené strukturované pohovory se starosty, občany a podnikateli. Dále byla provedena klasická analýzy mikro, mezzo a makro prostředí. Tyto výstupy byly obohaceny i o historický a současný popis jednotlivých obcí.

Region přestože je relativně vzdálený od zbytku České republiky a center Karlovarského Kraje má řadu specifických aspektů, které vyvažují negativní fakta. Mezi ty nejzásadnější patří dobrá dopravní obslužnost a dostupnost s Německem, atraktivní, čistá a zachovalá příroda, obce vykazující úspěchy řízení v oblasti kulturní či spolupráce s podnikateli a v posledních letech i pozitivní populační vývoj. Významným potenciálem je také prohloubení a rozšíření spolupráce s příhraničními regiony, zejména v Bavorsku v oblasti investičních projektů i podpory společenské a kulturní spolupráce.

Mezi nejzásadnější negativní faktory, které je třeba vyřešit, patří zejména nízká úroveň mezd a problém s nezaměstnaností generující další omezení společenského a kulturního rozvoje. V některých případech nevyužitý potenciál řízení města a spolupráce mezi zastupiteli, občany a podnikateli. Z dlouhodobého pohledu je třeba řešit i sociální otázky a problematiku menšin a negativních jevů, které sebou obecně tato tematika přináší.

Celkově se rýsuje několik rozvojových témat, která by měla být řešena komplexně a koordinovaně v rámci celého sdružení Ašsko. Zásadní pro rozvoj oblasti bude zvýšení zaměstnanosti ideálně v kombinaci s vyšší přidanou hodnotou práce a zvýšení úrovně mezd. Podpora podnikání a rozvoje zaměstnanosti řízené samostatně jednotlivými obcemi či v jejich spolupráci či spolupráci s externími subjekty budou důležitým faktorem dalšího rozvoje.

Zajištění kvalitního vzdělání a zázemí pro volnočasové aktivity dětí a mládeže včetně podpory zájmu o kreativní a konstruktivní trávení volného času bude další z podmínek rozvoje regionu, která má potenciál z dlouhodobého hlediska zejména ve výchování nové generace kvalitních zaměstnanců a podnikatelů, kteří budou cítit k Ašsku vztah, budou zde mít kořeny a v nejlepším případě v regionu zůstanou, aby zde žili a dále ho rozvíjeli.

Podpora občanské společnosti, kulturního a sociálního vyžití je další z důležitých prvků, které pozitivně působí na celkovou atmosféru a kvalitu života. V současné době jsou obce, kdy společenský život a spolupráce obce s občany funguje perfektně. Je výzvou i pro ostatní, aby podobným způsobem zlepšily své fungování a aby umožnili větší sociální soudržnosti a zlepšení obecné atmosféry mezi obyvateli.

Rozvoj technické a dopravní infrastruktury je oblast náročná na výši investovaných prostředků, nicméně pro dlouhodobý rozvoj regionu bude zásadní.

Důležitá je také ochrana životního prostředí a maximalizace využití potenciálu krajiny.

11 SWOT ANALÝZA

Závěrečné zhodnocení analýzy prostředí bylo zpracováno dle metodiky SWOT analýzy. Tato identifikuje silné a slabé stránky regionu a příležitostné hrozby či možnosti pro posílení rozvojových tendencí a snažení. Pro zvýšení efektivity získaných podkladů byla zpracována i návrhová matice TOWS, která pracuje právě s výstupy SWOT analýzy a na základě které se formulují jednotlivá doporučení.

Tabulka 20 – SWOT analýza: AŠSKO – ÚZEMÍ A DOPRAVNÍ NAPOJENÍ

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivní poloha v rámci střední Evropy - Atraktivní příroda a krajina - Zdravé životní prostředí - Blízké napojení na německou dálniční síť - Blízkost mezinárodního letiště Karlovy Vary, Hof - Blízkost významných německých měst Hof a Plavno (zdrojová oblast návštěvníků, nákupní turistika) - Regionální centrum Aš (zdrojová oblast návštěvníků, správní centrum, služby, občanská vybavenost...) - Dopravní systém EgroNet (Ašsko je uprostřed tohoto systému) - Síť cyklotras - Bohaté dějiny - Známost marketingové značky Aš – nejzápadnější město - Poměrně malá hustota osídlení - Znovu obnovení železniční trasy Aš - Selb	- Periferní poloha v rámci ČR, kraje i okresu, špatná dostupnost - Pouze jedno významné silniční napojení na Českou Republiku, v okamžiku havárie téměř neexistuje alternativa - Technický stav dopravní infrastruktury (silnice, železnice), nevyhovující kapacita, nevyhovující četnost spojů - Železniční dopravce - Stav autobusových a železničních zastávek (vizitka a vstupní „brány“ do měst a obcí) - Špatná image měst - Malá sounáležitost s krajinou, půdou, místem (nacionalita) z důvodu doosídlení oblasti po 2. světové válce - vlastnictví pozemků, ty jsou mnohdy v rukách spekulantů, brání rozvoji území - Nedokončená silnice Aš – Hranice- Nedostatek finančních prostředků na opravy silnic II. a III. třídy
Příležitosti	Hrozby
- Česko-bavorský přírodní park, BR UNESCO Smrčiny – Fichtelgebirge - Veřejná doprava v taktovém intervalu vč. víkendů a svátků - Železniční doprava jako páteřní napříč mikroregionem a na ní navazující autobusová - Autobusová doprava na principu „radiobusů“/taxi - Přenesení nákladní dopravy na železnici - Rozvoj pravidelné přeshraniční veřejné dopravy (autobusy) - Rozvoj dopravní infrastruktury (železniční, silniční) - Úzká spolupráce Aš – Selb – Hof – Plavno (zejména spolupráce v oblasti školství, průmyslu,	- Mikroregion bude pouze tranzitní oblastí (Němci po obchvatech projedou do F. Lázní či Chebu za produkty a službami) - Zvýšení dopravní zátěže a tím zhoršení bezpečnosti silničního provozu a životního prostředí - Špatná dopravní infrastruktura – problémy s průjezdností v zimních měsících - Oddalování rozvoje dopravní a technické infrastruktury

dopravy, investic...) - Rozvoj železničního spojení Hof – Selb – Aš, Aš – Hranice – Adorf - Lepší propagace systému EgroNet - Otevření hraničních přechodů pro silniční osobní dopravu	
---	--

Tabulka 21 – SWOT analýza: AŠSKO – OBYVATELSTVO A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivní lokality pro život - Občanská vybavenost v Aši - Blízké zdrojové oblasti návštěvníků (Hof, Selb, Plavno, Aš, Františkovy Lázně, Cheb) - Spokojenost veřejnosti s MŠ a ZŠ - Orientace přes hranice, dvojjazyčnost obyvatel jako v historii - Multikulturnost jako nový smysl společnosti, iniciace integrace jednotlivých menšin do společnosti (romové, vietnamci, němci) - Rozvíjející se kulturní a společenský život - Aktivní spolky a občané, konání tradičních akcí na území Ašska	- Výměna obyvatel po 2. sv. Válce - Výskyt socio-patologických jevů (nepřizpůsobiví obyvatelé, kriminalita, vyčleněné lokality...) - Odliv mladých lidí s vyšším vzděláním - Nedostatečná úroveň lékařské péče - Nízké mzdy v regionu - Nedostatečně rozvinutá občanská společnost - nedostatečné zastoupení středních a vyšších škol v důsledku integrace těchto institucí do Chebu, Sokolova, a Ostrova - nedostatečná nabídka kvalifikovaných pracovních míst - Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po bydlení (byty, stavební parcely) - Nedostatek nájemních bytů
Příležitosti	Hrozby
- Nabídka atraktivního zaměstnání - Zajištění podmínek k bydlení (zejména nájemní byty) - Rozvoj mezigeneračního propojení, duchovního života, vztahu k místu, regionu, tradicím... - Větší zapojení lidí do veřejného života, využívání potenciálu přeshraniční spolupráce	- Demografický vývoj (odliv mladých a vzdělaných, stárnutí populace, nárůst sociálně vyloučených lokalit, nezačleňování nově příchozích do komunity) - Růst počtu nepřizpůsobivých obyvatel (růst socio-patologických jevů vč. kriminality) - Mládež (nezájem mládeže o osobní rozvoj i rozvoj sídla, regionu) - Suburbanizační procesy (tvorba satelitů kolem obcí a měst, separace novousedlíků...) - Vznik get sociálně slabších, popřípadě sociálně vyloučených jedinců - Uzavřenost měst před okolním světem, životem, ve smyslu „nám to takto stačí, více nechceme“ - Postupné vysídlování, odcházení inteligence do vnitrozemí, nebo zahraničí - Zrušení středního školství na Ašsku

Tabulka 22 – SWOT analýza: AŠSKO – HOSPODÁŘSTVÍ

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivní poloha v rámci střední Evropy - Blízké napojení na německou dálniční síť - Blízkost mezinárodního letiště Karlovy Vary a Hof-Plauen - Blízkost německých měst Hof a Plavno - Vysokoškolská zařízení v Hofu, Chebu - Průmyslová tradice - Prostory a plochy pro další rozvoj průmyslu	- Periferní poloha v rámci ČR, kraje i okresu - Řada nevyužitých brownfieldů - Nízké mzdy v regionu - Kvalita služeb - Práce zejména pro nekvalifikované profese - Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou práce s nízkou kvalifikací / - vysoká a dlouhodobá nezaměstnanost osob se základním a učňovským vzděláním - Výroba s nízkou přidanou hodnotou - Nízká úroveň komunikace a spolupráce s podnikatelskými subjekty – spíše nespokojenost podnikatelů s podnikatelským prostředím
Příležitosti	Hrozby
- Úzká spolupráce Aš – Selb – Hof – Plavno (spolupráce v oblasti výzkumu, vzdělávání, technologií, klastrů, dopravy...) - Biosférická rezervace UNESCO Smrčiny – Fichtelgebirge (trvale udržitelný rozvoj hospodářství člověka v souladu s potřebami přírody, atraktivní marketingová značka) - Rozvoj nákladní železniční dopravy (multimodální) - Spolupráce na bázi klastrů - Vyšší přidaná hodnota produktů a služeb - Lépe placená práce v Německu - Nevyužitý potenciál zemědělství - Vzájemná propagace investičních příležitostí, místních a regionálních živnostníků i firem - Přilákání investorů a podpora exportu - Možnost zpracování přeshraničních projektů - Rozvoj průmyslu v důsledku volné krajiny, popřípadě brownfieldu - Vůle podnikatelů spolupracovat na rozvoji obcí v případě zájmu ze strany samospráv	- Přílišná závislost na "montovnách" - Mikroregion se stává tranzitní oblastí (Němci po obchvatu objedou Hranice/Aš a pokračují jinam za produkty a službami) - Nízká úroveň a růst mezd v regionu - nedostatečná nabídka kvalifikované pracovní síly dle poptávky zaměstnavatelů

Tabulka 23 – SWOT analýza: AŠSKO – CESTOVNÍ RUCH A VOLNÝ ČAS

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivní poloha v rámci střední Evropy - Atraktivní příroda a krajina (chráněné lokality, přírodní zajímavosti) - Pestrá volnočasová infrastruktura (sportoviště) - Místy bohatá nabídka kulturně-společenských (sportovních) akcí - Blízké napojení na německou dálniční síť - Řada turistických atraktivit v okolí (západočeský lázeňský trojúhelník, Seeberg, Soos, Bad Brambach, Bad Elster, Hof, Vogtland...) - Blízkost mezinárodního letiště Karlovy Vary, Hof - Blízkost zdrojových míst návštěvníků (Aš, Hof, Plavno...) - Dopravní systém EgroNet (Ašsko je uprostřed tohoto systému) - Bohaté dějiny - Možnost zpracování přeshraničních projektů	- Řada esteticky negativně působících brownfieldů a nevyužitých průmyslových areálů - Estetika měst, urbanizovaných prostorů - Nedostatek ubytovacích zařízení - Kvalita služeb - Řada nepřizpůsobivých obyvatel - Neexistující statistická data cestovního ruchu - Nízká úroveň propagace - Nedostatek doplňkových služeb pro cestovní ruch (kvalitní restaurace, ubytovací zařízení, průvodcovské služby, spolupráce s cestovními kanceláři, nefungující destinační management)
Příležitosti	Hrozby
- Taktová veřejná doprava vč. svátků a víkendů - Mezinárodní dopravní propojení veřejnou dopravou - Společná česko-německá turistická oblast Smrčiny – Fichtelgebirge (společný management a marketing cestovního ruchu) - Biosférická rezervace UNESCO Smrčiny – Fichtelgebirge (trvale udržitelný rozvoj aktivit člověka v souladu s potřebami přírody, atraktivní marketingová značka) - Atraktivní hraniční pásmo (příroda, vojenství, mezinárodní projekty) - Kvalitnější propagace místních zajímavostí a kulturních a společenských akcí - Kvalitativní a kvantitativní výzkumy cestovního ruchu - Turistické balíčky na konkrétní cílové skupiny - Otevření hraničního přechodu Horní Paseky / Bad Brambach + hraniční přechod Plesná / Bad Brambach pro osobní dopravu - Intenzivnější využívání potenciálu rozvoje cestovního ruchu pro rozvoj podnikání a zvýšení zaměstnanosti - Aplikace zásad destinačního managementu na území Ašska	- Nevyužití potenciálu turistického rozvoje regionu, zaostávání za trendy v úrovni poskytování služeb, marketingu destinace a destinačního managementu - Slabá spolupráce s místními podnikateli, nekoordinování rozvoje turistických atraktivit, služeb a propagace regionu

Tabulka 24 – SWOT analýza: AŠSKO – SVAZEK

Silné stránky	Slabé stránky
- Etablovaný svazek obcí s dobrou spoluprací a řadou realizovaných projektů - Kvalitní vazby s německými partnery - Populární zdroj informací u veřejnosti týkající se regionu – Listy Ašska - Možnost zpracování přeshraničních projektů - Zapojení ve sdružení „Přátelé v srdci Evropy“	- Financování chodu svazku (manažera, projektů) - Malý rozsah spolupráce a komunikace mezi zástupci obcí navzájem a málo společných rozvojových akcí - komunikace od zastupitelstva k občanům a podnikatelům – vedení obcí nefunguje dostatečně jako prostředník pro komunikaci a rozvoj obce a regionu
Příležitosti	Hrozby
- Úzká spolupráce Aš – Selb – Hof – Plavno - Společné přeshraniční projekty ve všech směrech - Lepší vzájemná informovanost o dění v mikroregionu na všech úrovních (kulturně-společenské a sportovní akce, podpora podnikání, propagace regionálních živností i firem...) - Podnikatelské aktivity svazku (finanční nezávislost na dotacích) - Intenzivnější spolupráce s regionem Fichtelgebirge - Společné naplňování rozvojového plánu	- Politika Karlovarského kraje a ČR (odříznutí Ašského výběžku, malá podpora) - Závislost na dotacích - Nálada ve společnosti – nezájem intenzivněji více navštěvovat infrastrukturu v okolních obcích, účast na společenských akcích, závist - Vysoká byrokratická zátěž ze strany úřadů -

Tabulka 25 – SWOT analýza - HRANICKO

Silné stránky	Slabé stránky
- Velice výhodná geografická poloha v rámci střední Evropy (bezprostřední blízkost Německa) - Příjemné místo pro život - Velice atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu (trojmezí Česko-Bavorsko-Sasko) - Atraktivní příroda a krajina - Stabilní průmyslové podniky - Rozvojové plochy a objekty k podnikání i bydlení - Nízká nezaměstnanost - Existující dopravní systém EgroNet (Ašsko je uprostřed celého systému) - Kvalitní strategie rozvoje veřejných prostranství a její naplňování - Částečně zrekonstruované - atraktivní město - Zajímavé akce pro občany a turisty (koncerty, kultura)	- Nepřítomnost stálé služebny Policie ČR - Nedostatečná nabídka kvalitních obchodů a služeb (pestrost služeb, pohostinství, bankovníctví apod.) - Nedostatek obecních bytů – neuspokojená poptávka po bydlení - Chybějící příležitosti pro využití koupěschopné poptávky projíždějících turistů - Chybějící služby pro rozvoj cestovního ruchu - Existující nevyužité (zničené) objekty - Přítomnost bezdomovců - Zničená Nádražní ulice, objekty vč. nádraží, zeleň (tj. vlakové a autobusové zastávky jsou vstupní brány do měst) - Nízká úroveň mezd v regionu - Nedostatečná zdravotní a sociální péče - Dlouhodobá problematická komunikace a spolupráce s vedením města a opozicí - Slabá komunikace vedení města s místními podnikateli - Nedostatek finančních prostředků na rozvoj a údržbu veřejných prostranství a obecní infrastruktury
Příležitosti	Hrozby
- Obnova a znovuvyužití existujících prázdných či zničených objektů (brownfieldů) jakýmkoli smysluplným účelem - Rozvoj železniční dopravy (železnice jako páteřní taktová doprava v regionu, na kterou může v Hranicích navazovat mikrobuses (MHD) s přeshraničním propojením. - Obnovení trati Hranice – Adorf - Společná česko-německá turistická oblast Smrčiny – Fichtelgebirge (společný management a marketing cestovního ruchu) - Rozvoj komunitního života (mezigenerační provázanost, pospolitost, duchovní život...) - Získání dalších investorů do města - Rozvoj stávajících podniků - Provázání středoškolského vzdělání s poptávkou dle požadavků podnikatelů - Rozvoj mladé generace (cílevědomost, vize budoucnosti, rozvoje, příležitosti, motivace k aktivitám, vztahu k místu a regionu) - Atraktivní hraniční pásmo (příroda, vojenství,	- Přílišná závislost na "montovnách" - Odliv mladých a vzdělaných osob z města a regionu - Stagnace výše mezd - Prohloubení charakteru Transitního města - Jednostranná orientace na průmysl - Postupné vysídlování v důsledku odchodu inteligence a mladých rodin do vnitrozemí - Růst kriminality - Chybějící střední třída – polarizovaná společnost - chybějící pracovní příležitosti pro střední třídu - Špatná návaznost spojů – izolovanost výběžku od větších měst - Stav komunikací – problematická průjezdnost v zimních měsících. - Neobnovení dříve fungujícího kulturně-společenského života, nízká atraktivita - Příliv nepřizpůsobivých obyvatel, problematické chování některých nových rodin, nezapojení nově příchozích do komunity původních obyvatel - Nevyužití potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu - Nevyužívání výhodných cen stavebních parcel pro

mezinárodní projekty) - Lépe placená práce v Německu - Včasná a opakovaná propagace akcí - Rozvoj cestovního ruchu - Dokončení revitalizace centra města - Zkvalitnění turistického informačního a navigačního systému města a okolí - Větší zapojení dnes neaktivních občanů do veřejného dění. - Intenzivnější spolupráce s okolními obcemi a městy v ČR a SRN	výstavbu rodinných domů - Změna klimatických podmínek, snížení srážek a nedostatečná infrastruktura pro zásobení vodou
---	---

Tabulka 26 – SWOT analýza – PODHRADSKO

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivní příroda a krajina - Historické centrum regionu (zřícenina hradu) - Příjemné místo pro život - Dopravní systém EgroNet - Mezilidské vztahy - Kvalita zeleně v obci i okolí - Opravená památka + naučná stezka = turisticky atraktivní lokalita- Kulturně společenský život – tradiční akce - Místní občané jsou patrioti- Dobrá spolupráce s Bad Elster a Rehau - Volné byty k dispozici, plochy pro výstavbu rodinných domů	- Málo mladých obyvatel - Neexistence pracovních příležitostí pro ženy v místě či bezprostředním okolí - Zanedbaná fabrika (brownfield - Ohara) patřící soukromému vlastníkovi - Nízká úroveň mezd v regionu - Výskyt případů osob s nezájmem o práci spoléhajících pouze na sociální podporu- - Vysoká nezaměstnanost osob s učňovským vzděláním - Chybějící sektor služeb (kvalitní restaurace / ubytování pro turisty) - Nedostatek financí na opravy silnic a cest - Pouze málo aktivně se zapojujících občanů do rozvoje obce - Neexistující zázemí pro kulturně – společenské akce (sál, dům kultury) - Málo finančních prostředků na rozvoj obce – Do budoucna problém s financováním, pokud by starosta pobíral plný plat
Příležitosti	Hrozby
- Společná česko-německá turistická oblast Smrčiny – Fichtelgebirge (společný management a marketing cestovního ruchu) - Rozvoj cestovního ruchu, pohostinství, tradic v souvislosti s kulturně-historickým dědictvím - Botanicky atraktivní území - Včasná a opakovaná propagace akcí - Orientace na zemědělství (pasevectví) - Dobré dopravní spojení do Aše	- Bezpečnost silničního provozu (rychle jedoucí auta a chybějící chodník) - Transitní obec (v Doubravě je silniční hraniční přechod) – negativní efekt zvýšené dopravy, hrozba nevyužití příležitosti projíždějících návštěvníků. - Nízká atraktivita obce jako místa pro život – stárnutí a úbytek obyvatelstva

Tabulka 27 – SWOT analýza: KRÁSENSKO

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivní příroda, krajina, obec - Příjemné místo pro život - Bezprostřední blízkost Aše (zdrojová oblast návštěvníků, služby a občanská vybavenost) - Pestrá kulturně-společenská, sportovní a volnočasová nabídka vyžití - Školka - Moderní multifunkční sportovní areál - Atraktivní veřejná prostranství – udržovaná veřejná zeleň - Bezpečnost - Zájem veřejnosti o rozvoj obce - Stabilní firma (slévárna) - Velmi dobře fungující samospráva - Dobré dopravní spojení veřejnou dopravou - Dopravní systém EgroNet - Nízký průměrný věk občanů obce, trend přistěhování mladých do obce - Nejzápadnější území republiky - Průmyslová zóna - Dobře fungující spolupráce s německými partnery - Spolupráce s místními podnikateli - Spokojení občané s životem i podnikáním v obci - Blízkost Aše – občanská vybavenost a služby	- Lokalita Štítary (nepříznivé obyvatelstvo, estetika domů, nezaměstnanost) - Estetika území "u slévárny", tj. předěl Krásné a Aše - Nedostatečná občanská vybavenost, základní školství, obchody, bankomaty, - technický stav komunikace na Kamennou osadu
Příležitosti	Hrozby
- Společná česko-německá turistická oblast Smrčiny – Fichtelgebirge (společný management a marketing cestovního ruchu) - Rozvoj existujících služeb (jízdárna, hospoda s příznivější otevírací dobou...) - Atraktivní hraniční pásmo (příroda, vojenství, mezinárodní projekty) - včasná a opakovaná propagace akcí - Rozvoj cestovního ruchu (cyklo a hyppo stezky, doplňková infrastruktura a služby) - Využití dnes neobsazených a nevyužívaných objektů (zámeček, pivovar, - Rozvoj bytové výstavby a nových rodinných domků	- Dálnice v bezprostřední blízkosti sídla - Obavy z dalšího přílivu nových obyvatel (vznik satelitu Aše) a separace těchto nově přistěhovaných - Nedořešený obchvat obce směrem na Hranice (existují dvě nevyhovující alternativy) - Vznik průmyslové zóny u hranic katastru obce, možné exhalace, hluk, dopravní zátěž v obci

Tabulka 28 – SWOT analýza: HAZLOVSKO

Silné stránky	Slabé stránky
- Výhodná geografická poloha mezi regionálními sídly Aš – Františkovy Lázně - Golfový areál, kuželna - Dobré dopravní spojení veřejnou dopravou - Dopravní systém EgroNet - Významná historie - Aktivní spolky a jednotliví občané - Opravený kostel v areálu zámku - Dobré přírodní zajímavosti, CHKO Halštrov - Nový tým na městském úřadu - Výhledově vznik cca 20 – 25 parcel pro výstavbu rodinných domů - Zájem spolupracovat s dalšími subjekty na rozvoj města (cestovní ruch, MAS 21, Ašsko, KK)	- Nefungující samospráva, nespokojenost občanů s děním na radnici - Nízká úroveň mezd v regionu - Výskyt případů osob s nezájmem o práci spoléhajících pouze na sociální podporu - - Nevyužité průmyslové areály (brownfieldy) - Nedostatek (malometrážních) bytů pro mladé - Špatně udržované kulturní památky – špatná vizitka města - Absence veřejných prostranství - Malá atraktivita – transitního města - Stav komunikací II. a III. třídy ve špatném stavu – nedostatek prostředků na opravy - Frekventovaná silnice Cheb – Aš – rozdělující město, nízká bezpečnost pro chodce - Nízká úroveň zdravotních a sociálních služeb v obci - Chybějící společenské prostory – sál - Nízký zájem o kulturně společenské dění ze strany obyvatel i o spolupráci na rozvoji města - Špatná úroveň spolupráce mezi spolky navzájem - Špatný vztah dospělých k obci přenášející se na děti - Problematická mládež, nezájem o kroužky a sport - Nedostatek práce pro mladé, - odliv mladých - Vznik černých skládek - Slabá komunikace s občany
Příležitosti	Hrozby
- Revitalizace a zatraktivnění zámečku v centru města – vytvoření nového lákadla pro turisty i lokality pro rozvoj podnikatelských příležitostí - Náprava vztahu vedení města s veřejností, zintenzivnění dialogu a spolupráce a společného úsilí na jeho rozvoji - Společná česko-německá turistická oblast Smrčiny – Fichtelgebirge (společný management a marketing cestovního ruchu) - Rozvoj mladé generace (cílevědomost, vize budoucnosti, rozvoje, příležitostí, motivace k aktivitám, vztahu k místu a regionu) - Atraktivní hraniční pásmo (příroda, vojenství, mezinárodní projekty) - včasná a opakovaná propagace akcí - Využití spolupráce s bývalými rodáky – oživení tradic města	- Zachování či zhoršení současného stavu, neřešení problematických aspektů rozvoje města - Vysídlení města (odliv mladých osob) - Zrušení základní školy

- Využití budovy bývalé Tosty (v soukromém vlastnictví) – přilákání nových investorů - Navázání vztahů s novým partnerským městem (Př. spojení potok Weisse Elster) - Získání pozemků od pozemkového fondu (na rozvoj bydlení, průmysl, zemědělství)	
--	--

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Zkoumaná oblast – Hazlov, Hranice, Krásná, Podhradí – v regionálním kontextu (sousední obce).....	7
Obrázek 2 - Výřez oblasti Ašska z plánu sítě systému IDOK 2010	37
Obrázek 3 - Mapa turistických cyklotras - oblast Ašsko	40
Obrázek 4 - Plán úpravy běžeckých stop v okolí Krásné.....	47
Obrázek 5 – Mapka turistického členění bavorské části Smrčin (Fichtelgebirge).....	78
Obrázek 6 – Ukázka turistické slevové karty FichtelgebirgsCard (2012)	81

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Přehled realizovaných, zahájených a připravovaných pozemkových úprav k 31. 12. 2010 na území Ašska (včetně města Aše).....	25
Tabulka 2 - Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání	28
Tabulka 3 - Obyvatelstvo podle státní příslušnosti	28
Tabulka 4 - Obyvatelstvo podle národnosti	29
Tabulka 5 - Školy v Ašské oblasti (2009/2010).....	30
Tabulka 6 - Zdravotnické vybavení v Ašské oblasti (2009)	31
Tabulka 7 - Základní úřady v Ašské oblasti.....	31
Tabulka 8 - Ostatní občanské a technické vybavení (2008-2010)	32
Tabulka 9 - Větrné elektrárny na Ašsku.....	32
Tabulka 10 - Stav přípravy – silnice I/21 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS).....	34
Tabulka 11 - Stav přípravy – silnice II/217 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS)	35
Tabulka 12 - Stav přípravy – silnice III/2172 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS).....	36
Tabulka 13 - Stav přípravy – propojení silnice II/216 a II/212 – dle krajské Správy a údržby silnic (SÚS)	36
Tabulka 14 - Dopravní obslužnost řešeného území Ašska s počtem spojů	38
Tabulka 15 - Přehled existujících cyklotras (cyklostezek) na území Ašska	38
Tabulka 16 - Páteční cyklotrasy - výhled	39
Tabulka 17 - Ubytovací kapacity rekreačních objektů v Ašské oblasti	42
Tabulka 18 Ukazatele vztahu regionálního prostředí a cestovního ruchu v Karlovarském kraji	45
Tabulka 19 - Aš - areál Háj	47
Tabulka 20 – SWOT analýza: AŠSKO – ÚZEMÍ A DOPRAVNÍ NAPOJENÍ.....	83
Tabulka 21 – SWOT analýza: AŠSKO – OBYVATELSTVO A OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	84
Tabulka 22 – SWOT analýza: AŠSKO – HOSPODÁŘSTVÍ.....	85
Tabulka 23 – SWOT analýza: AŠSKO – CESTOVNÍ RUCH A VOLNÝ ČAS	86

Tabulka 24 – SWOT analýza: AŠSKO – SVAZEK	87
Tabulka 25 – SWOT analýza - HRANICKO	88
Tabulka 26 – SWOT analýza – PODHRADSKO	89
Tabulka 27 – SWOT analýza: KRÁSENSKO	90
Tabulka 28 – SWOT analýza: HAZLOVSKO	91

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obcích horské oblasti Ašsko	27
Graf 2: Vývoj migrační měny v horské oblasti Ašsko celkem	27
Graf 3: Vývoj přirozené měny v horské oblasti Ašsko celkem.....	28
Graf 4: procentní zastoupení dané věkové skupiny v populaci na území Ašska k 31.12.2012	52
Graf 5: Srovnání demografické struktury v obcích Ašska	53

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Výsledky šetření mezi občany Hazlov	76
Příloha 2: Výsledky šetření mezi občany – Hranice	76
Příloha 3: Výsledky šetření mezi občany – Krásná.....	76
Příloha 4: : Výsledky šetření mezi občany - Podhradí	76